

Ketabton.com

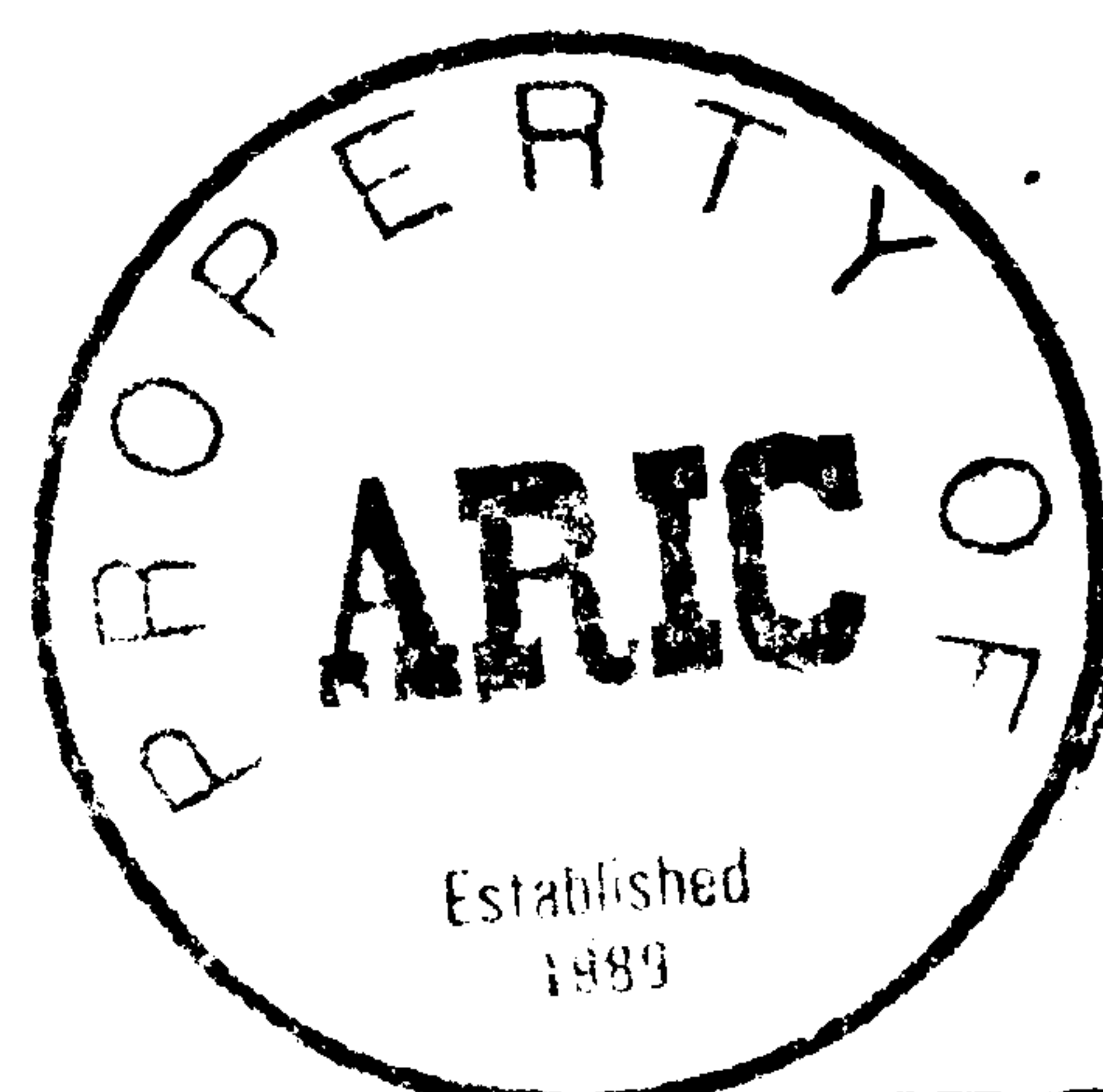
ورانگه

يوه ورانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم وراندي
بيا پېر په خای ولاړوي
او تيرې وي لاندي باندې

کوه رحمن کوهر

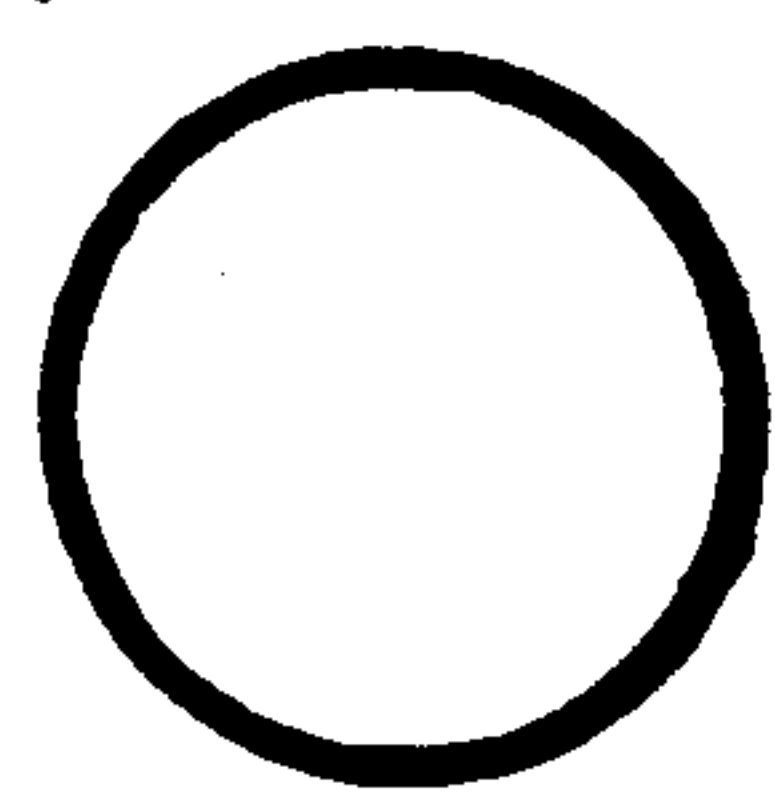
مجموعہ

دکتاب نوم : ورننگہ
ویناوال : گوہر جمن گوہر
دچاپ کال : ۱۹۸۹
خطاط : نورالدین ہنریاں

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
د هغه ټولنمریالو
چې د بنیادمودختونوځنی
تېځندی د پښوځولانی او د -
لاسو نوولچکونه پرې کوی اودا
سرنګ آدمزاد خپل قجیرقامت
ته ورچکوی او ژوند نور
غرځانګن کوی.

څوگ يې ولې خپل قسمت کړي
 کومه ورځ چې نورېدې شي
 ځان په پنځه ولې لیکه کړي^(۲)
 چې په شتو کې اودرېدې شي
 څه په سر آسمانوي يې
 که آسمان ځمکه کېدې شي
 په مټ څه لره سر په ده
 چې په مټ نر غونډې شي
 په خرڅه کې دې ولې سود شي^(۴)
 چې په خېز نېستريدې شي
 د پړوتل ته ولې پلې^(۷)
 له بريالو چې ملېدې شي^(۸)
 د باز اړه نر دې نه نر ده
 که نه يې چټي بازېدې شي
 لیت او لارچې د مېړه وي
 فطرت ټول ولېه کېدې شي

۱-نورېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خرڅه = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن
 ۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- تل = ډله- جمعیت، ۷- پلټل = یوځای کېدل، ۸- ملل = مل کېدل

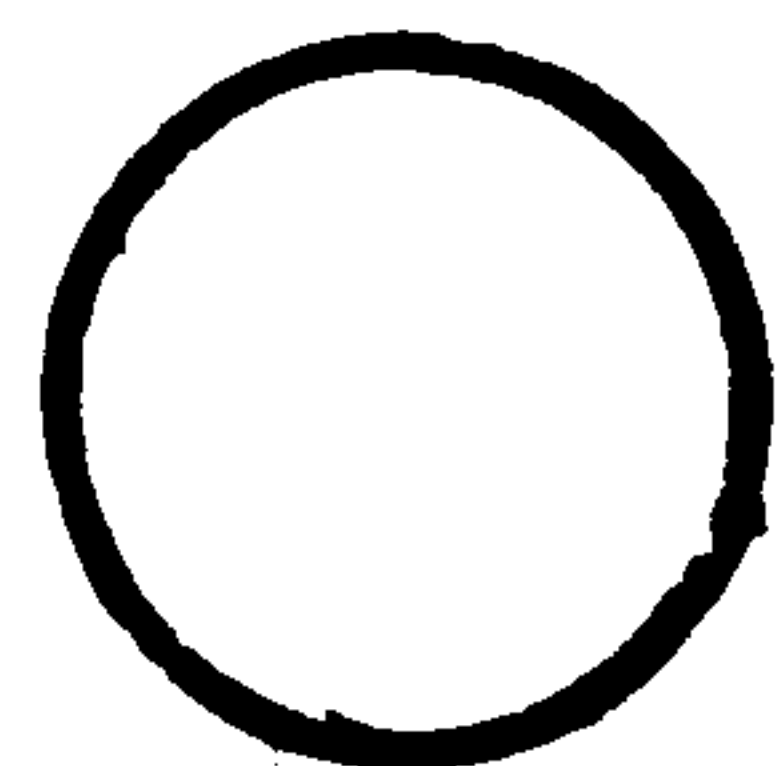
که سواره لوی فرعونان دي
که کلیم شي کونریدی شي
دبری لاری بند نه دي
که له سرخوک تېریدی شي

لوی کتاب دمیربنکارانو
گدیه وینه کی دخان کا
بیادختوگوگوشتان بول
الوتونکی باتوران کا

دکلیم دودونه خیل کا
راشکوره زورجهان کا
پرپاسلی اونتنلی
دوران قهرمانان کا

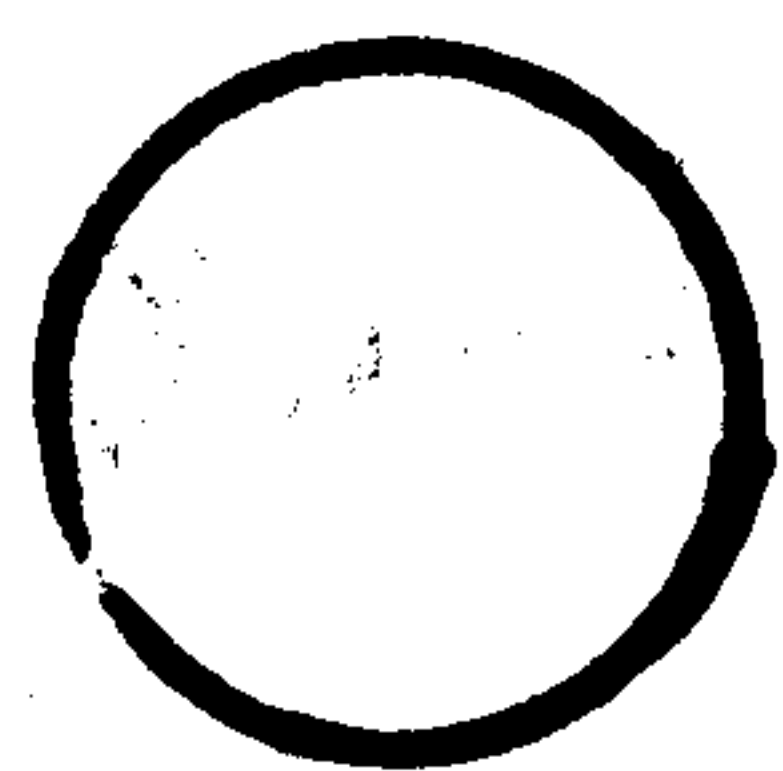
هغه شوک چي مېړه خېل دی
تینگ په ننگ اوپه خیل خېل دی
دزمره مارې پې ژوند دی
چې دشنوزمرو دسېل دی

۱-نتلی = ناتارشوی، ۲-خیل = هوپ، ۳-مارې = بنکار.

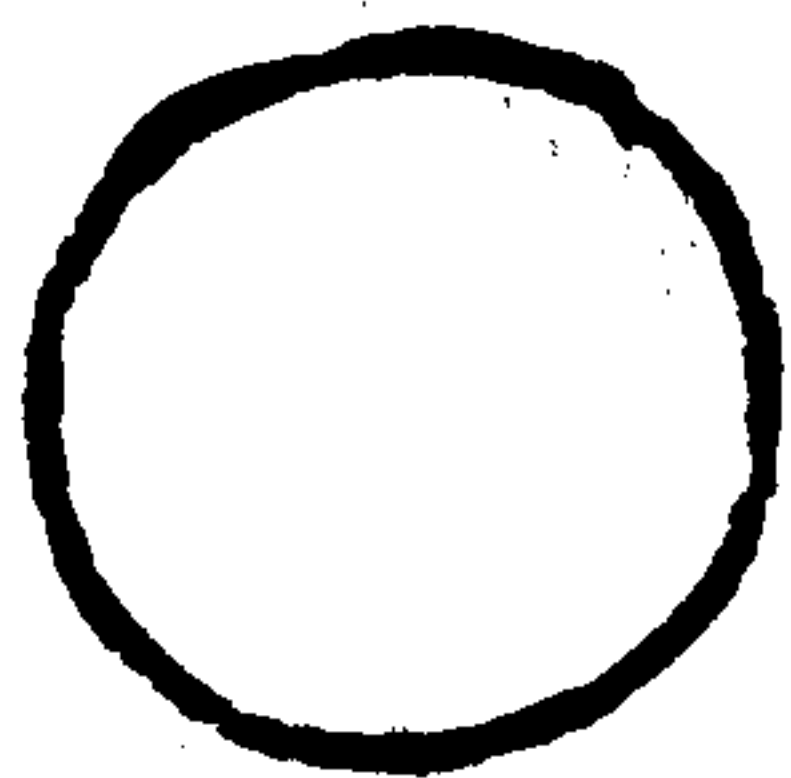
ترهې وينې دى سگروېټې
 ترهې وينې هم رامبېل دى^(۱)
 دخپل تگ دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دي^(۲)
 رشي څنگه بې کوندمي^(۳) شي
 چې څانگې همدشپېل دي^(۴)
 داطبيب به دې څنگ روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دي^(۵)
 چې د دروزي پي تنې وي^(۶)
 په وينو پراته غلبېل دى
 چې جامه يې کاسيروي^(۷)
 څه په چپل، څه که بې چپل دي^(۸)
 د باتور انگې وروستى ده^(۹)
 مشري که په چارخويل دي^(۱۰)

-
- ۱- رامبېل = يوکل ، ۲- کولند = کتخه چې دغويې ، څاروي څت ته يې اچوي چې دآزاد
 گرځېدونې منع وساتي ، ۳- کوندمي = کانهي گټې - خپل ، ۴- څانگې = درې غاښې
 ۵- دشپېل = چې دغلې رشي پرې بادوي ، ۶- شاه خپل = چې شاه خپل کوي يعنې څرمنه
 ۷- څخه تسمه تسمه کوي ، ۸- دروزه = دغنودنډر - تيلي ، ۹- کاسيروي = بدلمنې
 ۱۰- چپل = پروښي ، ۱۱- انگې = يوه لويه چې وايي انگې - مل دى شوک دى ،
 ۱۲- چارخويل = قرقره

نه د دين، نه د سا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

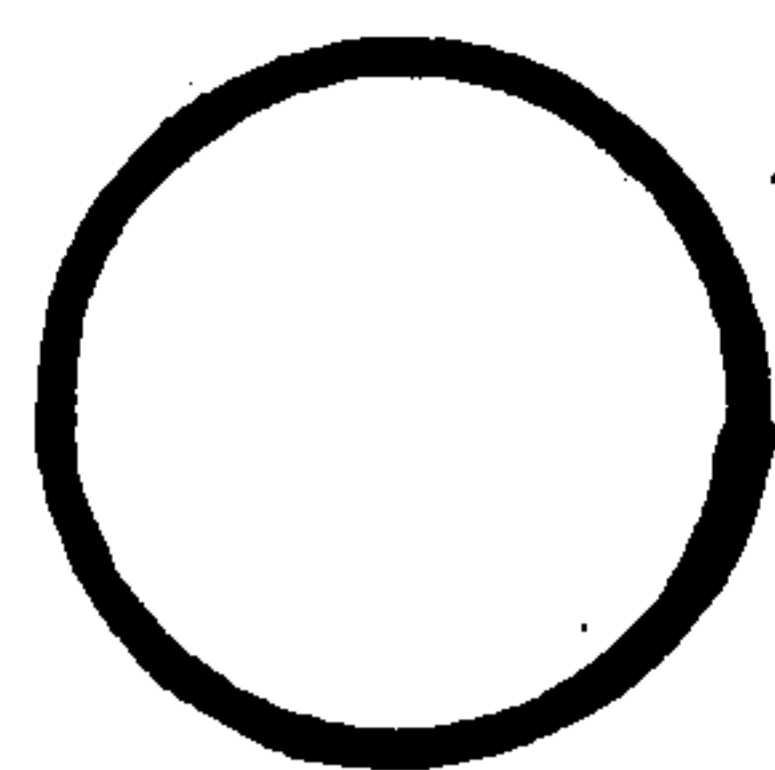
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
ثروند په هراړيكي وي چي
كليمي ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۳) پېښتي
وري تندي باندي مېړونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سره
غوروي خپل منبرونه
په پاڅون چي "زه يم" نه كړي
خوشي پوچ هغه مونځونه

۱- سادين = ارولى خلكه، ۲- سوئيل = درېمه نړۍ، ۳- سما = بندوسين - تونيز

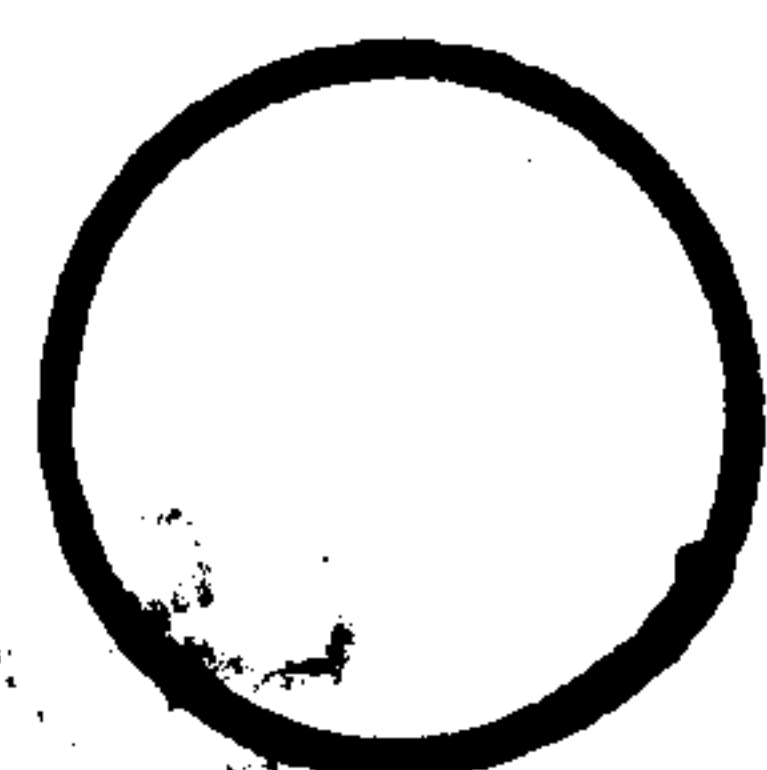
په جرقار چي لرو برکري
بلاي هغه بانگ^(۱)ونه
چي دا حُصکه دخدای کورې
دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
لکه حق پي کړ وږه وي
دننگيال په مټ، په توره
دلته اړدڅښتن کړه وي
خولې ماتي په فرعون کړي
دننگيال دمزي زړه وي
تورڅنگلونه خوندې وي
حق ننکي پي غرين کړه^(۳) وي
ساه پي واچوي جوښو^(۴) کي
له پېړو پېړو چي مړه وي
دناحق وږه^(۵) ټول پړه کړي
وږه هغه کړي، چي تل پړه وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنګر

۴- جوښه = تنه، ۵- وږه = بريالي.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزمرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نېزو شي

په منښتو نه بودېږي

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه څنگ له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله څوک بې هوډ يالو شي؟

د راسمنو چارې کله

د نارامو په لينگو شي

د ژوندون د ميدان گټې

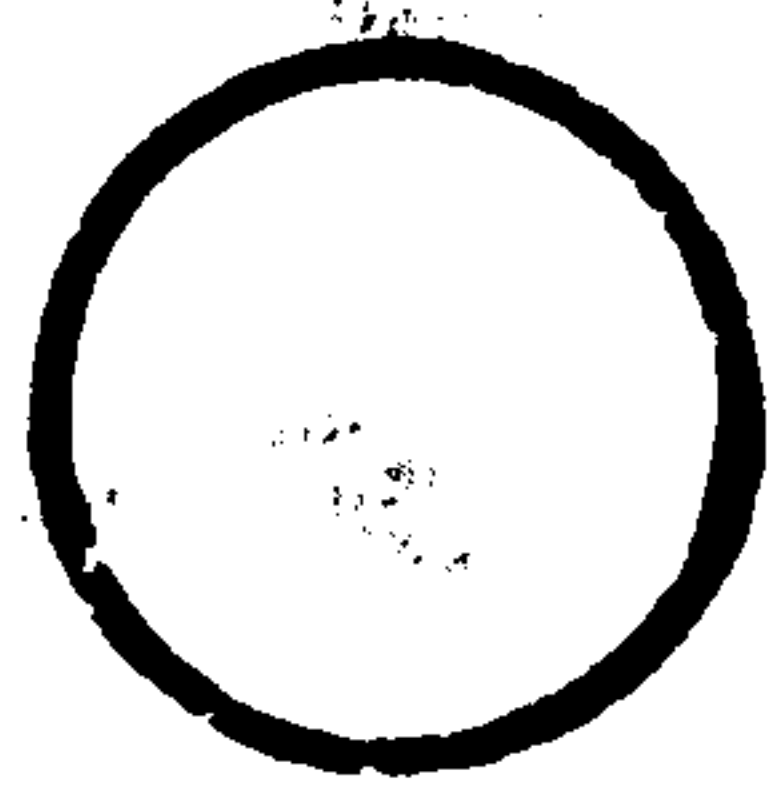
په ډال غاړو تور يالو شي

د څيرک مېړانه کله

له درست کلی درېندو شي

۱- منښته = نريار تونو ته دورو دپاره په ځان څه منل، ۲- نارام = ناغېږ- ناراست.

چي رنخورد باويڙي وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله يې سود په کورکوشي
 د خانکو د کوچني نمځري
 پوره خرنګ په حلوشی
 چي د نمرود روناوي وي
 روڼ په خنک په اورکوشي
 عقل خه خوني آتي دی
 راستوري په خپلوملوشي
 د خيرک سر پوره والي
 د حق په سپاروشي

چي له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چي په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باويڙي = بابېږي = د نلروغۍ بيا تاندېدل، ۲- نمړي = جايې، ۳- اورکي = اورېلکي
 ۴- راستوري کېدل = راگرځېدل - راخلاصېدل - راختل.

لوټې نه تلي صبا خورک

هم يو زويم» به تاله شي

بنکلی هغه چې بنېوه يې

يود» زويم» په پساله شي

زويم هرکله خلې دی

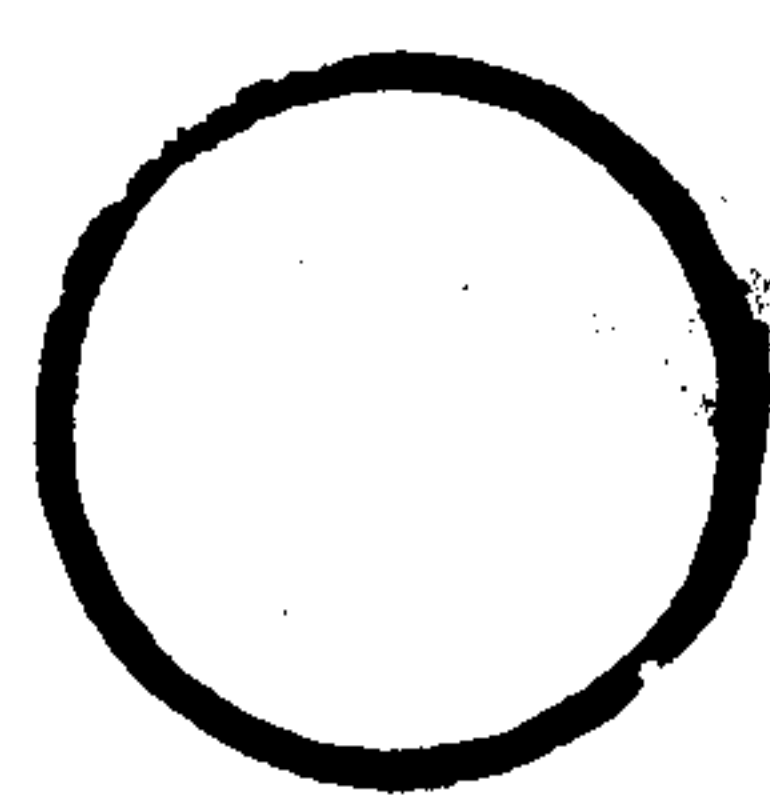
دې وجود چې زورچاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چې دا ځمکه يو کاله شي

په يولوی سين کې غړی

چرې، چرې، لښتی، وياله شي

د کتاب حد ماتې مه شي

هره لاره چې ترې

چې د ژوند د خپره نه وي

ورانوه لارې زړې

حق به هله مېشته وکا

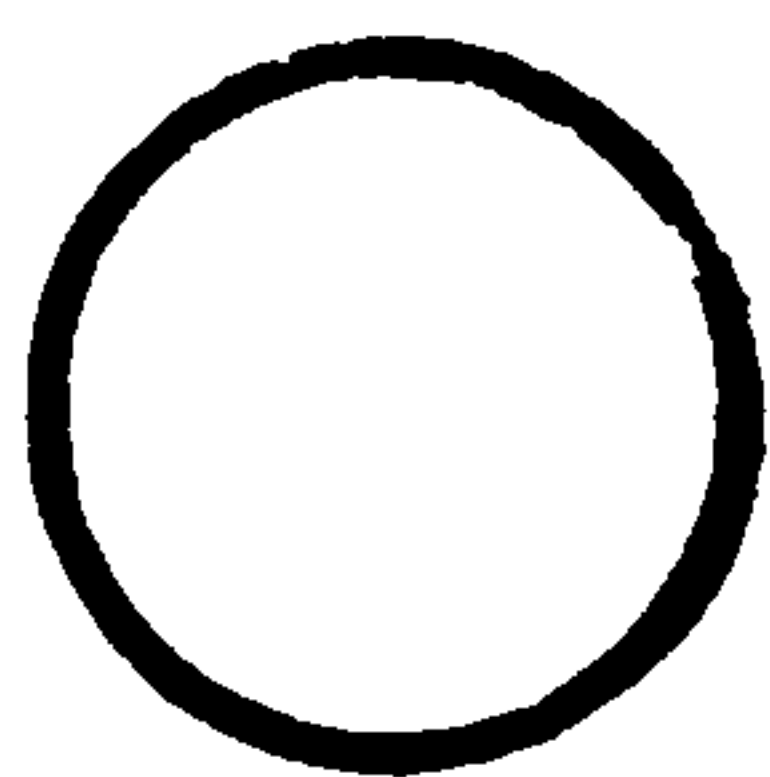
لومړې غیر چې وشرې

یا سړی یاد خړی شه

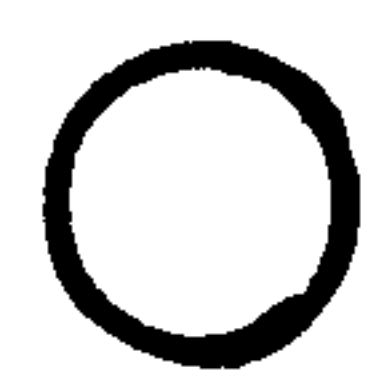
حق ناحق ولې ولسرې

۱- بنېوه = ډول - بڼایسته والی، ۲- کاله = کور

زېښتياگان چې له مينځ ورک شي
پرکني به شي مېرې
لوی آتيان لکه اوگر کړي
د جگ غرتيږې ورې

ستر څارکو د واره کسي
په څارلو کړل تنه کي
نری وټ يې چرته بيا موند
بر دستورو په دنيا کي

له کارونو او له شگو
سره زړه ښکل کيږي کړو
الوول حق و ناحق دی
څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق
د آذرود کندي دي
که هر څومخ په کعبه دي
له بتانو پيوندی دي

۱- اوکو د څاروود خوړلوته وروسته پاتې کېدونکي کياه يا تانتي، ۲- کيږي کيږي کوونکي

چېرې د ښښو مېښې

خیرکان خوشبېبه گسروي

د وختونو په ناتار کې

چېرې وگورې دېر وي

د وجود نېستی بلاده

پرې له خست مارکسان ژاري

سر نېستی ده د نیش "زه يم"

دوه نېستی کلیمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسې دورېرې

ولې "زه يم" یو توکیز دی

یو توکیزی نه نرېرې

حيواني وجود څه دی؟

د حجر^(۵) الوولتیا ده

او حجرې د خاورین توکو

خپل تر مینځه اړولتیا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېر، سنگسار، ۳- نیش، ناشته، نېشت، ۴- یو توکیز،
د یو توکی نه جوړ، چې گډونیزه نه وي، ۵- حجره، Cells- ژوندینکی.

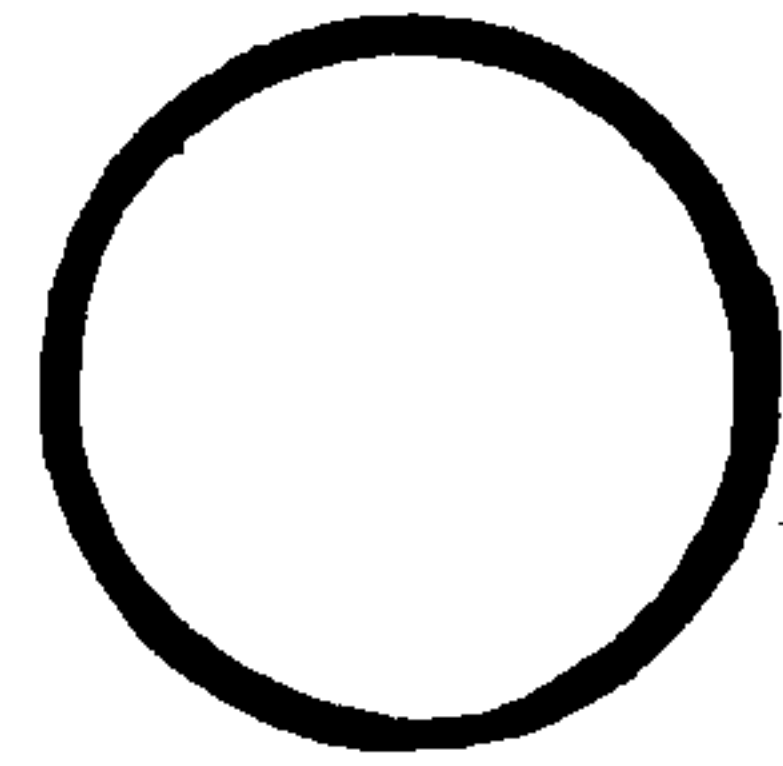
دا خاورينہ وارہ تہو کي
دہر ڀينڪور غونہي دي
او بر ڀينڪو تہ چي خير شي
تشي تر قندہ خيبي دي
○

دين همہ وارہ سرہ زردی
مذہبونہ يتول زدنہ بخ
دين ژوندون کاندی غور خانگہ
مذہبونہ ڀي چارمبخ
○

کر لاسی کندوان ڀي دک شول
چي جب جوب شول ڀي خولو کي
خارلہ هغو تورياليو
چي ڀي خيز دي سرخيز وکي
غورہ ٻولہ دي ڀي خان ڀدہ
تش لمن کہ ڀي پسرلو کي
سادہ کوري ملفلري
خسا ڀندو کو، خرخوڀو کي

۱۔ سرخيزي = سرپو ۲۰۔ غورہ = تومت۔ گرم والی۔ ملامتہ

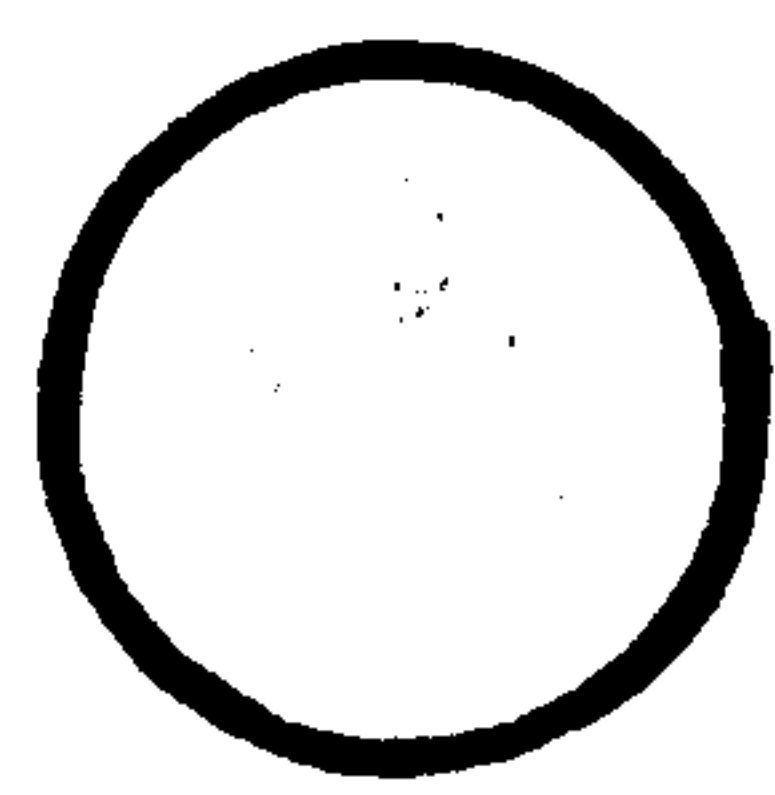
دا چي گوانښ په ستورو کيږي
ته هم لورږ څه نېـزو کی
څه ناو یا ته چاره وکـړ
مېړنیه ! په تلو تلو کي

کور پیما چي د بمبل وو
هغه سر په موندلو دی
کړولی چي د باز وی
پدلولکو په شوغو دی
چي د برید او د غدی و
د تسپو د موسلو دی
چي جرگي پرې ښایسته وی
هغه شرم د جرگو دی
چي خښتن د لوی اخځور و
اوس د پوچو کښېدو دی
د تیرو تورو بڼو کی و
د بي سترگو د کڼدو دی

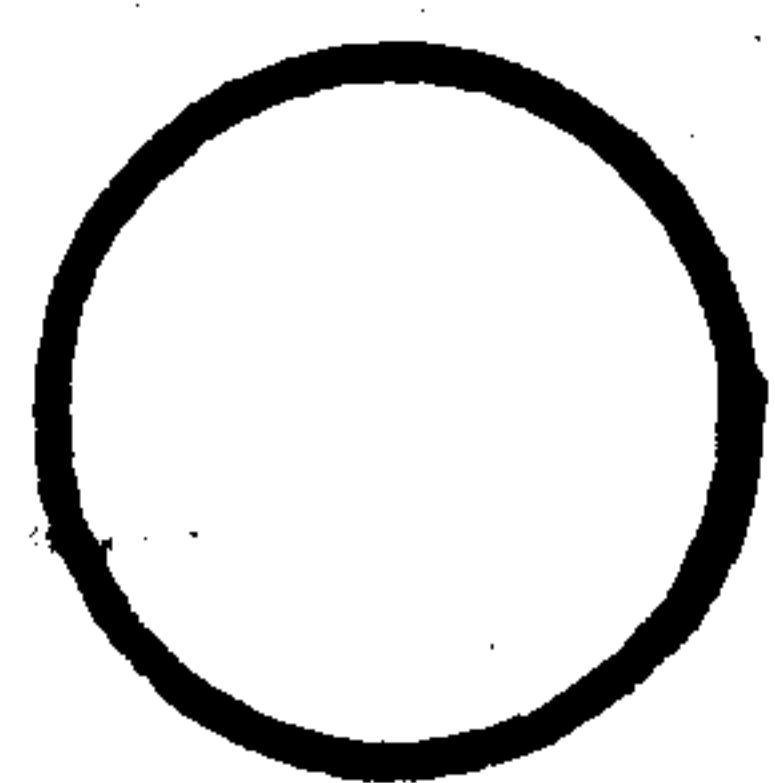
۱- کورپیا: د اتمان د مخي په لوبه کي په بمبل (په سرکي) د کورپي (حلقې) د نښتکي ویشتونکي
۲- موندو: د مخي په لوبه کي په بت د تپلي خټې نه ښکته وچي کټي لوتی، ۳- کړولی: د ښکار
خیرکولی، څارلوی د پاره د باز تاوېدل راتاوېدل، ۴- بور: زمری، ۵- کندی: چم، محلت.

د قرآن حُني ناميـنده
خه د خوشو عقيد و دی

بازداری یو لوی هنر دی
ته په یو بیله بازداري^(۱)
چتی نه لرې جـ ب
په نامه باندې میښکاري^(۲)
تش غر بازو و ته ناستي پی
خه که خوږې د لوی یلاري
ته میر ښکاره کریز غواري
په بڼه بڼه مرداري
په تومنه له ویاړلو
خوپه چار وکې د ویاړي^(۳)
له قرآن په غیر هـ اـ ذـ ا
بـ صـ لـ وـ مـ وـ خـ کـ ذـ اـ رـ يـ
کله سگره پوان ته کوز کړه
چې داوې دومره خواري؟

۱- بېله د شرمې لاسه چې د باز کښېنولو د پاره یې لاس ته اچوي، ۲- میښکاره
یازوان، ۳- ویاړ، شرم.

چې پټولنه ترآني وي

داسري به شهسري وي

داتنزي تاروگي به

بيا بازونه وهندي وي

داپربوتي، دانست به

بيا نيتري آسماني وي

چې نومري په قام قام دي

بيا به ټول يو آدمخي وي

دنن شخولي او کاتي به

صبا توري او توبري وي

په وندي خټکي دنن به

نه حکوال، نه شېخ ملي وي

نه به پولې، نه بېلتون وي

نه زما، نه زماني وي

يو آدم، يو آدمياله

په گڼ رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستړي، ۲- پېړۍ، ۳- آدمجي = د آدم زامن،

۴- شخوله = درسته، ۵- کاتي = ټيکي، ۶- وندي = داسي حلال کړي، خلوي چې پکې خلقو

برخې (وندي)، ملستي وي، ۷- آدمياله = ټولنه چې پکې د خټکي ټول استوگن (خټکزي) يا

آدمزي، د ټولوي يا سر راتاله وي

آدمخونی به یو کوروی
 وران به کورک کورکي وي
 درناوی به وي په جسو
 سپکاوي به پي جسي^(۲) وي
 نه مري نه به خستن وي
 نه به غټ، نه به نري وي
 نه کاواک، نه به پواک وي
 چي لله به ټولواکي وي
 ټولنوال به ټولنوال له
 رب، رحيم وي، اوولي وي
 هم به پ کسب خالقي وي
 هم توره^(۳) به پ رانقي وي
 وي پاخون لکه یوتن به
 یوتاله به مخټکي وي^(۴)
 له خټخه تر لويديځه
 به یوستره وروړولي وي
 په حدونود کتاب کي
 به د عقل خپل منځي^(۵) وي

۱- آدمخونی = ځمکه ، ۲- جسي = وړتيا ، اهلیت ، ۳- توره = قانون -
 تړ - ترې لاره - لاره ، ۴- مخټکی = مخکې تګ ، ۵- خپل منځي = خپلواکي - آزادي .

سین، د غار و په درنښت به

تل تر تله غر حنکې وي

يو حار پري به له تولو

ټول له يوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

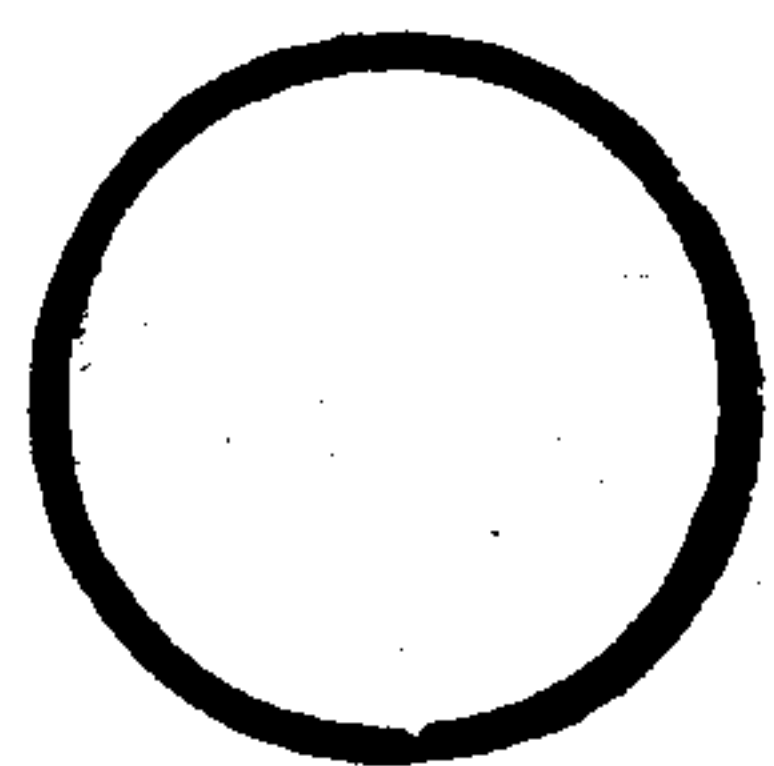
به يوه كعبه موندلې وي

له زرها اور اوركو به

د حري يو رنځايي وي

سړي ټول به سره سيال وي

په فطرت به يې سترواكي وي

ستاخيږي درست كائنات دي

ته لاكو ز په خرخشويپ^(۳)

پوپ پوپ ده لا حمله

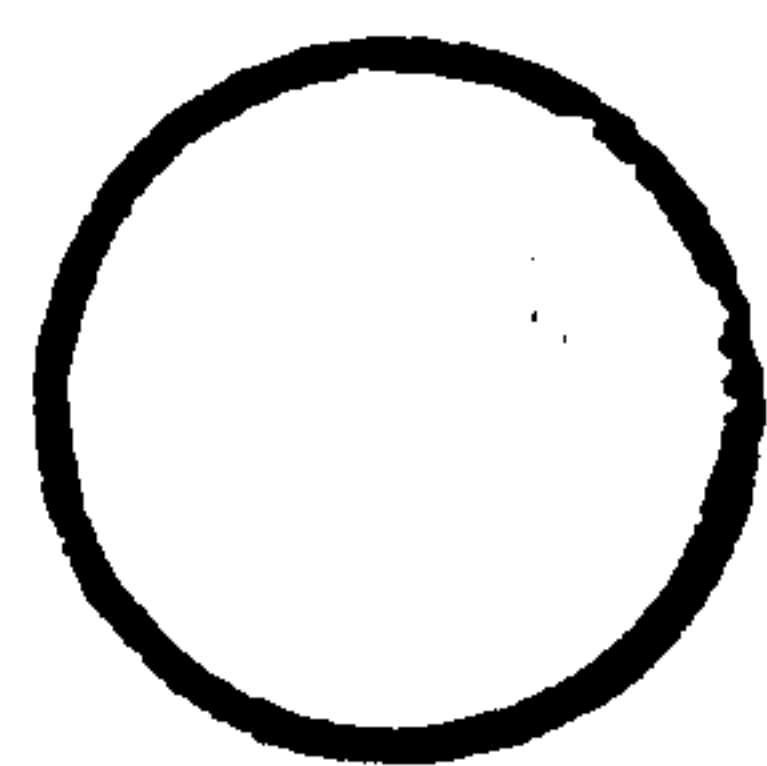
خپل تر مينځه په دښمنويپ^(۴)

ژوند له تنه گډو ونيږدي^(۵)

ته حان حاني به ترخويپ

۱- موندلې = راكسل - ناوې - د غوبل د مينځ غويي، ۲- فطرت = پېچر - د بنياد موندلې ته
نور ټول كائنات له خرخشي = جگړه، ۳- دښمنه = دښمن، ۴- گډو ونيږدي په گډه هستيو كې.

حُڪمڪه يو ڪور حڪه نه شه
 ته ترين د ڪور ڪوپ
 يو ڪور ڪوپه وارو آدم دي
 تن په قام، په قبيلو ڪوپ
 ديوي حجرې نه رينده
 د حجر و په بيل ڪلوي

ڪر بنا يو آدم تال
 وران ڪا پول سرحدونه
 د خيل تن حجرې ڪا تپي
 دا خوار وارو قامونه
 ستامرام يو وروڙي ده
 نه ملڪري ملتونه
 يوبيرغ په حڪمڪه جگ ڪا
 ڪوز ڪا وارو بيرغونه
 داوسلي دمرڪ لاهو ڪا
 سردامن ڪا تارونه
 پدي حُڪمي - آد محوني
 بيا برسپر ڪا جنتونه

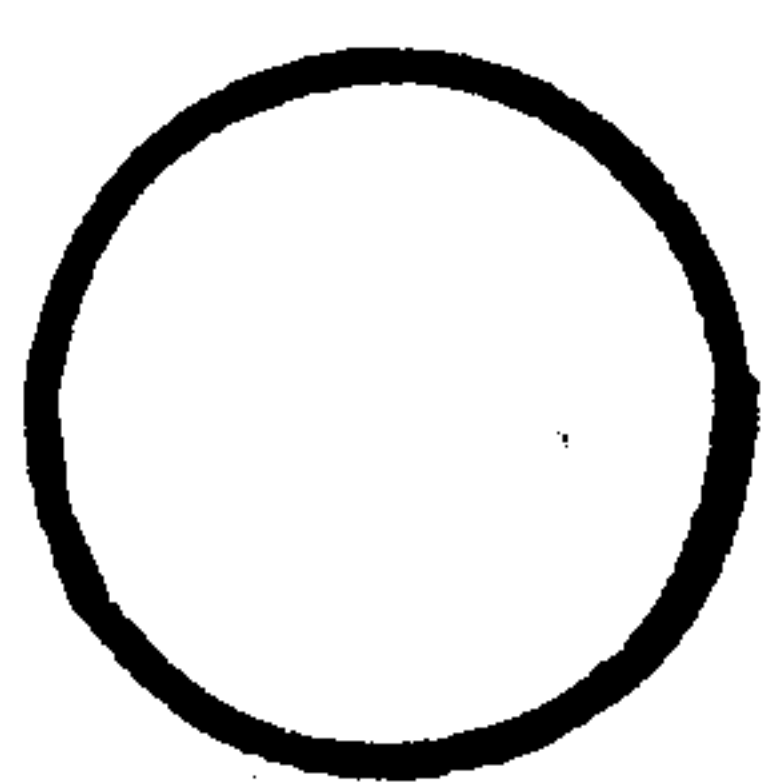
۱. ڪورمه = ڪورني.

يو ڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاڻ ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزاد ڪا

پارچاوشوى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوخى

له دې چوقند نا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشروند حله يې مړ شي

چې يې ساه د لينگو وځي

راخوړ شي پرې دلورو

اور په خوله خوځي ماځوځي

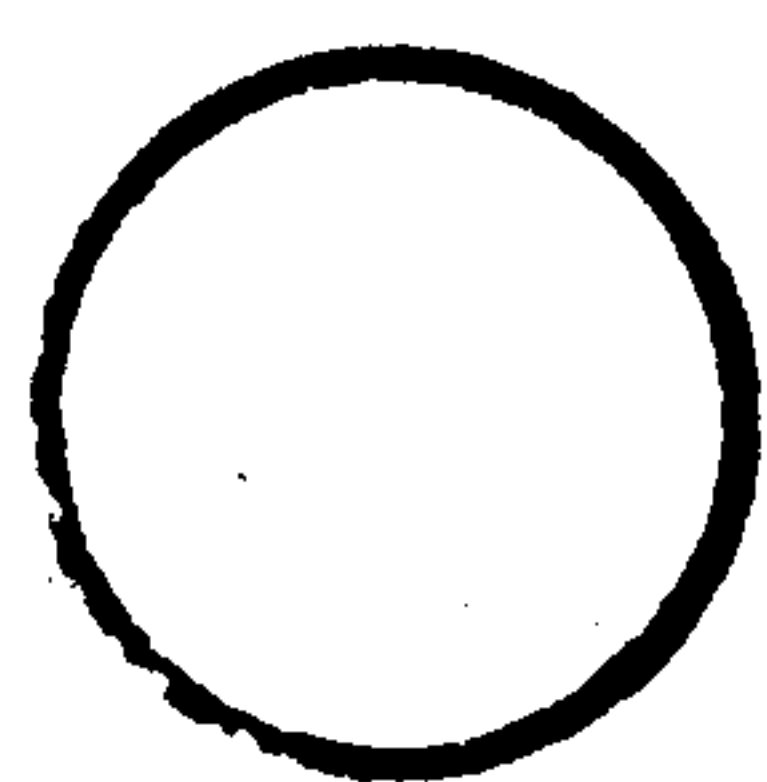
د قرآن دعوه خوداده

چې مؤمن په هرچا بردى

دعوه ګير د ڪتاب ګوره

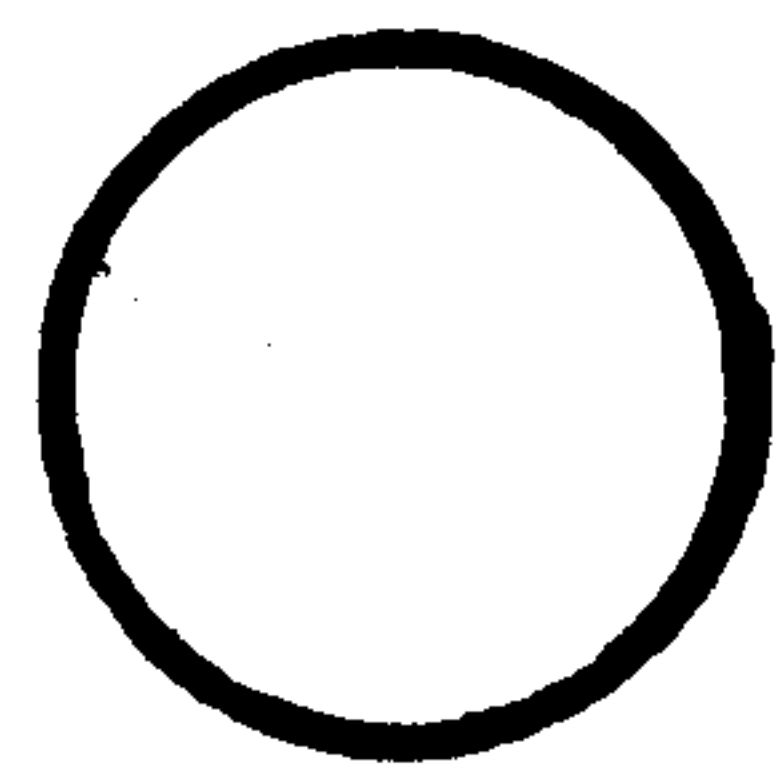
دهمه قامونولردى

۱- سرتوره = د سرقانون - اساسي قانون - بنسټين قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تـرلني
 دي کتونکي په بايلـني
 د شته منو شته مني ده
 د نيسـتمنوله نه بـپـني
 د مارو کونـي جوړيـي
 د تش بانـوله خـرمـني
 د زردار ماڼۍ ولاړي
 د کارگر په تـني پـلـني
 د پک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريـمـني
 بده ورځ د لولـنگـرو
 دازل نه دۍ ليکـني
 د باطل ټولنه پايـي
 د مذهب په سروينـخـني

۱- کونې = پزار، ۲- تش باڼې = نيسـتمن، ۳- پک لاس = چې لاس يې پک وي
 ۴- ريـمـنـه = خيـرنـه - خيـچـنه، ۵- لولـنگـر = بې حـمکې - چې حـمکـه يا دوتر
 نه لري، ۶- سروينـخـل = ملاـترکـل - پلوي کول.

وگري ټول که آذري غواړي

څښتن له تانه خپلي غواړي
د فرعون سپاره کوزولو

واړه وختونه کليسي غواړي
په تشو تیکو که کتې کپري

دنک ډکړا شه حليسي غواړي
وگري ټول سرې قوي او پاي

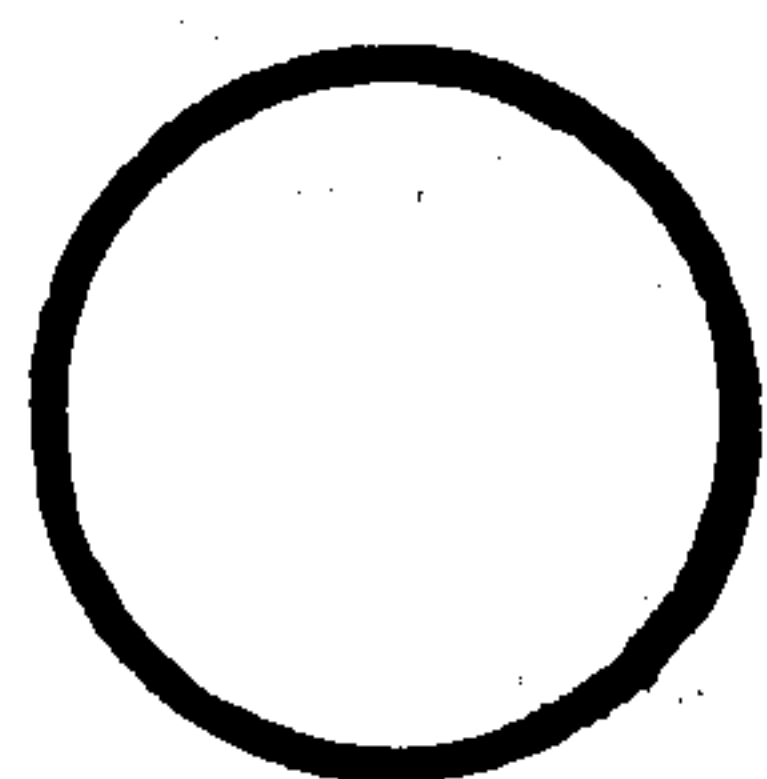
حق د مېړه غوندې شړند غواړي
ښکېلاکي عمر د څارو دې گوري^(۱)

شړندې آدم به مخ کېږي غواړي
د اباسين خونړي نيز اوچلي^(۲)

د جاليوانو سره ننگي غواړي
په هسک او تل د حقيقت لټول

تل سر بېري لېونې غواړي
چې د څښتن لاره ډېر کولی شي هم
شړند داسې زين او هگ سرې غواړي

۱- وگورئ = خبردار ، ۲- نيز اوچلي = سېلاب اوچپي .

دهگ قامونو په خرخشوگې

واړه قامونه بې هيڅه دل شي

دميكياولي د شهزادگانو

په ژمنو خپلو كله عمل شي

خپل كنده كونه به پرې ناتار كړي

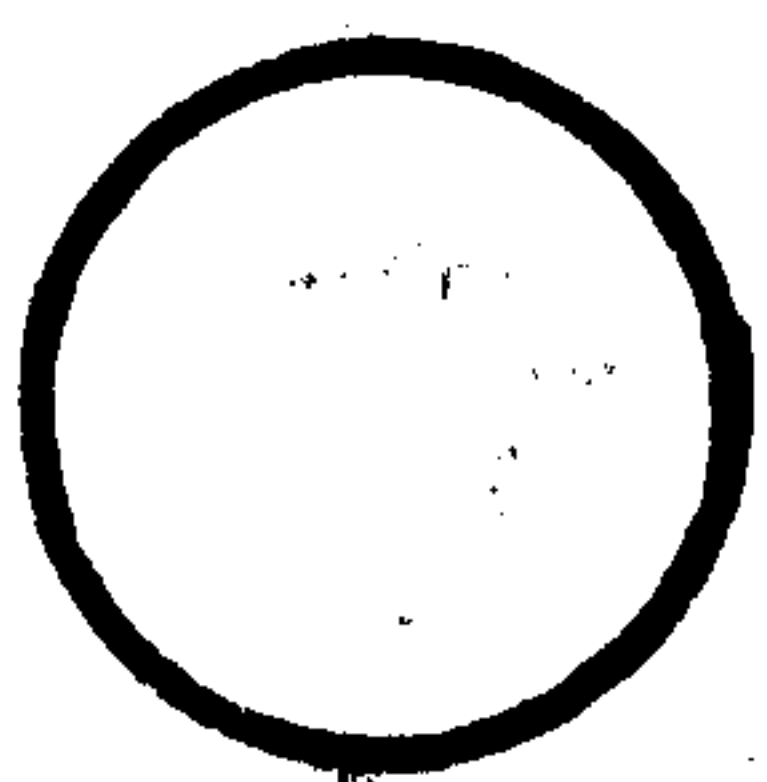
كډې كه توب زمري ته تل شي

غښتلي مېتي د خان كلا ده

كمزوري مېتي د خان اجل شي

كه سربېري هوډ يالي پاڅي

په ريزكو به داهگ بدل شي

چې د حق سره په لار دي

لكه حق هسې بې خاړ دي

چې د حق د لارې بېل دي

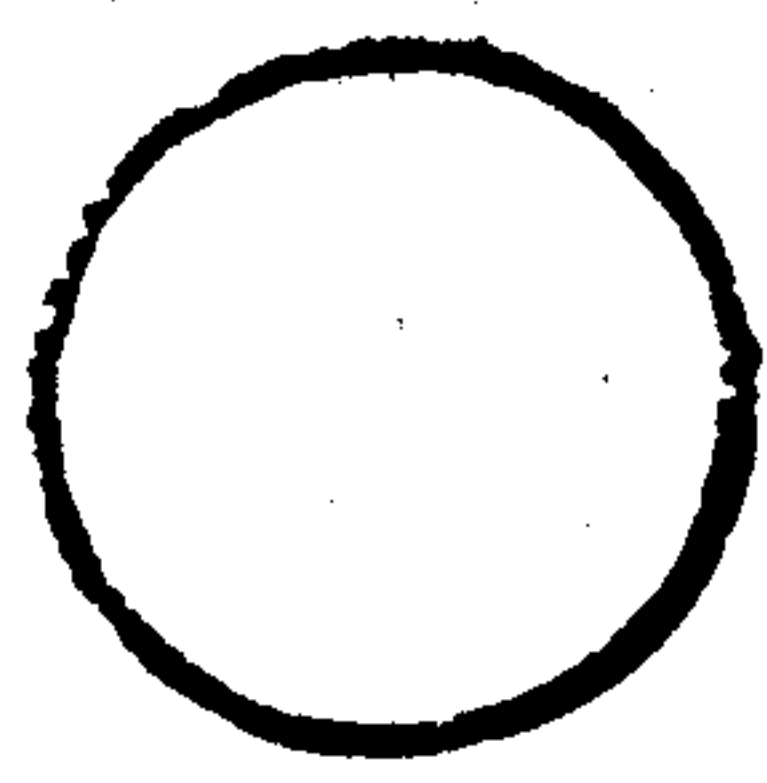
په دنيا په آخر خوار دي

يو وياړلي د حق رنګ دي

بل هر رنګ آخر دوځار دي

۱- رېښکي - کوچني - وړوکی - ناشی، ۲- وياړ - شرم - پېغور.

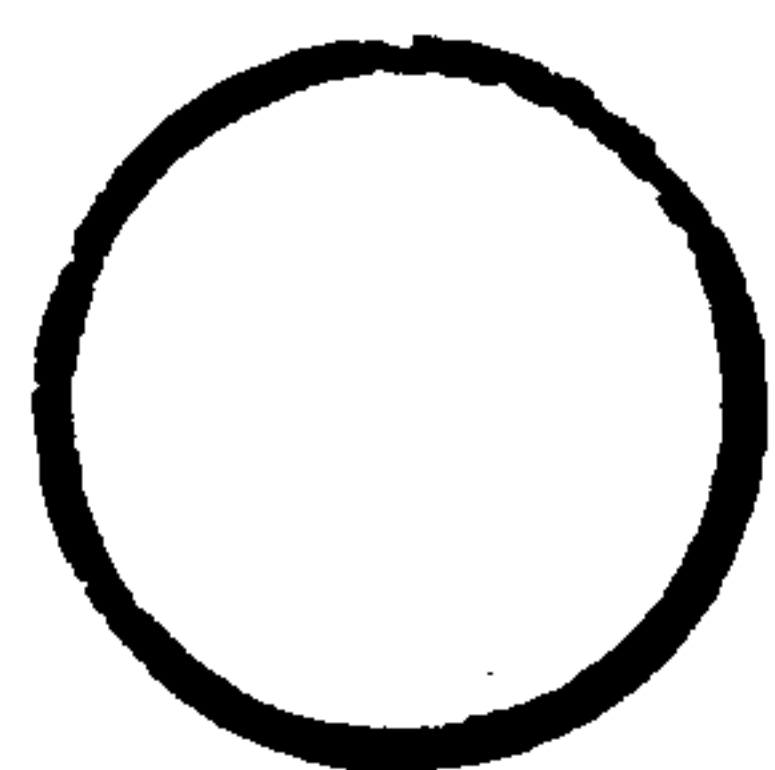
چي ٽيغه کي حق ته و کار دی
 د خدای هغه شوک پکار دی
 د خپل "زیم" نارو زونکی
 خپل خانی په خان ناتاری
 دمېرونو مت که گوری
 کل ورین هم تندر چار دی
 په توله چپ د ټول ژوند دی
 حق، او ښکلی هغه کار دی
 چي د خیر د آدمزاد دی
 نو په خدای هغه مخدار دی

چي ناسور په مخ د ځمکي
 شېخ ملي وي دا دوستري
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لږې برې نورې لري
 د ټولنو د لږمون به
 نرینې لوبې او نهمې

۱- تیغه = برش - کړه وړه - نقش -
 ۲- مخدار = رویدار - دروند.

شى خورلى خلقتى به
 بې دليټى، يوه خورى^(۱)
 درپه در خاورې په سر به
 پرگني وي لولنگري
 دتولنولوپ شاور دا -
 خپلوبدوله اشري
 عقوبت په غرغندوشي
 چې دگيا وي اور دسري^(۳)
 تاله تگ دادم ار دى
 په يو ورځې برابرې
 چې پرې درومي کائنات ټول
 ستاهم هغه لارم خبرې^(۴)

دا چې خان خانتور بولي^(۵)
 دا چې هرچرته شمله دى
 نيسمان په گمند نيسي^(۶)
 وايي سپک دى ارگجه دى

۱- بې دليټ، چې دله ندرې، ۲- يوه خورۍ، چې يولزې وي، ۳- دگيا، چې لوگي کوي،
 ۴- خبرې، په بزم، ۵- خانتور، خان چې ترل پرانستل کوي چې دتورې خان وي،
 ۶- گمند، گم ذات، گم اصل، گم سيال

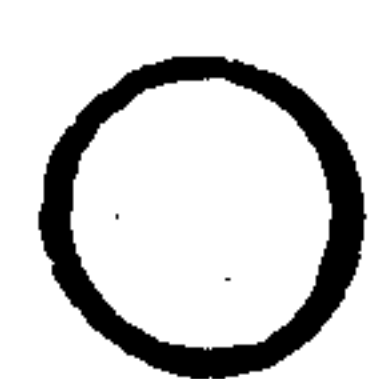
له ازل، وايې بريال يو
 نور په برخه شاگند دي
 دوى له مخ دخدايه رڼ دى
 نور له پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنو كوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پو، پرېوتى اور وړه دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدم زى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښاكه
 شته په نيشو آلوده دي^(۴)
 دې وېس دې وېس نه
 وېسنى رازرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- وړه = تباه.

۴- شته او نيش = شتمن او نېستمن، ۵- الوده = نېتى - اخته

له شته منو غلچکوبيا
مذهبنه بدرکه دي

د فرعون دکور د ننه
په پاشونو آخر موسی شي
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار یې له امسا شي

عقل لیت دی دیوگی ده
پرې قدم قدم رونه پري
کلیمه هغه شهلیت دی
چی بول شرونه پري جوته پري

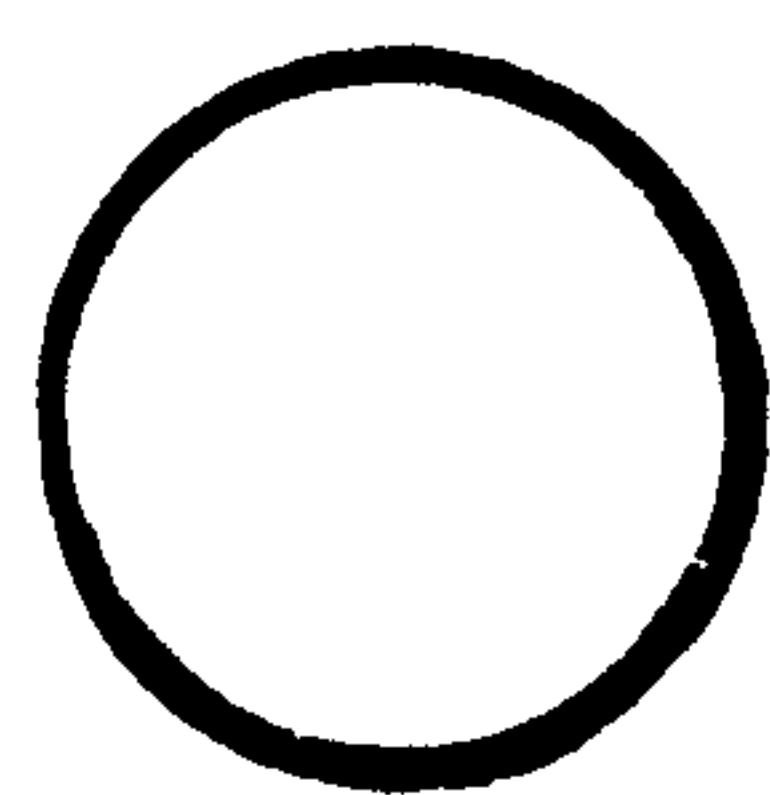

د آدم د شاه خامنو
توری هرکله شروندی دی
د وختونو په آسمان یې
په خلاستوری سپوږم دی

د زړه وپېړو کارونه	نه مېړونه به بیا بیا کړي
شاه مېړه کړي هغه چارې	چی پېړي پس یې دنیا کړي

۱- شهلیت، شه، لیت، لوی لیت

چي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان راتنگ کړي
 له کونړه چپ دمه شي
 هغه توري نېزي رنگ کړي
 هوديالي نېزه باز کوره
 چپ په ماته نېزه جنګ کړي
 له يوې بلې پېرې ته
 د رڼې زمري غوڅنګ کړي
 چي د مرګ په طلب نه شي
 ژوندانه ورځني څنګ کړي
 ننګ په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چپ ننګ کړي
 رنگ له حقه ځنې واخلي
 بيا وړيا څي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لار
 حيرکان يې په لټون کې
 مړې دسترګو کې په ډک کړي
 تر عمرو نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رڼې = پر هارثلی.

○
 دی پکار خه رنگ اریسکی
 د آدم له بیل آدمه؟
 دغه لویه کشاله ده
 اود ژوند لویه کرپه

○
 آدم دغه قدر نه دی
 انجری بنجر^(۱) شروندینسکی
 یوموندی زهیم^(۲) اوده دی
 د بدلون پدی خاندیره^(۳) کې

○
 که آدم بې پوښه زړی
 خه پیرمخی^(۴) مرغانه وی
 په ناتارد مرگ صبابه
 میراث مری هدایره وی

○
 د بدلون پدی ناتارکې هم یو "زهیم" دې خوندي دی
 که صورت دی یواړتیا ده نودا "زهیم" دی موندی دی

۱- انجری بنجر = الوول ۲- موندی = راکس، ناوی ۳- خاندیره = همتر - فریم
 سکلیت ۴- پیرمخی = پیرخورونکی - بدلېدونکی

○

پیرخواره یب له پښو یوسي

چې مسوندی یې وي او مری

د کچې «زهیم» آدم وی

خیلو نغوته باد وړی

○

د آدم له «زهیم» پرته

نور هرڅه چې دي نور پري

له هر زېږې د حجرې نه

لکه حُان هسې ساز پري

○

هم برحق هغه ژوندون دی

چې د «زهیم» په غبرگون دی

که وجود دی که ټولنه

کار د «زهیم» یې پاڅون دی

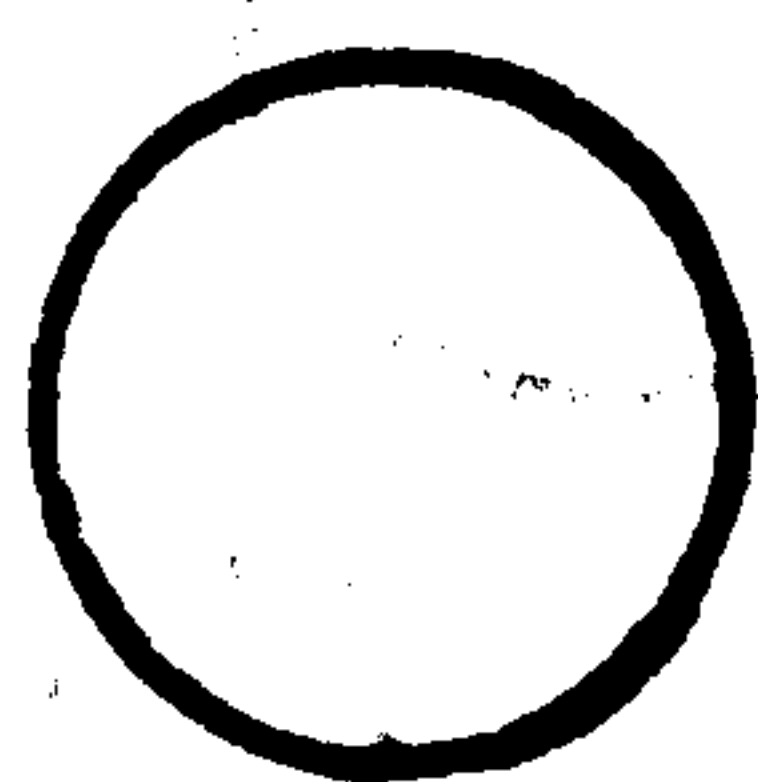
○

چې د «زهیم» په شرکانه دی روزنګری د بدلون دی

د مجرو په کچ کې اوسي اود سترګو تشالون دی

۱- پیرخواره = پیوځوونکی، ۲- اومری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غوږی .

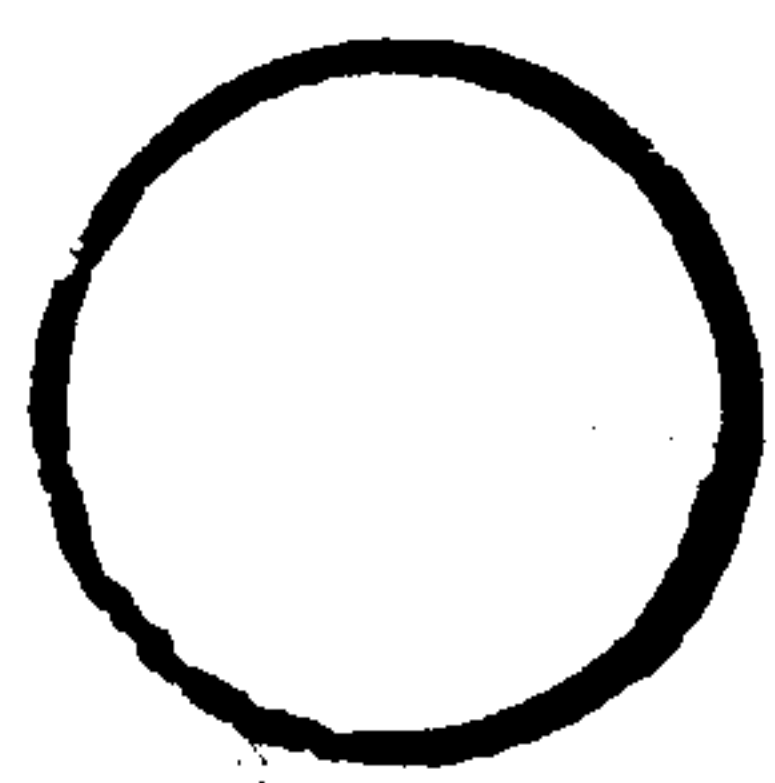
۴- زېږې = هغه څه چې زیږول کوي، ۵- روزنګری = روزنه کوونکی - لویونکی .

ټول فطرت يې خوري تاليزه^(۱)
آدم نهی جدا جدا وړي
د حُاني سود غم خوړونکي
له حق لارې پښې پشا، وړي
چې په نورو خپله ویش کړي
خپلې برخې نه سږيا وړي
چې مشال نورو ته جگ کړي
خپلې مخې ته رها وړي
شرونه او مرگ يې دواړه ښکلي
د خوړلو چپ دعا وړي
چې له خپل ميره آگاه وي
د بشر درنې په شا وړي
اوسنتون^(۲) د شرونه جامه ده
چې شي لت، په هغو واوړي

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار كې

مشالونه بلول دي

د تيرو په تور تپيښتونه

لښكرونه خپلول دي

كتايبونه د پښتو د جمل

سوزول او بېرته دوي

د آدم نه د پېر ياد كړي

د عمرو نوه پېرول دي

كه مذهب يې هم سروينځي

چې باطل دى نيش كول دي

كه خوندي دي په كعبه كې

چې بتان دى لږول دي

په هر پل د پرمختيا كې

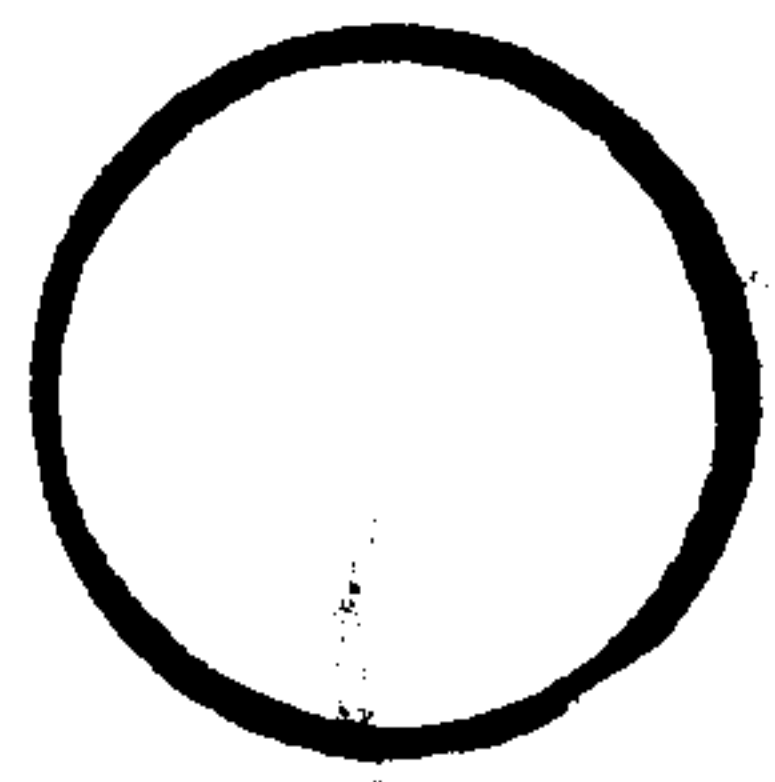
برابرا شوي غورځول دي

چې ښكېل شوي په غورځنګ شي

ښكېلكونه يې غورځول دي

۱- نيش كول = وركول - په نيش لگول.

۲- برابرا = په پلنو ولاړ.

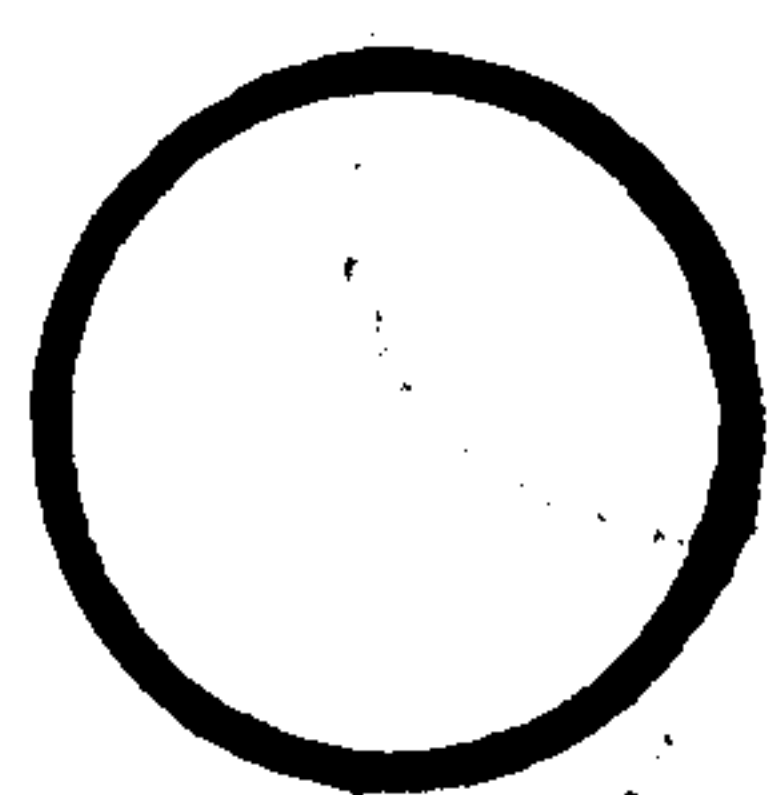
د سندان تندي به چري کرونجي شي
 د درند و پلکونو جوړه پري ناتاروي
 د مېړه نېستي يو خوړنجا نېستي وي
 نه مېړه شاعري نېسمن او خواروي
 درند و عقيد و خلقو کي هميش له
 خښتنان د غريب د لوبه په داروي
 چې بازو نه يي په لاس کي چټي کېږي
 خان به وپوښتي چې دا څرنگ بازدار وي
 چې تور^(۲) د حق^(۳) لارو خپلوي شوک
 يو قدم يي په چاپه، بل په انگار وي
 خپلي سترگي غرو لي وړله بويه
 که رڼا يي لار ليدلوله پکار وي
 د رباب خواږه دې نشته آدم خانه!
 بنيادي خلق چې له ميلسه^(۴) دې ويزاروي

۱- چټي = وړکوتی مرغی

۲- تور = قانون - لاره - منډه

۳- حق مل = د حق ملگری

۴- میلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غورځنگه

چې ترخود ظالمانو نوغې شته دی

حقملان راپستنه شي خنک له جنگه

پوهگرې د بې پوهو نه قلنگ خوري

او تېول لاندې دکليو ترقلنگه

چې يې مېت د غليمانو وي کتلي

نه ويرېږي يې تشه ډنگه ډنگه

د مردۍ توره ميدان کې لاسنه کېږي

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زېږي کې زرغون شه او مسور شه

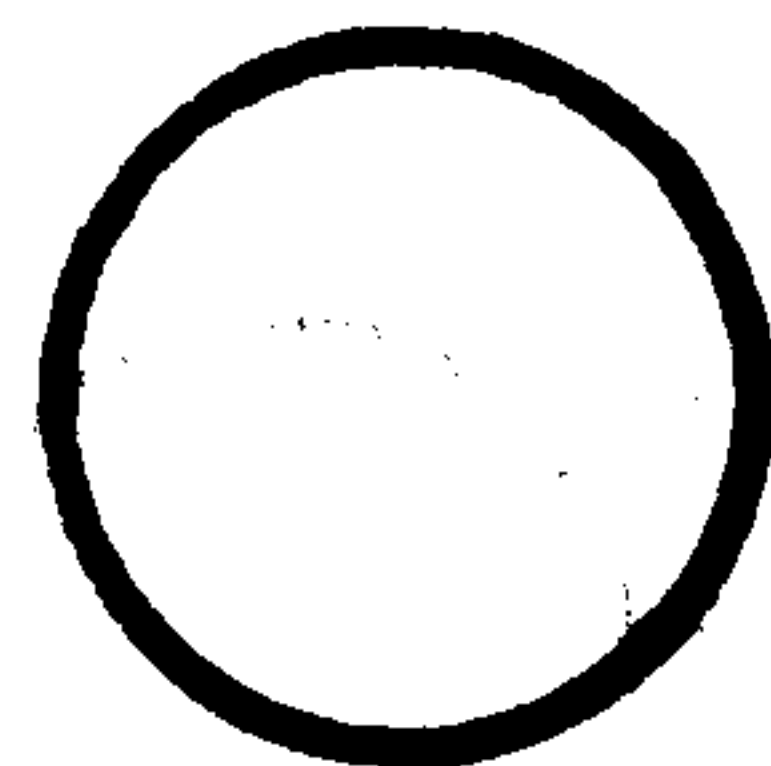
خودې نه ده لاکوتې خواړينه ډنگه

چې يې جس دتن په مورکوپه پروا وړي

خود هغه ته وي کړنې د جهان تنګه

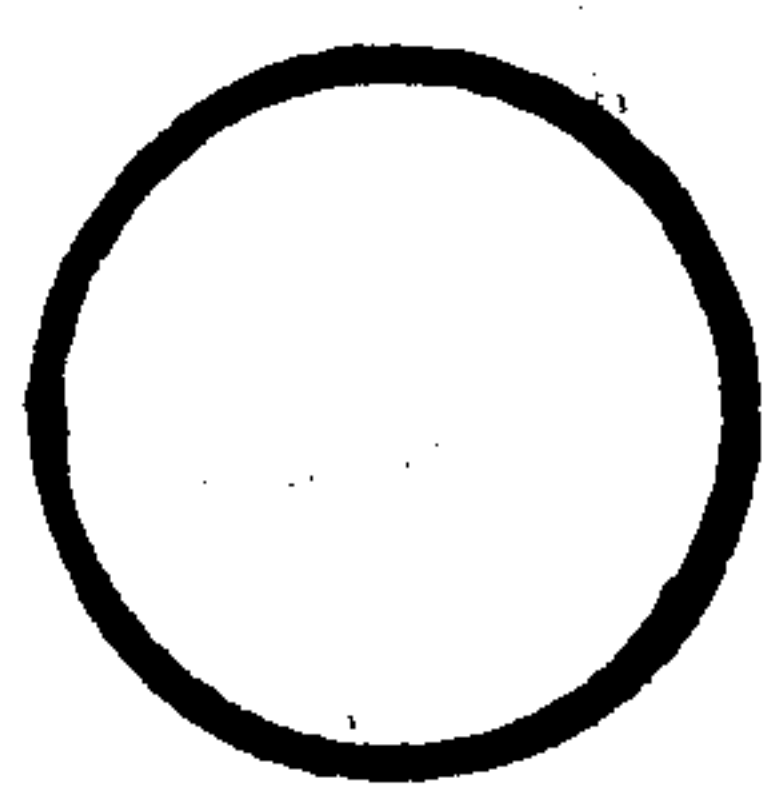
۱- کاتې = تيکي - چرپتون

۲- کوتې = د داني کڅوړه

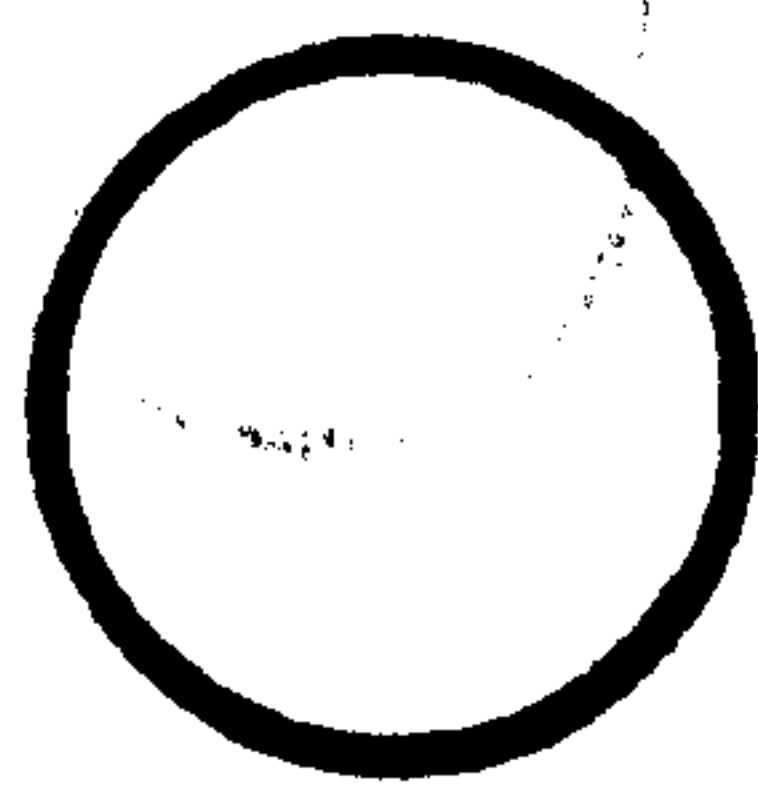
يوبري ديو جنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برېښنا اوتالندي که
چې دلوی خښتن د لاسو سره ښايي
شاخلميا! خان په داسې کارېندي که
په حجرو په جماتونو کې تورتم دی
د ديوې غونډې لښه دې په تندي که
د مېړه د خوی آواز له خلقو بېل وي
څوک به يې څنگه په ټولنه کې کوندي که
چې دخپل عمل لاره ستړې ستړې کړل
څوک به څنگ هغه وکړي راژوندي که
له غوجلې د څارو به څنگه وځي
چې په مينه مينه څټ ته غوړوندي که
چې يې وين د زورې له چانه وي
هنی پاڅي بې وسان په ډاک کوندي که

۱- لاره = لور

خپلې غوټې ته د غاړې
 له خپل تنه پلواښه شه
 د خپانده ابا سين خپل
 لکه غاړې په ساه شه
 د کړيز سختي په خان کړ
 پسته باز په الواته شه
 په خپل خان قيد ونه کېږده
 زرغونه شه او بيا شته شه
 پولې راښکته، پانگې کېږده
 بيا په زغابنت لکه مېړ شه
 د خښتن د لارې مل شه
 له خښتن خنې لارغه شه
 په ريلوچي ورک نه شي
 په لوښه لکه واښه شه
 د ختيځ له الا الله -
 لا اله د پر پواته شه

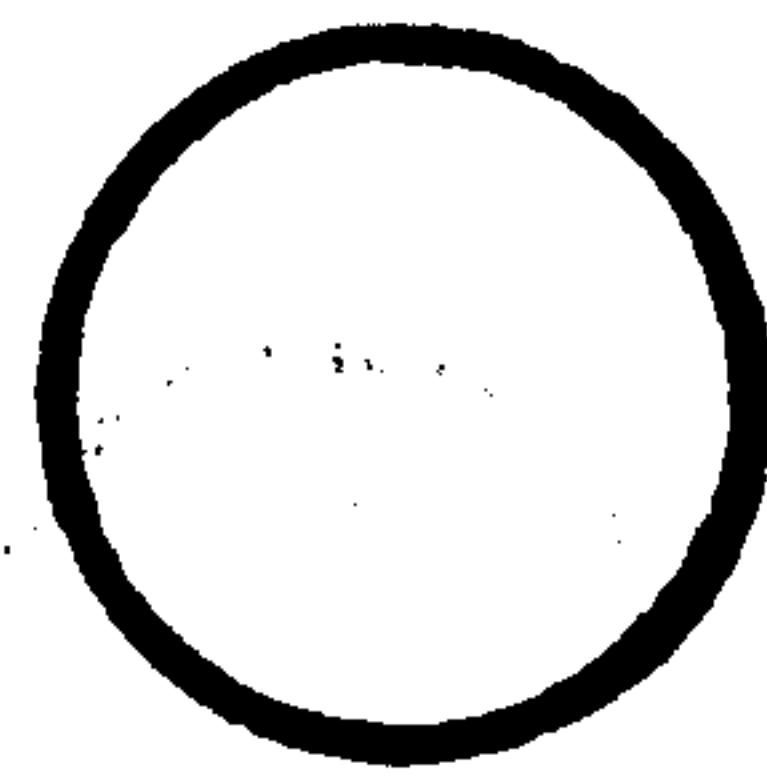
۱- پلواښه = مروړې - پلگواښه، ۲- پانگې = مير- ډک - مرام
 ۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

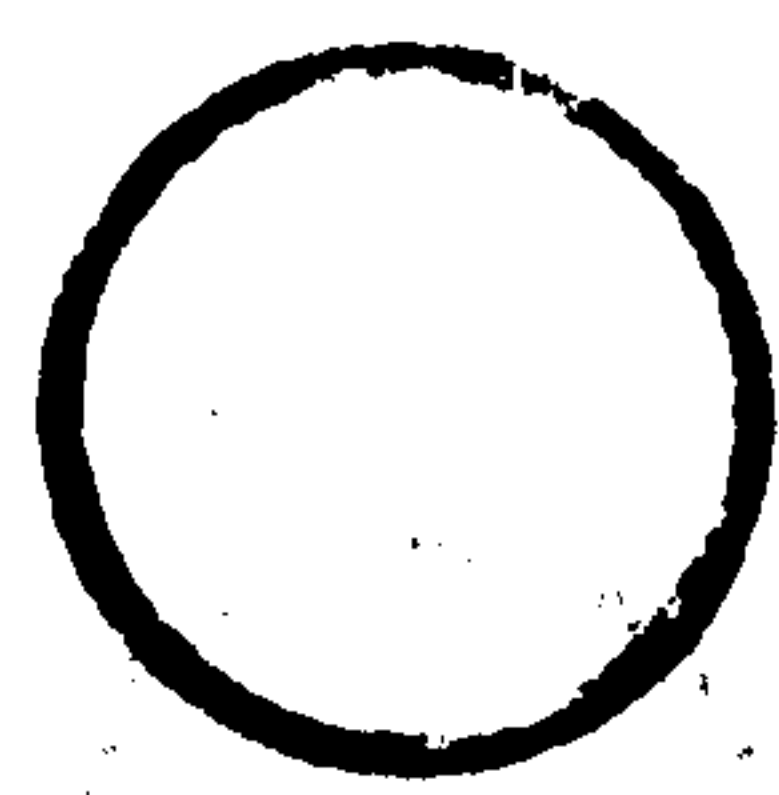
په ټولنو ليوکان گډ دي
 هروگري لوی اوکر^۱ دی
 لولنکر حکه په نیش دي
 درناوی چچا په دوستر دی
 ټول په تومنه آدم زاد دي
 شوک تاله، شوک تالانگر دی
 چچا درنه ده^۲ یې مله^۳ ده
 دهغوسوی په سر دی
 ډاکندی دی د بې ننکو
 شوک یې مور، شوک یې نهر دی
 هر ټولنه پانگه واله
 د خان بدوله اشر دی
 عقوبت به غرغنده شي
 ډاچي نن دکیا^۴ سوسر^۵ دی

۱- اوکر= اولال، ۲- ده= گوند، ۳- مله= ملگری، ۴- دکیا= لوگی.

کوونکی، ۵- سوسر= د دېوسپیاکو او د چچا نری نری لوگی کوي.

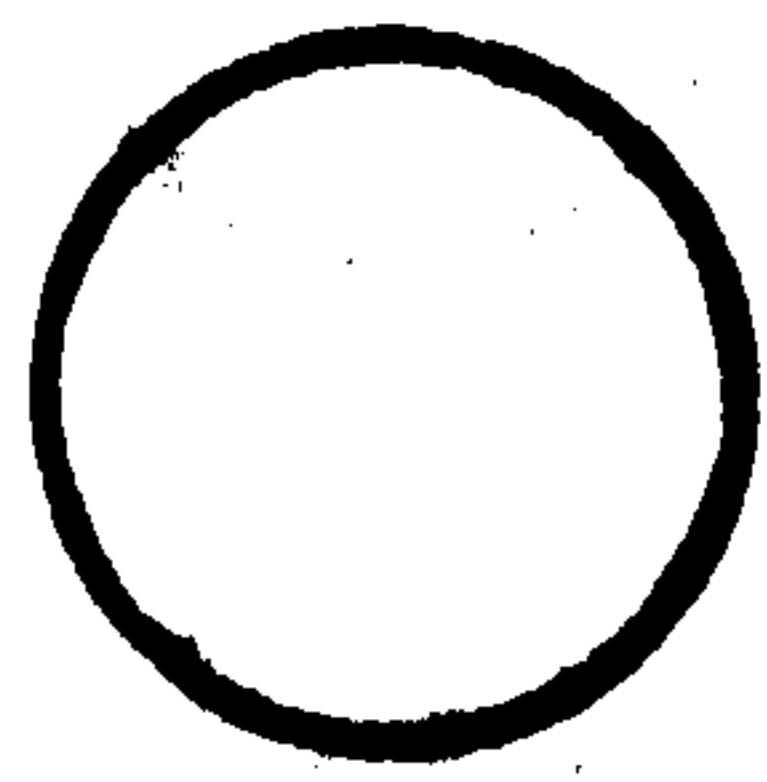
چې ښانه ښکې بلې مې
وابه نه خلی تورې خستې
په کڅونوې پسړل شي
چې څوک ونغړي سکروټې
خپله گټه ځاننځه ده ؟
چې ستايي د نیکه گټې
دیو ماته ، باقی سوی
د تور گټ سوی دیوت یې
نه نښتر او نه چنار شوې
څه د تورو خاوروخت یې !
دامیدان د تپروتورو
ستامصرې تورې دی سمې
چونک ایه یې پاتې شوی
وې انکار د درنې ستې
حق ننګانوته وریتېږي
دې ننگ هرکله بښې
لات منات چې گزاری څوک
شي پخپله یخې گټې

خړې، ځک شوي، خيالي نه شوي
 د «لا» شي ځني شي نه شوې
 د جس ترغي نه نامينده
 نل نچه شوي گني نه شوې
 تشه شخوله - خالي تيکي
 ببل توره، توپري نه شوې
 له حجرې تر سري راغلي
 لاپه «زيم» سري نه شوې
 له مذهب چې ملستل دي
 لدې مړيني شروندی نه شوې
 انځاره کې چې دي پروت دي
 هغه ستر آدم زي نه شوې
 مينگيري درته آسمان دي
 ځکه باز، باتورزي نه شوې
 هر آدم چې دي فرعون کر
 پي بلواک، ځانونکي نه شوې

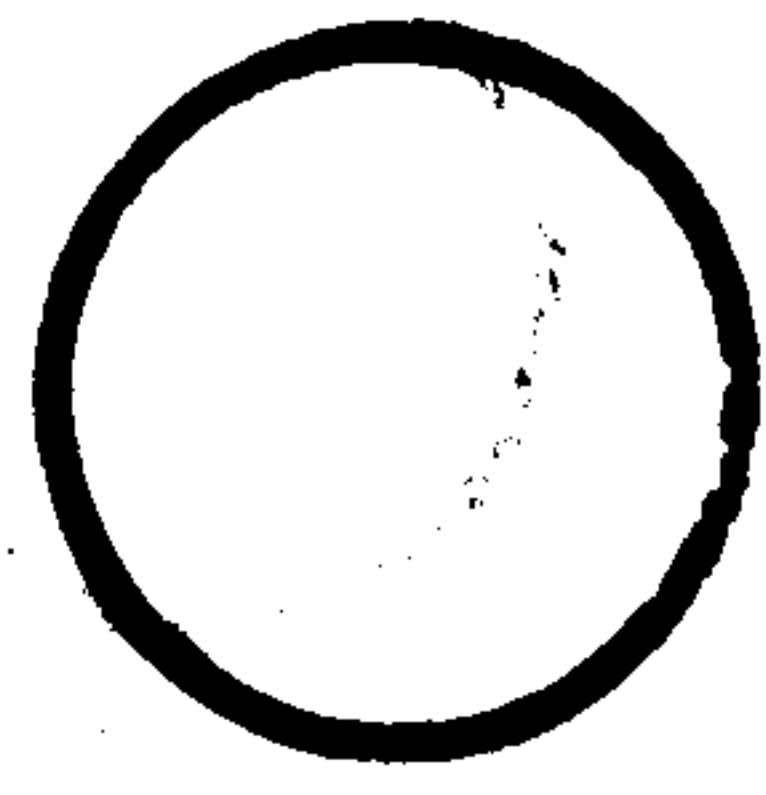
۱- انځاره، انځور، زړی - نقش

۲- ځانونکي - ځانواکي

د وگړو سالار پردي
خړسواره چې شا هسواران کړي
د کوڅو لارو کسودري
ځلن ستوري د آسمان کړي
گوکوشتان داو موختو
سندان سري اتلان کړي
لوړ او کوز سره يوسيال کړي
اروپيچ واره يوځان کړي
چې سړي پي نه سړي کړل
راغوزار هغه بستان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازار وران کړي
چې جس من پکې قدر پري
رادرهغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تېول
پرېښتيا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدی - په غوښتو پرتو

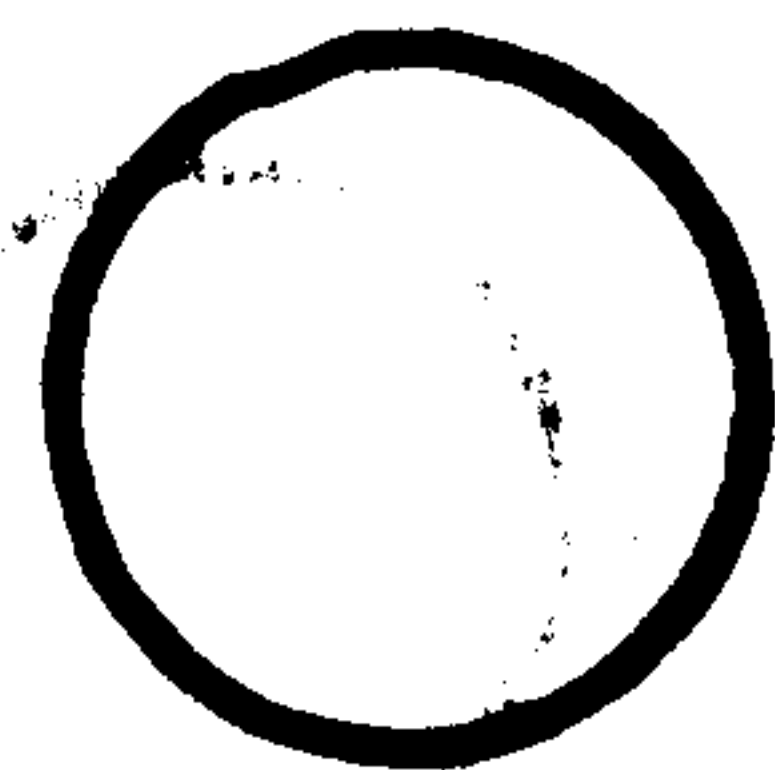

په میړو کې د هر کسونه راټوکېږي
 سره پوینو د لاله پکې جوړ ده
 ننګیالي دي چې د لوی خښتن په تاري
 پورته کړي د نړۍ ټوله باره ده
 ته تنزري پي، د نیاده د بازو نو
 دېرې حکه د ژوندون دی اډاره ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونایي^(۳) په تپور وند دی، ښکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزی غشي دې هر وختي په سردی
 په دیدوان باندې دې اړه پرې وړې ده
 صبار ښکه د شولان کتوته مېتي
 که دې نن کتلي قام لرو اوکړه ده

۱- باره = مسؤلیت - ذمه واری - پړه، ۲- اډاره = وړانده - کتې - لوتې،

۳- هونایي = ښکاري، ۴- دگزی غشي = د وړې پرې کوزار،

۵- دیدوان = شیش - خیرکونه.

لکه خلق هسې ټولنه
لکه کورن هسې پي غار
لکه اوښ هسې پي سوري
لکه پښه هسې پيزار
لکه باز هسې پي ماري
هسې باز لکه ميشکار
لکه بزيره لاوڼ هسې
لکه سرهسې دستار
لکه توره هومره کټه
رښه هومره خومره کار
داوچت الوتوپانکي
دشپروپه مقدار
دديروي رڼا ترکوره
نمړپه ټول جهان اوڅار
دبي ننگه په زنگ دپروي
ننگيالي نه لري سار
چې دلاري اوښکونه وي
په هغو جوړه پي لار

لاڼې د پروکړې کاندې

یو منصور خېږی په دار

د بې مټو وار خنډ پېږي

د مټ دارو وي بې وار

د زړونه اخستلی

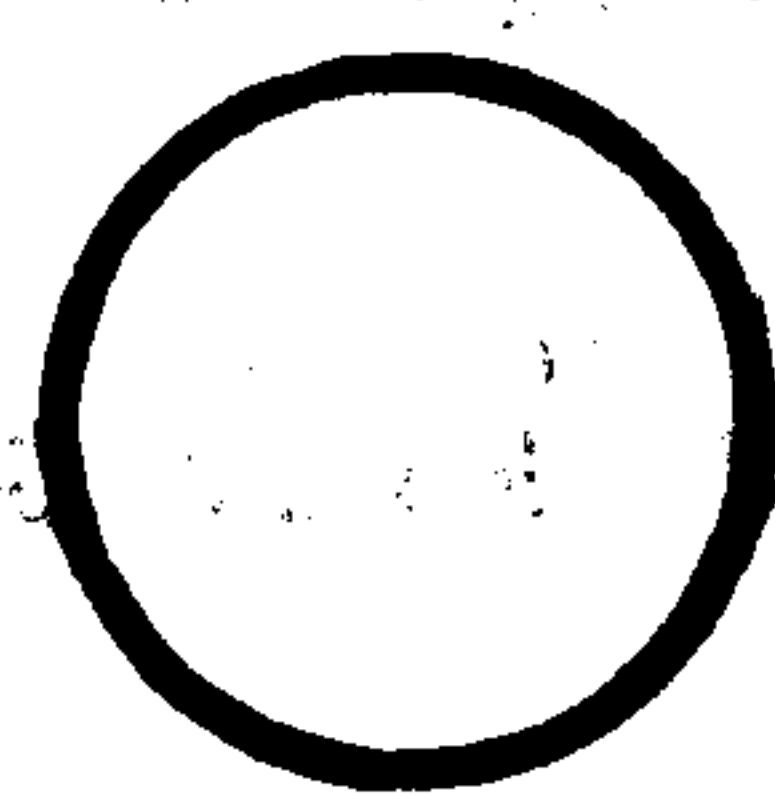
سورلندی شي کله ښکار^(۱)

د آتیا نوسر باری وکې

په ملخانوکړې مار^(۲)

کلیمان نه شو ټول عمر

له خدایي چارو ونه کار

مذهبونه دی پوچ شوي غږ پینونه^(۳)

مذهبیان دخپلي ما ټي بیرغونه

د هغود راتاندون^(۴) طمع عبث ده

چې مذهب یې رواسته کړیدی هډونه

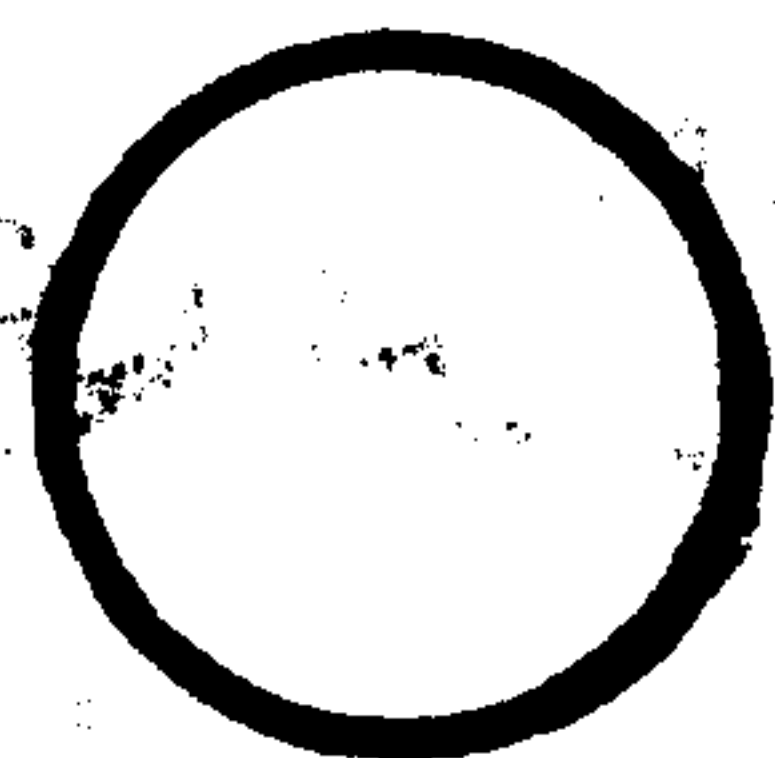
په هغه سالوچې خان لر دود پېږي

دی عبث د انځورونو کړاوونه.

۱- سورلندی = کیدې، ۲- کرهله = یوغردی، ۳- غریبن = یوتوپک،

۴- راتاندون = بیاراغبر کېدل، ۵- رواسته = وراسته.

له مذهب پي چي تودي وينې کتکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنگرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لکولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډلانو تنستو کې
 کل ډيوکي دي د علم د پيوستونو
 له مذهب هک خلې ټول ريزکي شي
 ريزکونه کله کېږي لوی کارونه
 ټکي ټکي د کتاب نن هم هغه دي
 خومذهب ترې نه وینکلی دی ساهونه
 چې ترخودغه مذهب او داملای دی
 وي تالابه د تالاقامونو خونو

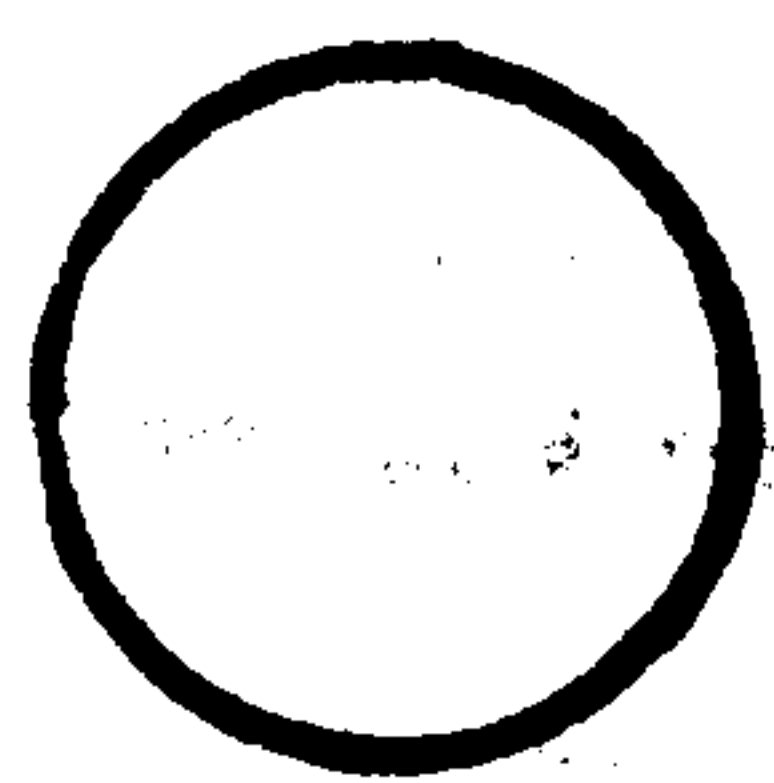
پوخ سنگردی شاه مردی ده
 توربازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان رغورنې
 یوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی

۲- کل ډيوکي = دکل ډيوکي

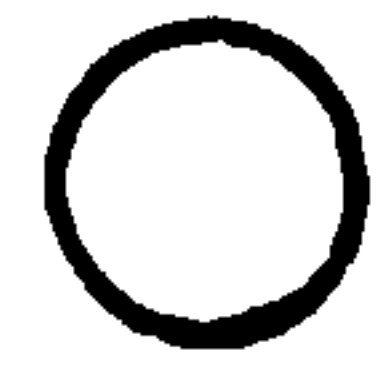
له فطرت دې پرده ده
له فطرت دې سرزوري ده
کليمه دې سره يتوب دی

سره يتوب دې سره سګي ده
د بل غم هم د خان غم دی
دا پښتو، مسلمانې ده

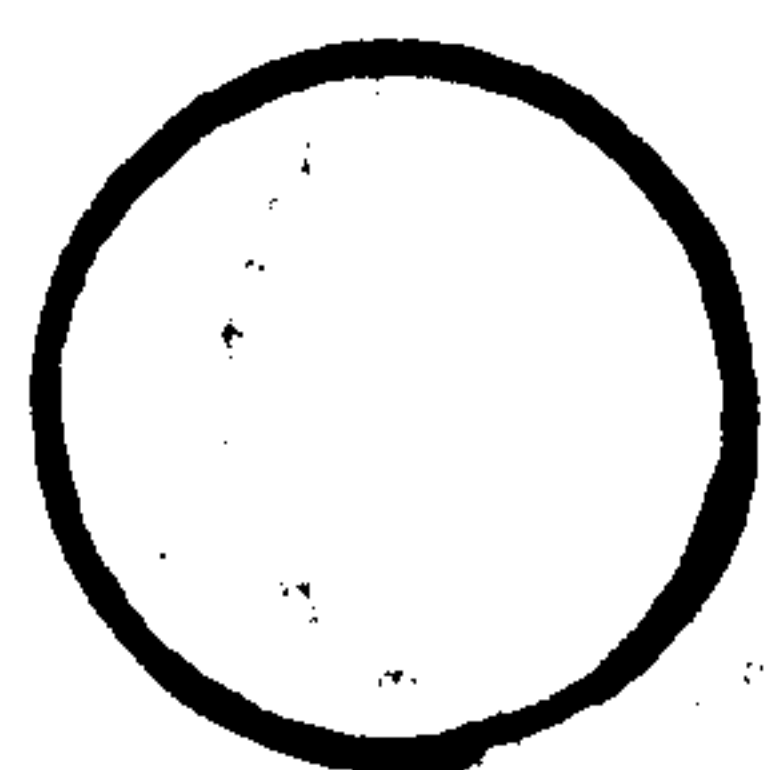
په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که
داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که
دا چې خاوري پي له مخه نه چانه پري
د سپوږمۍ په دود غونه پي پرقتدي که
وړونه وړونه سر غوښي په چاره کړي
له ټولښت شروندونه وړ که گوند گوندي که
شاه مېړونه له زرگونو ستورو تېر شول
بډې رابڼکه خپل ملاګري کړندي که
د هغې بي ښکه خلقو مرګ روادی
چې کزبان د بل په سوي کړپندي که
د پسرلي درنه وړېځه شه په خوي کې
خان وړښت، کله برېښنا او تالندي که

شاه حلمي چي د آدم په تنک اوچت شي
«شاه پلکونه» بيا ز غمل په مال تندي که

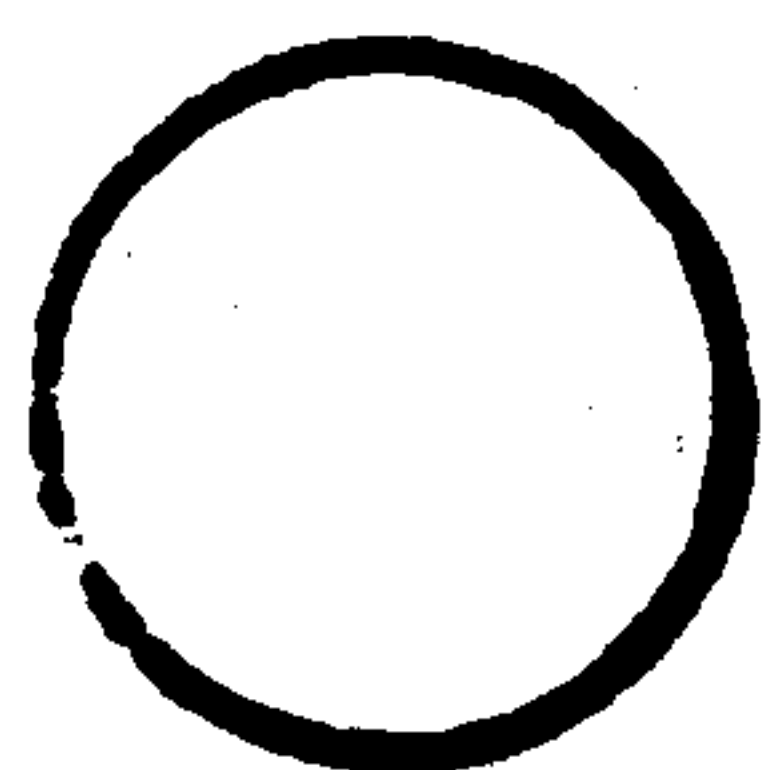

درهند و خلکولاس تپول نرده
دسترگور و کاگیره تلل نرده
د ايلتيا نوکلي وړانول نرده
د راسمنانو پيسول نرده
که اوندي جوندي د دوپړک وي
ديکرنگانو غوڅي کول زده
مذهب له خايه راغور زول کړي
کتاب يي خاي ته برخه شول زده
چورگورگان هم کړولي کړي
لکه باز کله اوچت وهل زده
چي فرعونان يي موزي کران کړي
نوکليمان يي تونر نول زده
د آذرانو بتکورکي بتول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيان = پساتيان - وړاني پيدا کونکي، ۲- اوندي جوندي = مرغړونکي
چي غوڅي رهنې نه وي، ۳- دوپړک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هېڅ بڼې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

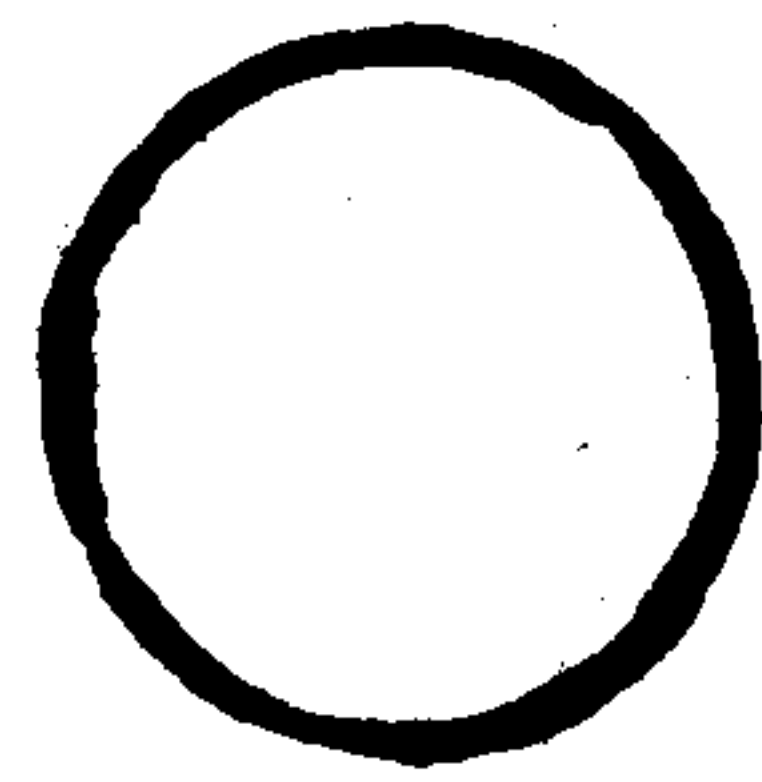

د باتور په خوشه پرو خپلولو
منځگړک او غلیوازنه باتور پري
دیو بت په لرېدلو بت غلیو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بد پري
له کیکړه د نستر پیوند خوړوکی
نستر هیڅکله نستر نه پاتې کېږي
چې په پرو کوډي وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پري
چې د زهر وړک لښتی پري را سوزوي
دغه سوي چارونه نه تاند پري
د قرآن وړه رتلی عقیدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هېږي
د تیرو سړه ملستی بڼا پېرک نن
درنا په تکی مرگ ته بیر پري

شاه خلمي دی نوی حُمله آسمان غوارې
 د زوړ پشوي په خای نوی جهان غوارې
 دخپل «زه یم» سره نګي پي سلامت یه
 مرئیتوب نه - ملکیري د یزدان غوارې
 ننګیا لور غار ماته اطاعت ته
 په لټون که دهغه دي خو خان غوارې
 په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
 یو غځیزې حیکروړه حوانات غوارې
 کشالي غوښتني نورې د آدم دی
 شرونده نوی تفسیر د قرآن غوارې
 په لښکر د لښتینکو کټې نه شي
 د شروند ستونځې مېرني قهرمان غوارې
 په یو ماره که کاوړ شي، سودیې نه شي
 چې ژوندي وي یا نوی ماری زمریان غوارې

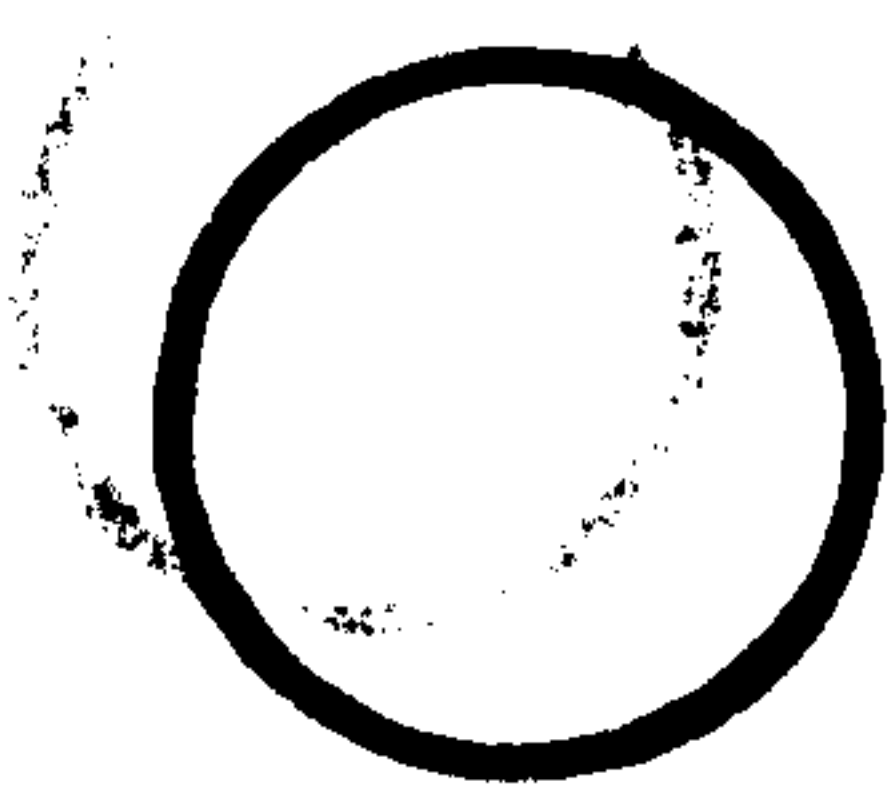
۱- یو مخیزې - چې مخه یې یوه وي - دیوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
 چې نه پر اوچت اوچت ښکاره کوي
 ښکته له ځمکې نه تر نمر ستور تليز^(۱)
 کړاولي کړي، يرغلونه کوي
 لوگيز^(۲)، اوريزه^(۳) که يې لاره نيسي
 له الوت کله پر هېرونه کوي
 سر بر، کړاو دي ټول د عقل چې نن
 بريښي د ژوندی تومن مخونه کوي
 د آدم کار دی کائنات پر نړول
 برهغه قام، چې دا کارونه کوي
 چې په فطرت يې ده لتي اړولي
 د هسکوستر کوم عاشونه کوي
 عقل بهير کړ غور ځنگلي د شعور
 وپرويرا ني ټول مذهبونو کوي
 پياده له عقل کوم وکړي چې دي
 د بل مواته دي سوالونه کوي

۱- ستور تليز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوگيز = دکازو ريځ يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنګې، فطرت په ترڅې

تشي ځاندرې وي، زور يې اوبه وي
عقل يې شل وي، هڅې يې ګټه

په غټو کورې، ولې سرانده
نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

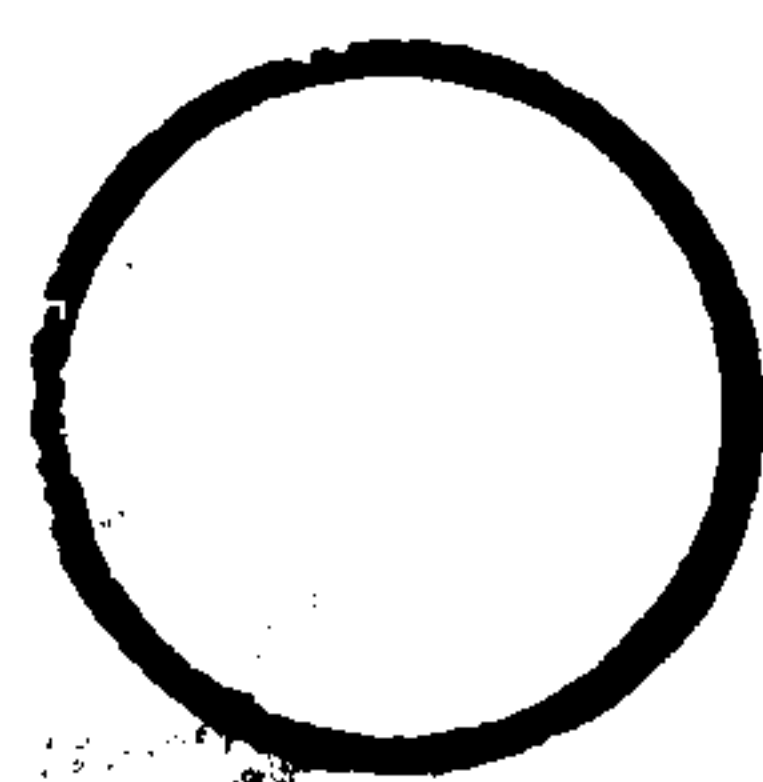
اونه پرې وړانه که چرې نه وي
د ځوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا برې وي، نه يې تراخه وي
په تن په زړه يم» د وارو نيستم شي

ځوراک پخساک پخواړه او خښه وي
په زړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خودمېره وي

چې يې راغونډ کړې وارې کړي
د يو ګنجکې د ازرښت نه وي

دل و گین و دل و لیمون نه

اورین ستوری را غونجی پری

ستور تلیزی سروهي لا

کائنات لا پراخ پری

که یو ستوری ورژ پری

نوی سل را و تھوک پری

د شروندون زر غونبدوله

نوی حمکی سادین پری

چرته شروند دی په بخسینچه

چرته کچ، چرته حوان پری

د زرها ستور و میروکی

د شروندون غری غری پری

یوه ستا دا حمکه نه ده

چی ساه دار پکی هست پری

شخړې حمکی بنکته پورته

ستور تلیز وکی خرخ پری

هغه حمکه ستا دوتردی

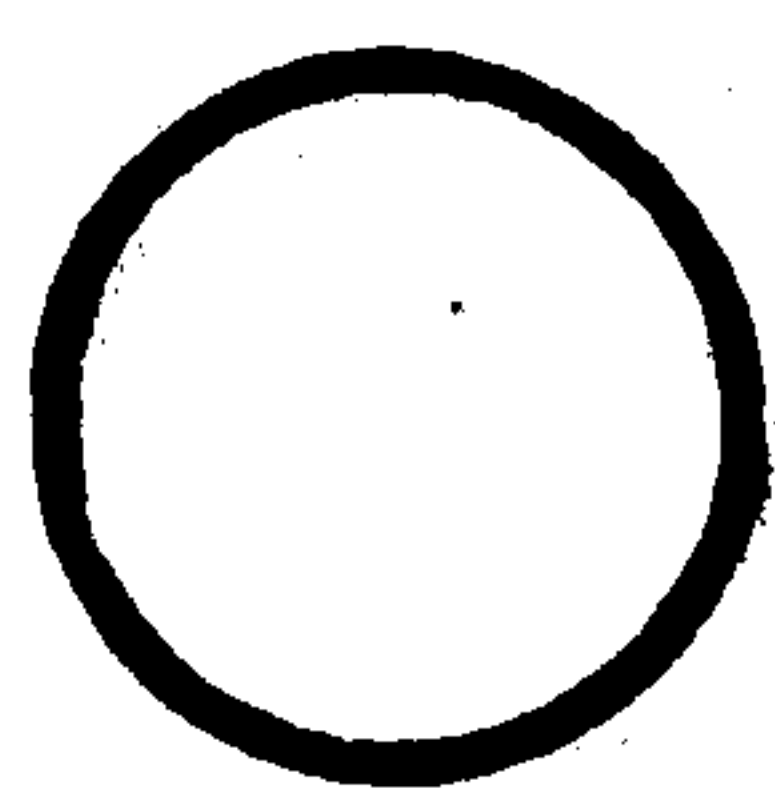
چی دې لاس ورو سپری

عقوبت به له دې ځمکې
درته کېدې په سر کېږي

د مېړونو ستور بېرې دي
له سپوږم ستورو تاوېږي
د يونوي کور لټون کې

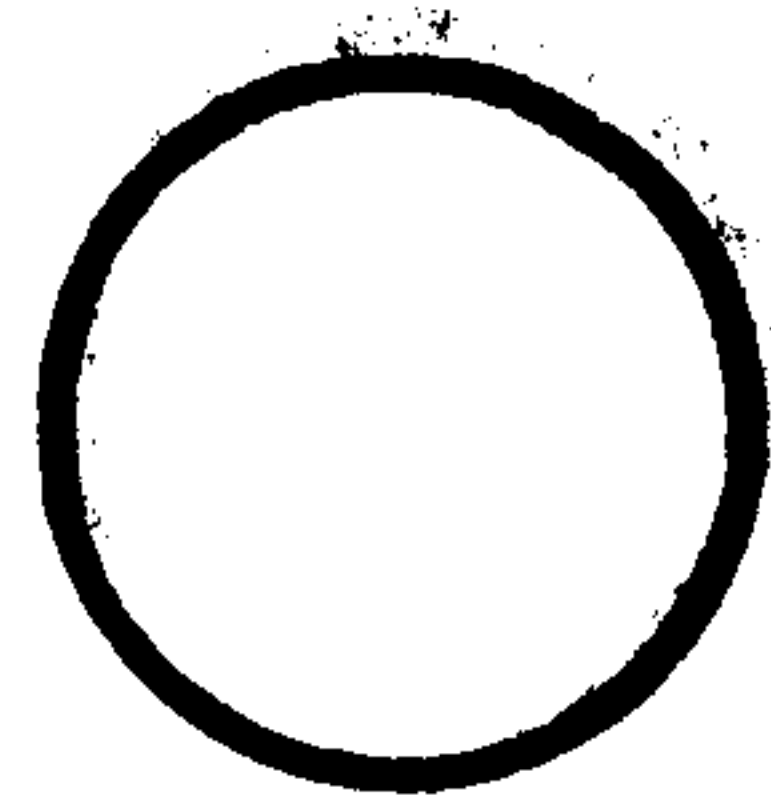
د آسمان لارې چاڼېږي
عقوبت دا ځمکنۍ به

ستورک زو ته ورسېږي
د شړوندون خومره رازونه
به په ډاگه وغوسه بېږي

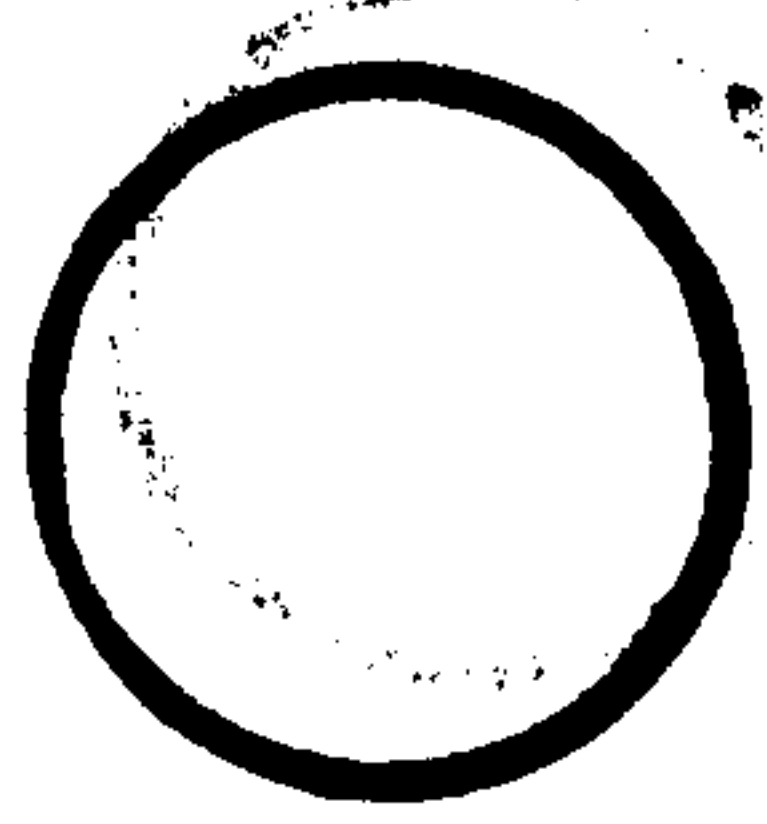

قیامتی پابنده هغه اوبنتون شي
 لاالا سړو چي کله يې برغون شي
 د عبرت مړي يې کړجي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور بښوشي
 د اولس ويني نه بښونکي هله وړک شي
 دربريا^(۳) اولس چي کله په پاخون شي
 داو يارلې خلي هسې ولاسره نه دي
 د مړي کارونه د مړ په شواخون شي
 چي په سين داوړاو وينوشي وږي
 قافله يو قدم غکې دشروندون شي
 که هر خومره سنگرونه له خلن تاوکړي
 عقوبت د حکمې تبي هرقارون شي
 چنېشنې^(۳) عقيدې چي غاړه باسي
 د هغو خلقو ټولنه مړيستون^(۴) شي

- ۱- قیامتی پابنده = تل پائیدونکی، ۲- دربریا = خور- ننی- خپلی،
 ۳- چنېشنې = چي چناسکې پکې شوی وي، ۴- مړيستون = هديره.

د دوران په نرزلو غرونه وارغري
په شکني ډيروکي خه له وياړه پري
تلناوونه يې رواسته، موبی خورلی
چان کېږدی کې به ترخوپورې اوسېږي
د پرلنډ تر په چورلندو ځمکې له تللي
کچه ډيلي! په خپل خبرخه غلطېږي
د سورسین چپې دمه وښکته له يادو
ای فرعونه! چې کلیم پسې پاڅېږي
د ملخ څانگ سره دې ملاشوله دوه غبرگي
ته لاجي د آتي بارت له لاندې کېږي
لااله بتکورکوته ښکړپوکل دی
که موږمن يې تروروستي بت به جنګېږي

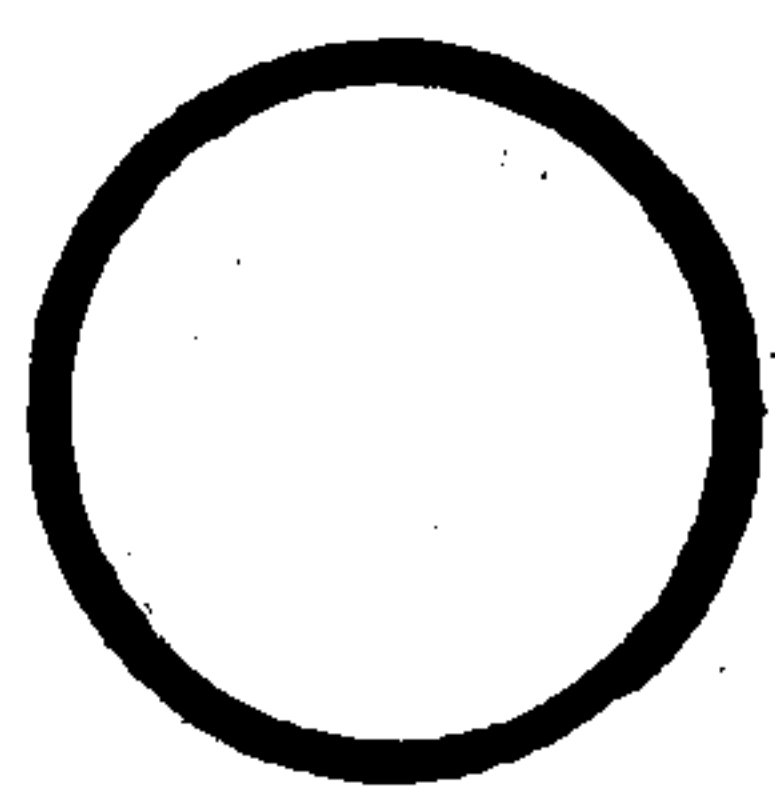

کلیمه یی چپه زړه باندې سنگرشي
 هغه قام هغه وگړي اوسپن غرشي
 کلیمه دسړي برش دشین زمري کړي
 لږو بروته دگه ونخپور لښکرشي
 کلیمه لکه بوته چې دا کسیر وي
 مس حوانان چې ترې نه وځي نوهر زړشي
 ننکيالی په جهان پتي راتلی نه شي
 دوی دهرې سرخېړې وتلی سرشي
 دهرکورانغری تود، تیاره شي وراکه
 مېړني خلبي په هرلوري چې وراشي
 له تونگه دعیسای چې نمرې وخوري
 که دختو کوکوستان وي په وزرشي
 دمد هب دمد رسي نه هیله نشته
 چې یوچینی هم دبدر لېچورشي

۱- لر = کوز

۲- سرخېړې = دجنګ غالی سرپړ

۳- تونگ = شکور

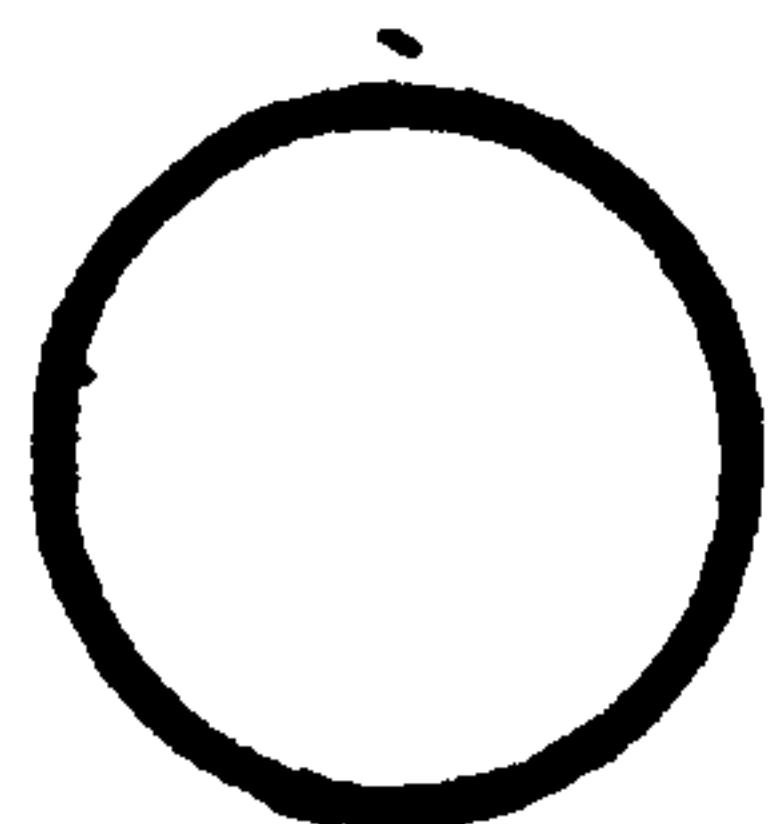
دغليم دبريد اوچيڻغي حاجت نشته
 لاس ترگريو وچي پخيله سنکروال شي
 دکور قام بدخور منځي په خان ناتاري
 په تبغه که باتولان وي تش پيچال شي^(۳)
 تانک دکتي، ديرغل يې دلاس وځي
 چي د چار اتلونکي توري نه اتال شي^(۴)
 حلمي وار په خپل اصل دي لالونه
 درونرلو چي شوک نه وي کوټي لال شي
 جماتونه، مدرسي اوچيني د پرشول
 خوله چاهغه بانگونه د بلال شي

چي دخاوروله کالبوته
 اوده «زه يم» برسپرون شي
 په اجل ياندي جل راشي
 بنيادم ولاړ شي تلن شي

۱- چغه = اږه ، ۲- بدخور منځي = بې اتفاقي - اروپيچ ، ۳- پيچال = د

باتورغل - غريبازه ، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار .

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پرانستی ده هرچاته
بودد هرچاهم په قدردخیل توان دی
دا په تاده جوړې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کړمې تهوې اړ په مت دي
مت کول د بنیاد موپور په خان دی
چې پ زده د سور کووینو کښې دي
دهوهنې ګڼڅه کمې پدې جهان دی
د باتور لمخې دنیا ده بېله بېله
یو د خوړې، بل د لوړې وېښ خان^(۱) دی
چې سرمزی د نوښت^۲ یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وېښ خان - وېښ انوونکی، ۲- نوښت - پیلات - ابتکار

چې د "زيم" ټول رنگونه

يکمانه شي يک رنگ شي

لکه غونډې چې چېرې شي

ابا سين شي په غورځنگ شي

سل مخونه يې چې يومخ شي

"زيم" هله خان دوران شي

کائنات کړي د پنبو لاندې

سلاکاره ديزدان شي

○

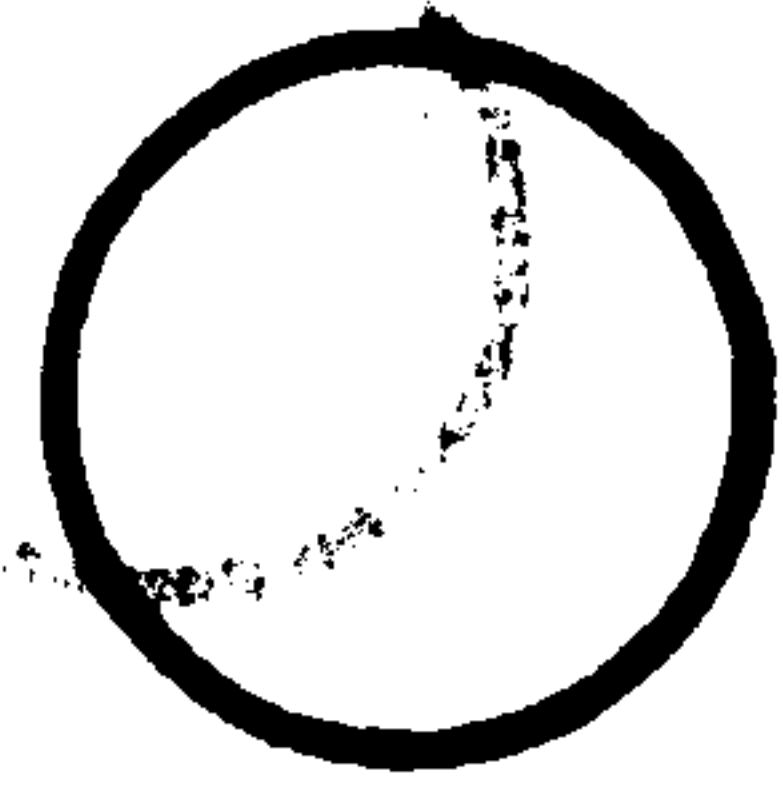
چې يې "زيم" په تنه کې

لکه بُت سلگون سرې وي

آدم زى شي سل لاريزى

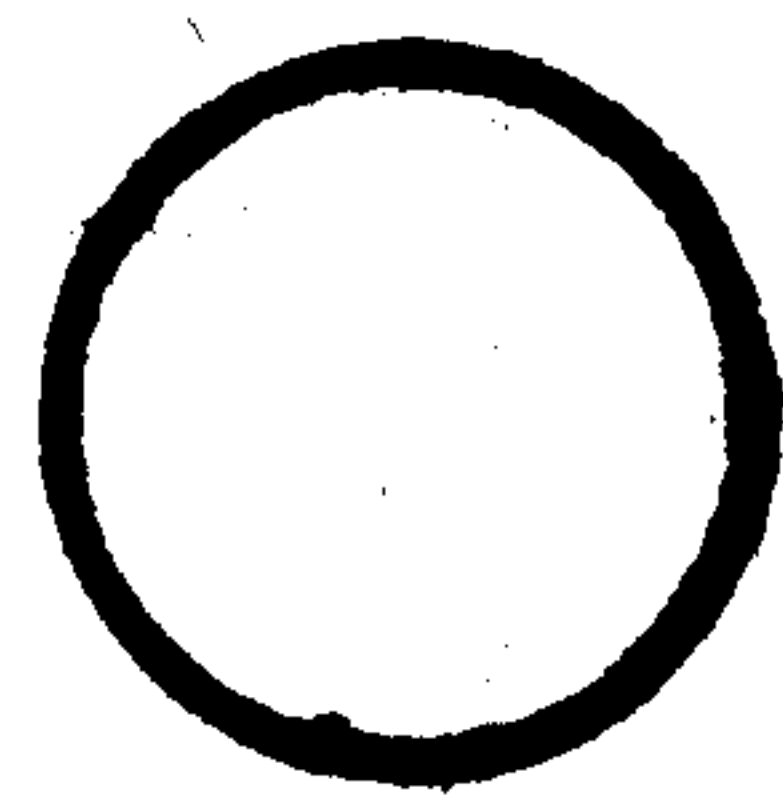
له يودره سل درې وي

○

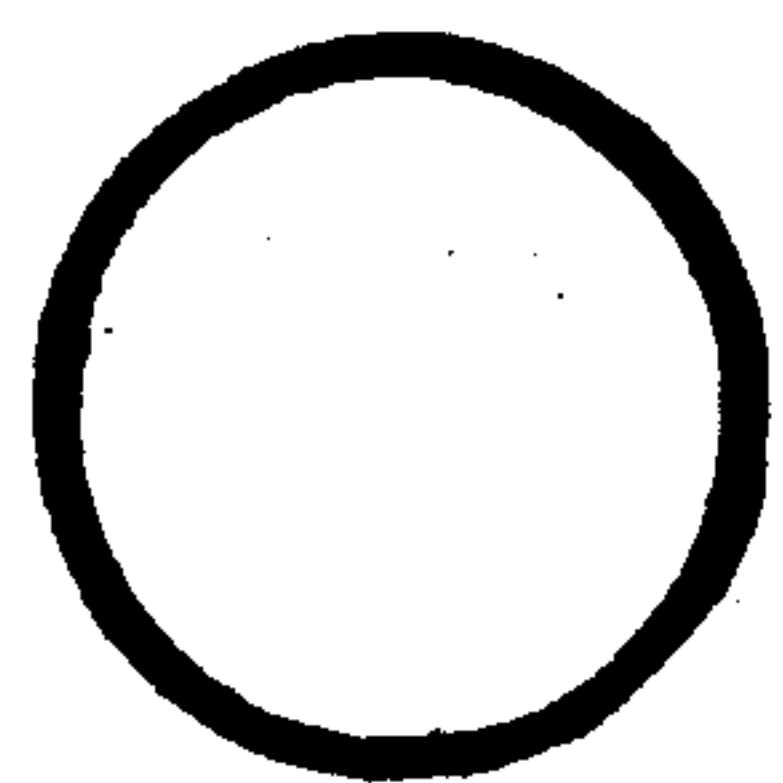

دتوريال زړې راخېږي په سوسر کې
 دهورې هڅې و باسي لارې غږ کې
 تور برينونه يې پخپله غمازگرشي
 مېړه کله پټېدې شي په لښکر کې
 "ستورونۍ" کرښې دځمکې کرله ماته
 ښخوي بيرغ د ستورو خپل دوتر کې
 مرجونا د نهنگانوله کاله نه
 ملغلري راپنډ کړيدی څادر کې
 زهرې خويه په يوماري ورپرېوځي
 بله ماره يې نيولی وي نظر کې
 مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
 دغه توکي دمېړونووي سنگر کې
 هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
 چامونډلی دی کړوسکی په کيکړ کې

۱- ستورونۍ = (په دې دن مرجونا) د ستورو ښکاری

زردار هغه کور کښان دي
چې شروندي بنياد مان خوري
سرخوړ په پټه يې نه خوري
ښه برسېري په ميدان خوري
د بې پر سه کلو خلک
خه ملا ، خه دوتريان خوري
يو وري يې په شا پرووي
بل شني لښتي بارگيران خوري
د باطلو لار جوړه ده -
په برمت يې بې کسان خوري
روايات را پاڅېدلي
په حملو حملو قرآن خوري
د آدم په بدې ورځې
کليمان واره خپل خان خوري

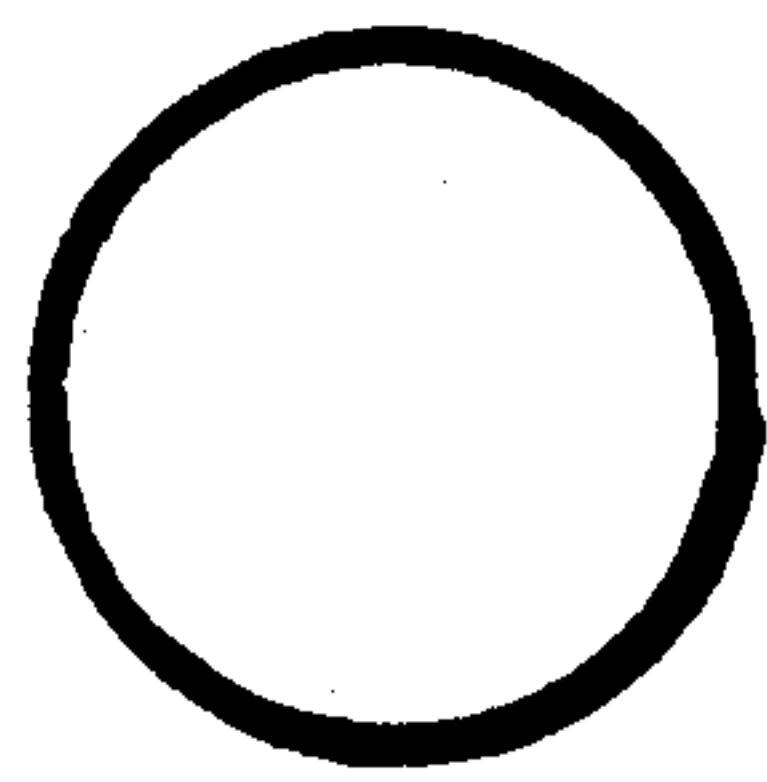

چې په منډه د هود د يالوڅي
لارې خپلې کړې کړې وي
چې په څرخ باندې سورې شي
د هغو تورو لاشې وي
چې له اور څخې ونه ځي
نو هغه پټې اومې وي
له چپو چې انگوچه شي
پولادي هغه سيلې وي
چې جنګرې ژوندانه وي
د برم ډکې پې شلې وي
چې د مټ جمال پې نه وي
د هغو ناندري کيلې وي
د باتورو هڼې کوره
څه که يوسو تې بڼې وي
چې وهي د تنګسې توري
په هغو که تنګسې وي
چې ثرياني پې تاونه شي
نو هغه ليندې پېرې وي

چې وهي د تنګسې ستوري
په هغو ګله تنګسې وي
سپوږمې، ستوري، ستور تېلنيزې
د مېړونو برآمستې وي
د سره ګو غور ګو ګو نه
د تاريخ زړه زرينې وي
د اخلاص د شاه سوارانو
منزل لوی، لږې توبې وي
چې منګل يې د زموږ وي
د هغومارې سترګې وې،
په لاسموباندي غرونه
د مالوچو پاغوندي وي
پروناوړې سترګې بایلي
وینې سترګې پلي تې وي
دوزنګ تېنګي ګڼ پری نه
چې د بدر ترپسې وي
د مېړونو لوی لاسونه
خپله تودې اوبلې وي
د ګیدرو په نصیب کې
د زموږ پاتې دوزنګې وي

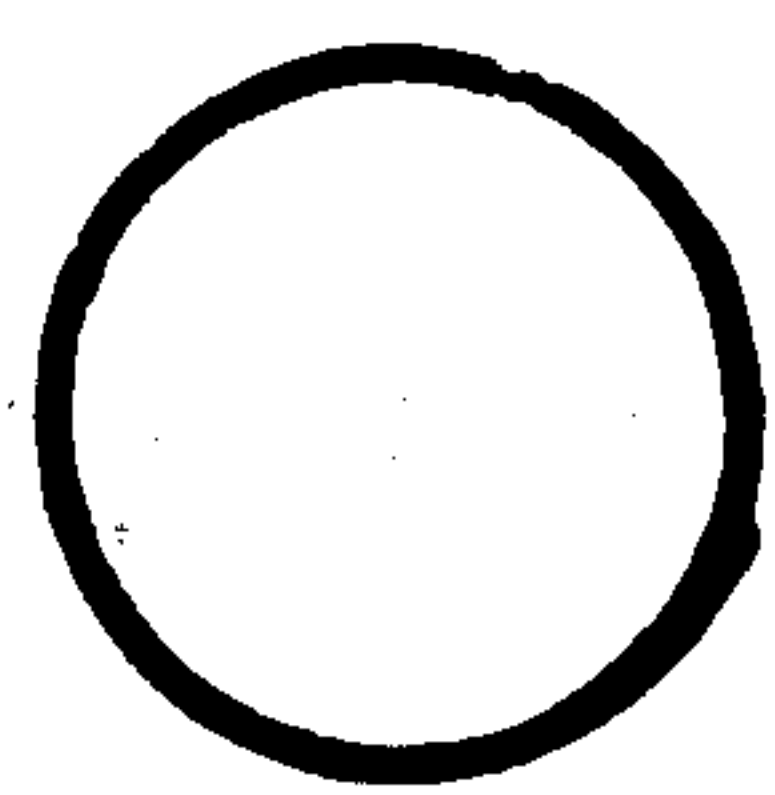
چېاې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پړوي
چې له شونده ماتې وخوري
زورې توله په موسلې وي
د مرثواکو مسئلوکې
هم د مرو مرېني کيسې وي
کونې هم خان سره کونکې
چېاې خپلې پښې کړې وي
د يوسروغ د سيالۍ نه وي
د هندوکه پرگنې وي

قام دې دې تورو تورو برين کړي
 دغه کمال داوسواک^۱ دی
 هر دليت خپلې دلسې ته بڼه وايي
 دغه دستور د دله بازی دی
 پلويان راوړ، ناحق به حق کړي
 "قامي جرگه" کې ستول د ليرې دی
 چې "جرگه غړي" ټول شته منان وي
 وارې هېواد دی ونډې ونډې دی
 کاواکه درومي واکمنې دلسې
 څوک يې دمنځې دکاواکسي دی
 د"سلا غونډه" سپېڅلی لار ده
 ولې هله چې دحق په تارده

-
- ۱- اولسواکي = ديسوکراسي.
 - ۲- قامي جرگه = پارليمان.
 - ۳- جرگه غړي = ممبران.
 - ۴- سلا غونډه = دشوري غونډه.

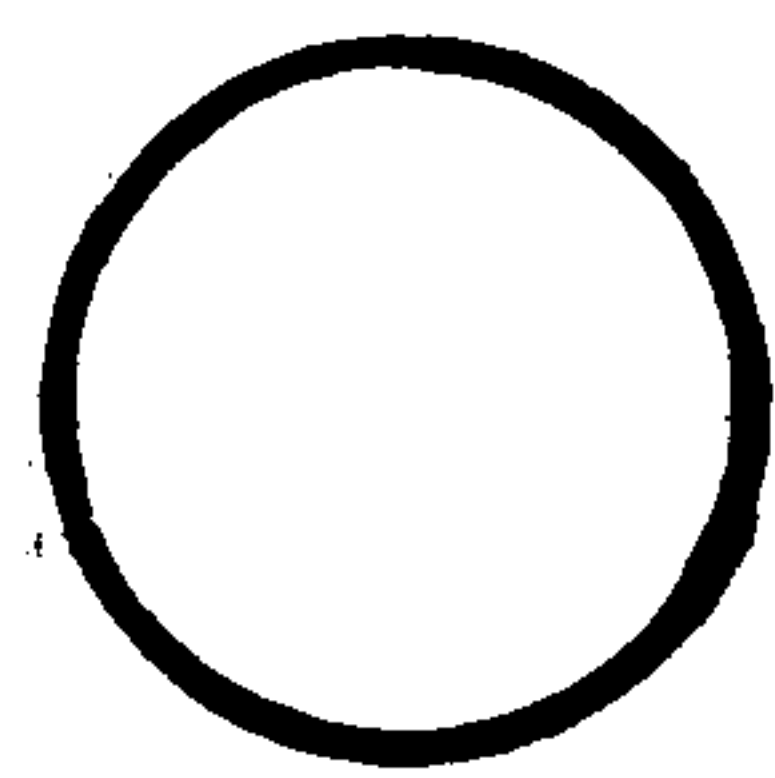

ولي هغه چي د حق په سړي ننگ دی
 واره شړوندي يې د کتاب په ننگ کې ننگ دی
 چيلی نه اوښکی په سمخو، په لغمونو
 بېل تور د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنگ قامتو" سړاوښکلی
 سالاري يې په نړۍ پورې قلنګ دی
 هم د علم په دنيا يې بيرغ جګ دی
 هم چاپېره يې د ښه سرپټوب دنگ دی
 هم يې کټه، هم يې منځ ملازی ورګړه
 خپل پردی يې په نما نځنه باندی ننگ دی
 د زیارت خوړدو ته ناسته يې کتابه!
 ستا کورلاری ولایت د پلي ننگ دی

منکران په دلیلونو منکران دی
 او ملا د بې دلیل مذهب امام دی
 روښان خیاله نه کافر دی، نه منونکی
 د تسپو سرګردان يې له ناکام دی

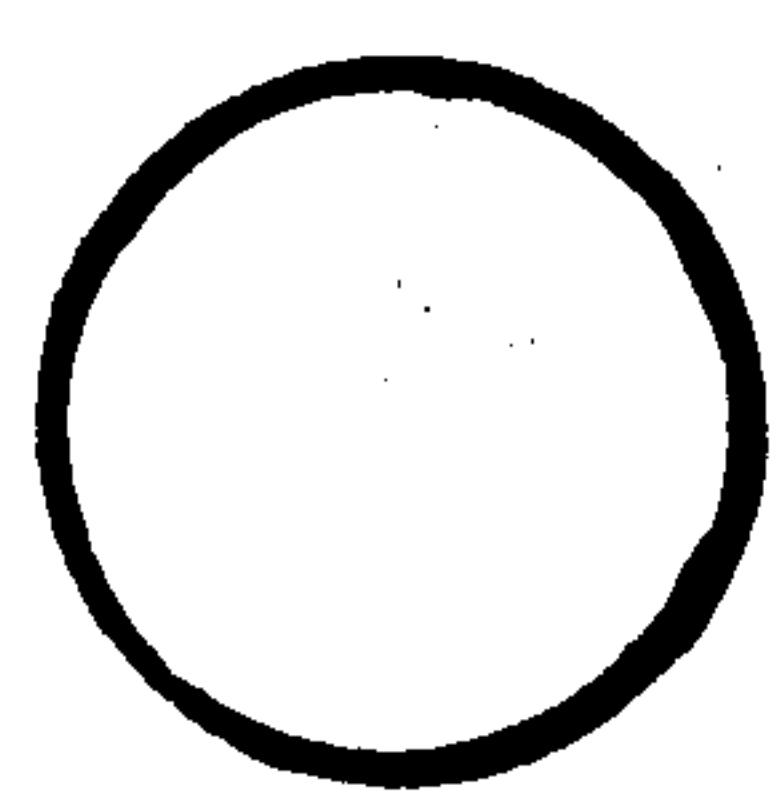
هغه خرنګ به د بل کاسه کړي ده
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهګري ترې ته پوي، خي په دده
 چې ملا وړ ښکاره کړي کوم اسلام دی
 لښتکي له لښتکي مفکورې زېري
 خان وګور په جهان دې خور سام دی
 مذهبونه په کړي د نښمنانو
 د شته منو د خوندې ګټو شام دی

خدای شروندی مال پي میرات دی
 خه بې کچه ناروا دي
 دي د ټولو چې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 داد لا د دوران سردی
 دوتريان چې په کړې با دي
 د هغو لېچې تا وېري
 له پېرونه چې په غلا دي
 له نرما، له زمای نه
 پساتونه په دنیا دي

۱- خوندی = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

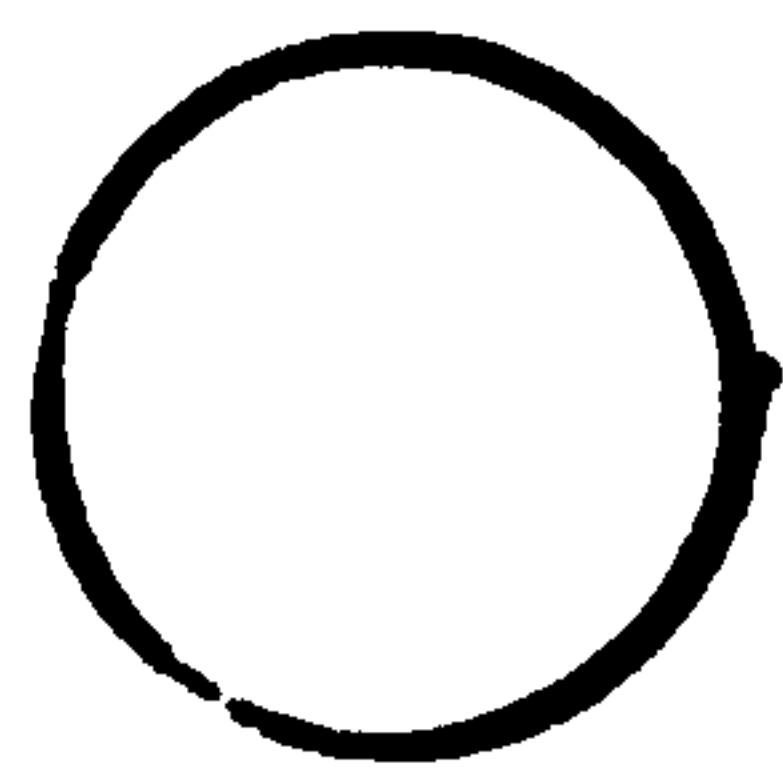
چې لـسـيـن تـرې لاس نیو کړي
شاه مېړونه د اِلا دی
امانت دا ولېا دی
چې له تاڅني سواد دی

چې د حق او د باطل د غره راشي
د بې لارې پلارنیکه په لاره مه شي
چې تور^۱ یې د بتانو لړ ولوي
خداي دې وگوماري ته هغه مېړ شي
چې یې غل غدوله ویرې بلوسنه کړي
په مورچلو د قام وینس هغه لیمه شي
چې مرثروا کي ولسونه پرې رغېږي
که یې سل خله توکي، هغه تارخه شي
څه زرغی زرغی کوي چا قهرمان ته
که ملا و تړې، هغه تور یال به ته شي
غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي
چې د نمریشان پرې سوړ په ایشېد شي
چې یو پلارگنی ومانځي اولس ټول
ته به هم دا ولسیاسو په ول^۲ شي

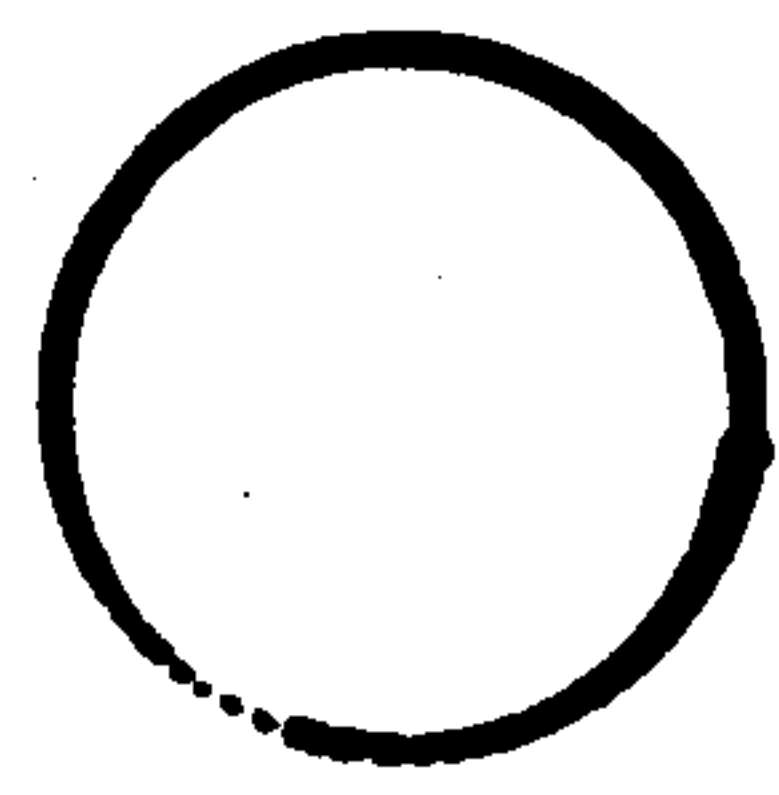
۱- تور = دستور- قانون ، ۲- په وله = په ډوډۍ - پېښه ورځ

چې راشپېل دې په راشه د آسمان ښځه
بيا به هله دسړي په نوم باله شي

چې د کړاو تندي خولې خولې شول
د قام جوشې بيا پلوشينې شوې
د سربندني کرامت وکوره
د ازغوغېرې کلوړي يې شوې
د پلار خپري دې کائنات دی واره
کاش چې دې تورې بيا پلري يې شوې
بامورزي خپله به راوړي وړي
که د پروکې دې ما بښي^(۱) شوې
غراو راغه يې شېخ ملي ونيول
چې د زمري سترکې تندر يې شوې
د توراني لېوني کړيکې سره
ځانکې غرانکې سندري يې شوې
چې بيا په رحل دې کتاب وخاته
دري بې ارزه دې نمريني شوې

۱- مابني = يوغر

کليمي لرو شروندي زړونه پکار دی
 اور له لوتې په پند کله پيدا کېږي
 په خوبزلن کې له بخرکو توغړېدونکو
 تر آسمان شربه کوونکي اور تاندې پېږي
 چې پانودتې وچ، خيلی تراوستې شي
 په کېدونو وېرو شېبونو راتو کېږي
 د مذهب په گڼ خوړلو لختو لهر و
 د سره سوري د قامونو نه جوړېږي
 هک ځلمی بويه بيرغ د محمد له
 داپه خوا رولشتکونه پورته کېږي

مړه يوکي مذهبونه
 لارې پانده شي رهنسولي
 د بودیزم انقلابونه
 آذر نه شي راوستلي

د شروندون او بزې کيسې له
 له موجود ځنې پشسا به
 کائنات به چا نول وي
 تر لوی کينړی پورې تلل وي

○ چي په هغو شرعوننگ کړي

چي پرې کسړي وي وختونو

گويا خان لرو توږيږ کړي

د کورونو، کفنونو

○

د باطل سره په جنگ کې

نه نیم سول شته، نه سرشته

د خلیل مټ دې تود اوسه

د آذرچي بټ کړه شته

○

درندو عقیدو ښار کې

انقلاب رابرسېرن شي

د زېږ خدايا نومخ چي

ولسات ته کرغېړن شي

○

بتان شي د حکم تبی

بتکورونه رانسکور شي

چي د زېږونو په ورشو کې

حق زرغونه شي، سمسور شي

○

○

خيلان چي له تولىښي
د خدايانو وركول كړي
نولومري د دې خدايانو
خدايي وړپوچ كول كړي

○

كليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار كړي
چې بي لارې ولسات ټول
د دليل په زور په لار كړي

○

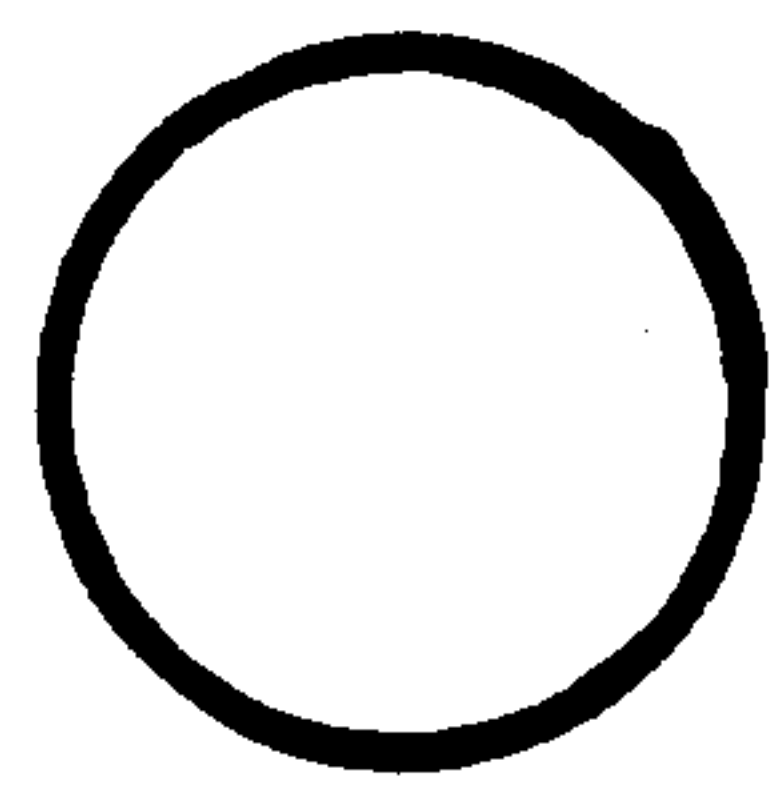
د كلیم د درنې پرگني
خلفي ويا واره زبركي
هم بي كته ، هم بخښنه
هم بي مټ ويا هم بي ستركي

○

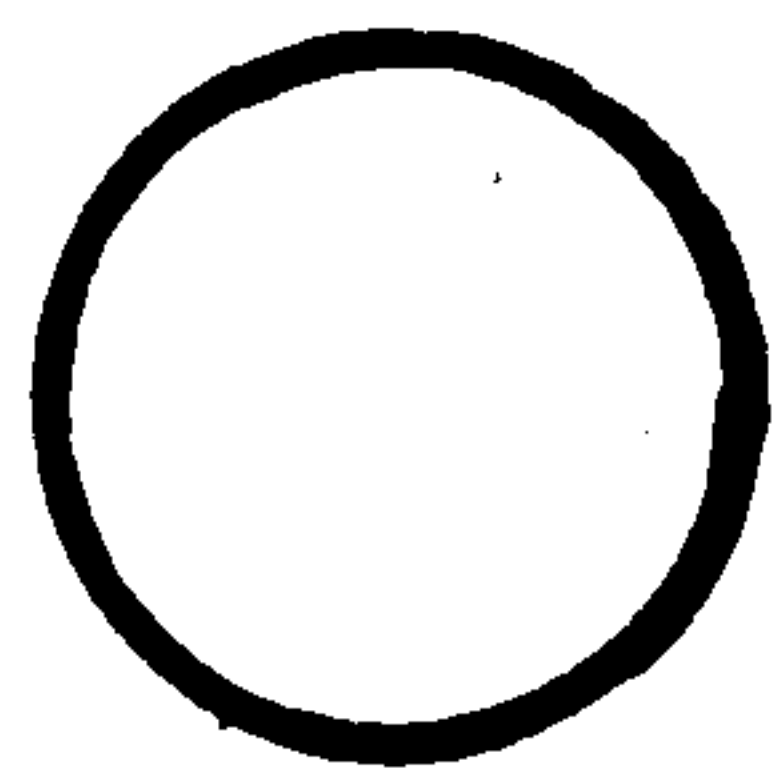
چې دوخت اړي كړي كې
چاي تينگ لكه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مټه
د هه پرگنوسر و

○

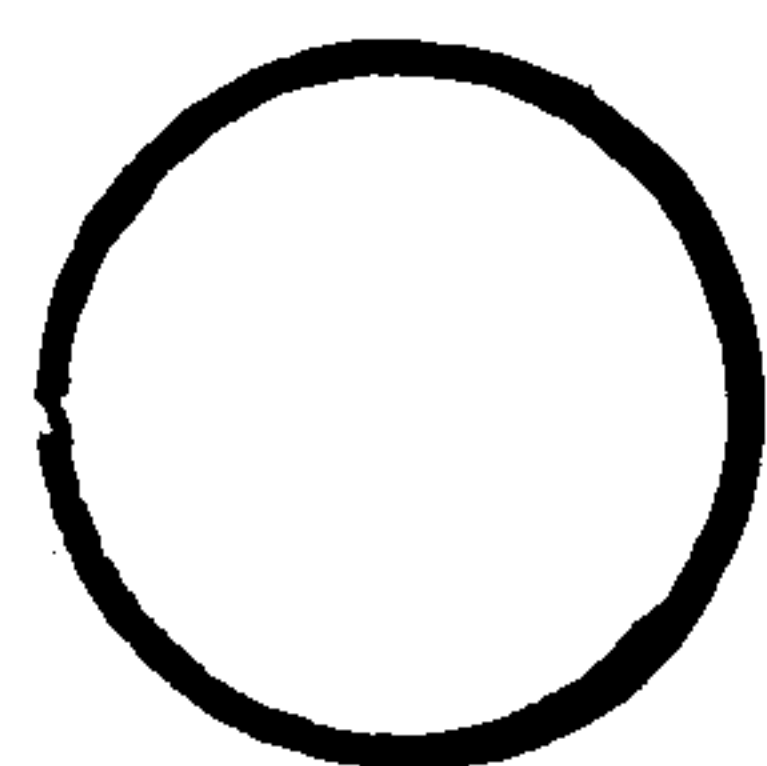
۱- پرگي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار اور اورا کوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشا لوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړیستل
دل يې چې سپونږی ستوری کرل پښو
لا تراوسه لرې له خپل د که يې
لارې کله مارکس، کله روسوسره
کله په یوې کله په بله خې
درومي دې نیلې د بریو کوسره
وینې اوسنکې و چې شي لنډې کښېني
عقل چې بلد شي الله هوسره
راشه دکعبې درشله ونیسه
مل شه ای خیر که کلیم زوسره

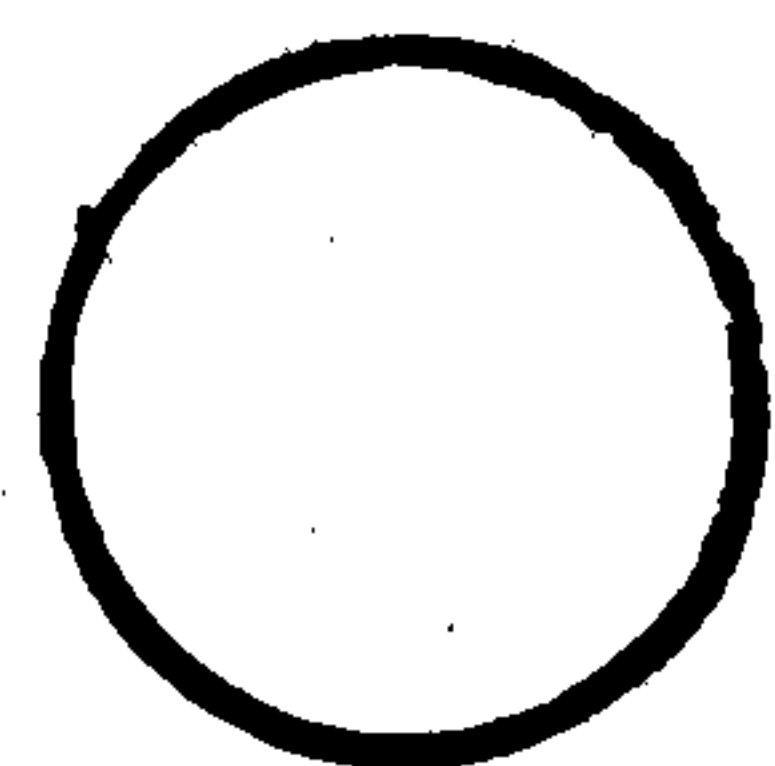
آدم ږي له مرئيتوب ځني آزاد کا
 د "مَا كَانَ لِبَشَرٍ" سبق ورياد کا
 چې د بل د خولو وږم تي راځي
 د هغو ماڼيو کچو خور بنياد کا
 د آذر د بت خاني لږولو وړستو
 شري وړ! ورځه کور د خدای آباد کا
 چې صبا په غرقېدوشي کلیمه وايي
 د دوران فرعون نه! نن د ځای راياد کا
 په لوڅرو کلي پټ، په وينو ډوډي
 د کوچني فکر سالار ډي څه فساد کا
 د مري په ځای څښتن چې زور نيسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

له کړېوانه د فطرت يې چې لاس وښکته
 هغه قام به زړه غاړه کښد کچلول کا
 لا لا چې يې توره شي د تېولسني
 هغی ډب به يرغلونه د منگول کا

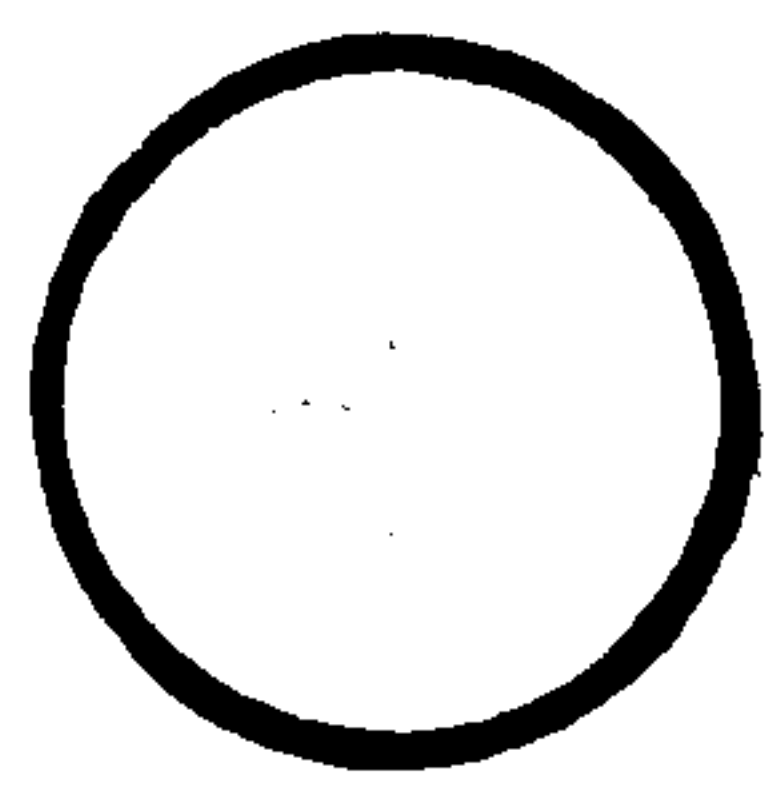
«(مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُوتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ... ثُمَّ يَقُولُوا لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي...)»

حق باطل تورېا تورېا پېښ دی تل راغلي
 حق به نه وي چې باطل سره نیم سول کا
 دېر قامونونه دې غوندې اوبو وړې
 په سین غاړه له بار کېر خوشی پر زول کا
 هر سپدلی په خپل «زیم» شاه مېړونه
 باچا هی زرخون د خاورو له کنډول کا
 دا کافي یوازې تېرو خلقونه کړې
 خلق اوس هم په ژوندونو لونه بخول کا
 د دې کلی خلق ټول سرېځو اړه دي
 په پوډو فصلونو بلوسې خپل ته شپول کا

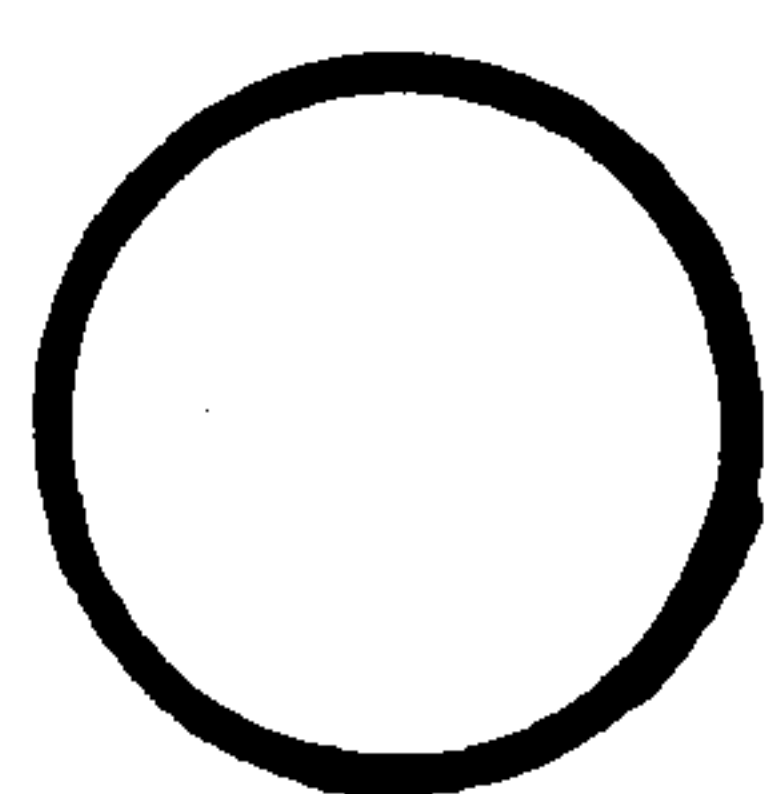

چې ځانکړې سود پسې پې شي وکړي
 په ټولنه کې سوراوړ په غرغنده وشي
 د شته منو شته مني چې خمار وکړي
 انقلاب د نیسمنا په راتلو وشي
 چې بې وس دې دوسدارو د سیالۍ شي
 د زرداره تپې دا کله پیر نه وشي
 دوتریان د لولنګر غمونه نه خوري
 له لېوه کله زړه سوی د شپنګوشي

زرداري د پردو وینولوی اغیردی
اغیرلی عقوبت په چاودېدو شني
الا ې داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چې ورو ورو په کمېدو شي
هغه کار چې کلیمانو ته اتال دی
هغه کله له مارکس اوله روسوشي

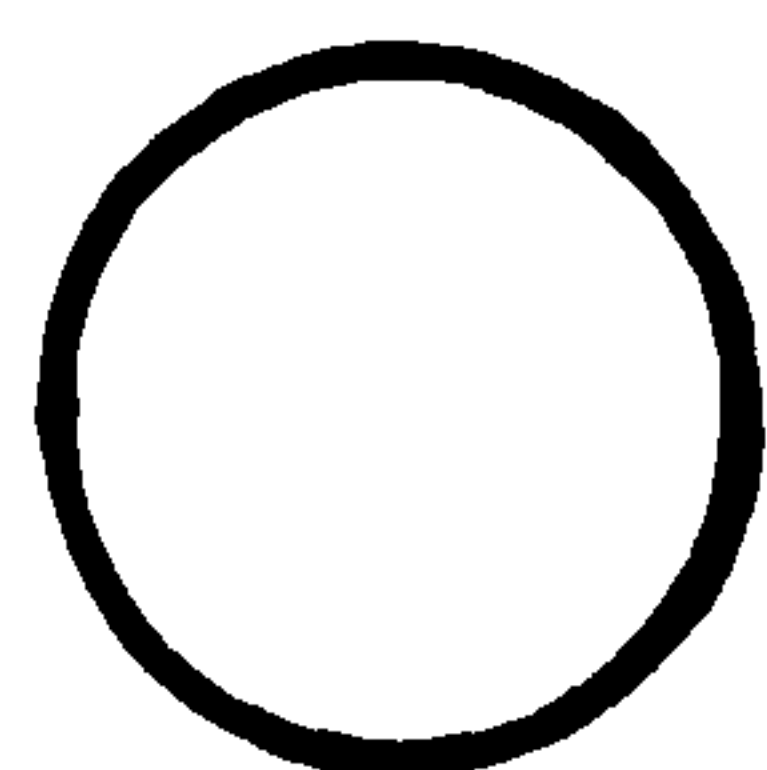

له دستور د باتورانو چې بې دک دي
خود په جاله کې پیدا يې منځگيرک دي
چې يې شړوند د خدای لارې په لاروي
هغی سیال دی، هم خبرې هم خپل وکړي
د مېړونو لار د آسماني لاره
من غرو ته لارې تل د دوپرک دي
له ساده ایمانه خاري فلسفي شه
خستنان چې دلرو کی دبتک دي
شپنکی کوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت اړم په غوښود کندی دي
دننگيال وار کارونه هلي خلی
دنېمنو، بې اسرو په کومک دي

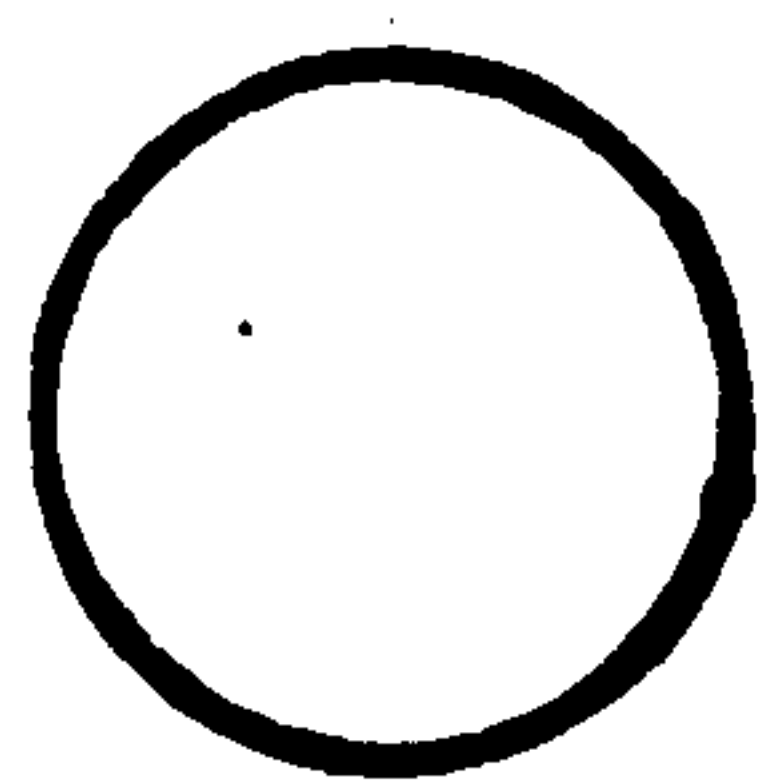

تورخنکلي پري بري راولي نه شي
 چي د بدن د حنين توري تر ملا دي
 الاجي غوندي دانه راورې يوځای له
 شاه حلمي له شاه حلموکه شپه شا دي
 ننکيالي د سر زهروکي د تور سرو
 ننکيالي جگې شملې دا وليا دي
 فرعونان يې چي په مکر کوټ بټکار کړي
 زړکول يې بيا کارونه د موسي دي
 يو کتاب وچي امت پري ټول راټول وو
 يو کتاب دې، اولرڼه دوه اويا دي
 هر دليت دخپلي دې دوزي وايي
 اوامي خلق حريان، چرته رښتيا دي!

-
- ۱- تورخنکلي = چي تور خنکلي لري د باطل خواکونه .
 - ۲- لرهوه = گوندونه - دې .
 - ۳- دليت = د دې غم .
 - ۴- دوزي = ثنا - صفت .

د نراښې تنگسې کرښې کې
 شړونده کله ځان پېري
 شړند غز پېري، اوچت پېري
 نرازه خوږي او سمسو پېري
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پري "زه یم" شېراز پېري
 د وجود دنیا تاغیر خوږي
 "زه یم" کله تاغیر پېري
 د خښتن په لیکه "زه یم"
 خپل قامت وټه رس پېري
 د زازې ځاندره شي رنګه
 "زه یم" هر کله پان پېري

ډله د خدای ماتي خوږې نه شي
 څوک چې ترې پرانستلی نه شي
 توره به ستاد موزیکي توره وي
 د مېړه توره پخېدلی نه شي

نرازه = (لکه واپرازه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگید پرېنځي دى هر چا و خوږى

د زوى پرېنځي شوک خوږه لى نه شي

که بت خان د پلار نيکه ده نو هم

خليلان غلي کېناستلى نه شي

چې يې بيرغ د الاهو پرېنځي

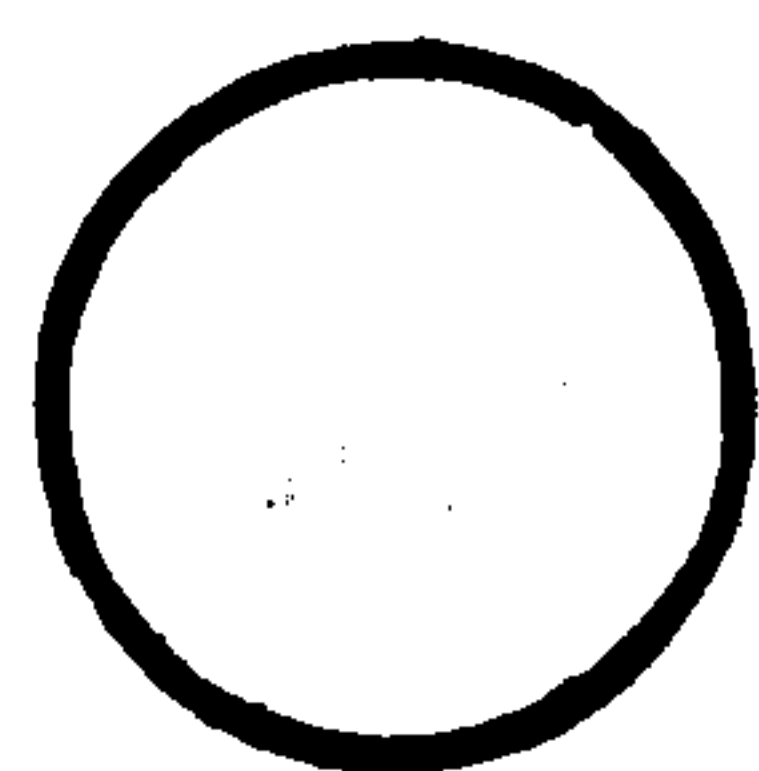
شوک په سنگري ودرختلى نه شي

زمانه هرڅومو که غکې ولاسه

له کليمانو مخکې تللى نه شي

دغیر قامونو دکت پښې ته ناسته

تا عزت داره شوک گڼلى نه شي

د خيکو نو خاوندان چې اړ وېچ شي

رسوي به شوک جاله وايه ځو درته

خاني سود چې مدعا شي دوگره

بيا شوک اړوي بلرونه پردي ورته

په نرناړکې تسپې وپييلې خلقو

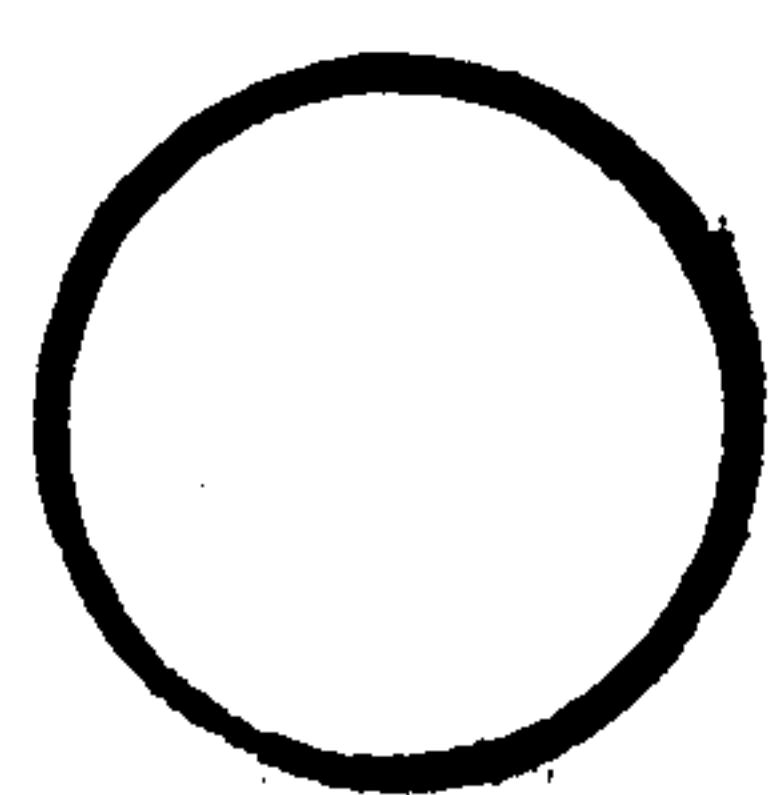
يو مخينې مسلمان چې لارې شي چرته!

د خليل نوم د ثواب دپاره اخلي

شوندانه دې ټول نارې وهى آذر ته

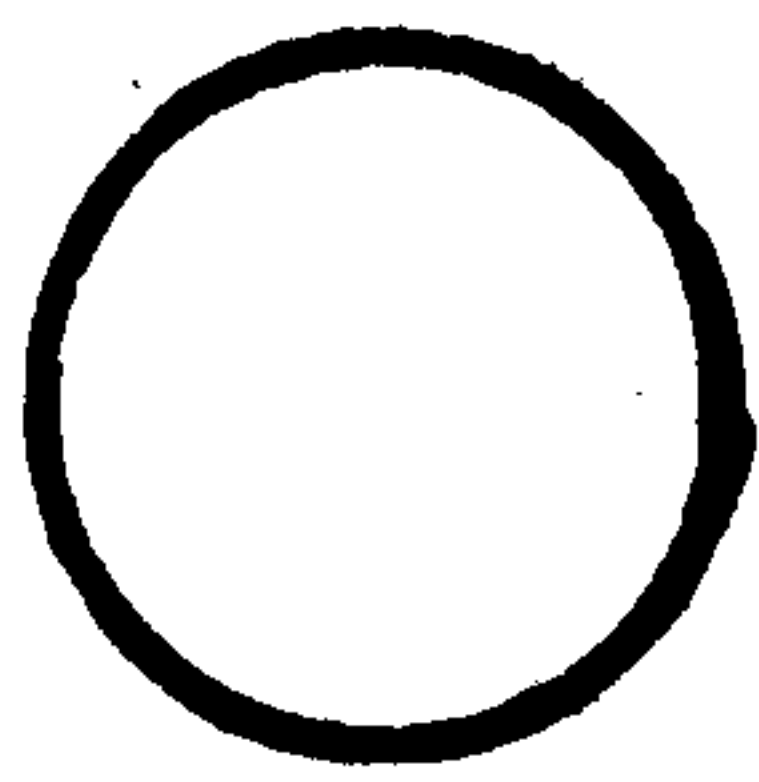
د خيک و شنان

خدای دې تران د مهنه یات د شاخلوکړي
چې په نړۍ ورکېوتې دي لوی غسرته
د کلیم د پیرې خلق هم هغه دی
نیمگړتیاوې چې د خدای رسې سرته

بیا پینځه د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیرې بیا ورولی
دا جنده د کلیمې چې چرته راپي
دا د بدر له میدان راغلي ستسولې
د کعبې په توره کته لوظ کوونکو
د سرو نو په بازو غاړې خلاصولې
صدقه د وینو سرود پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکۍ خبرې کولې
د سمسور فصل رښه پیمانه کېږي
د تش توري پیماني کله چاکولې
سندرې خیرې غوڅ کا خپلې غېږکې
که اوبه د الکه و ورځي خټولې
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خوکه سترگې لېونو بیا وغړولې

۱- خټولی، چې د خټو له وېکې وي.

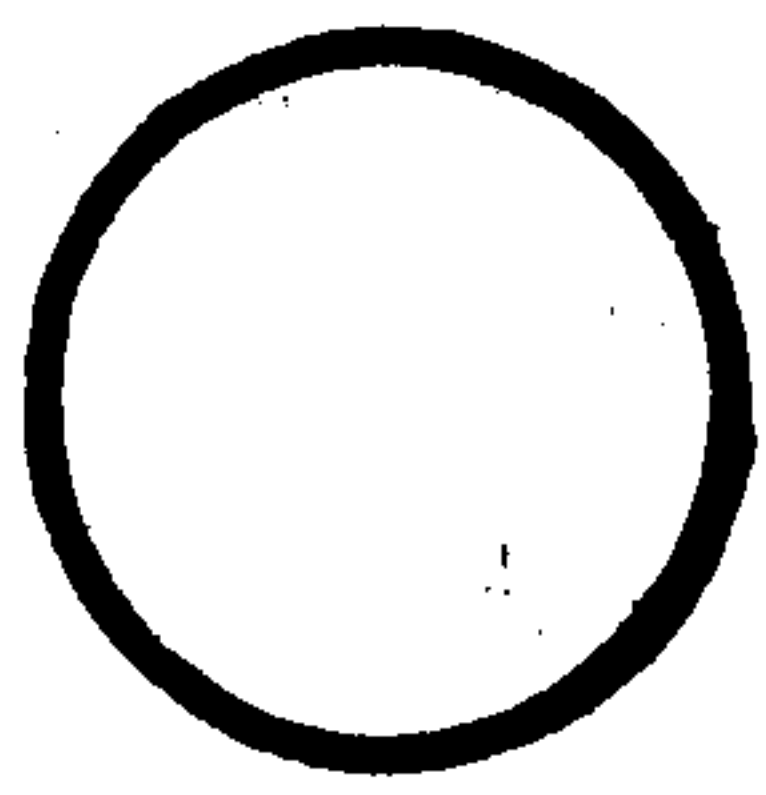

پڅه مه شه د تور يال دمردی توره
 دمنکړه لا ولاړ دی سنگرونه
 د شروندی مفکورې خپله دومره ځواک وي
 بې لښکرو کړی رالاندې هېوادونه
 انقلاب د کليمې راغلی نه دی
 ځي راجي بورې بورکي انقلابونه
 يو بيرغ د محمد^ص به تل رپاندي وي
 نور د خيلی دی باد وړي بيرغونه
 هم پورنگ د کليمانو پوخ تلن دی
 رارځي پري نور او مه او پړه رنگونه
 سرچينه يې چي شي وچه، دنده او شي
 په غرمبا روان ا کاو^۱ کاو سيندونه
 د تاريخ په اوږه دې پلني هديره کي
 بې له شناختي دي پراته د پړاولسونه

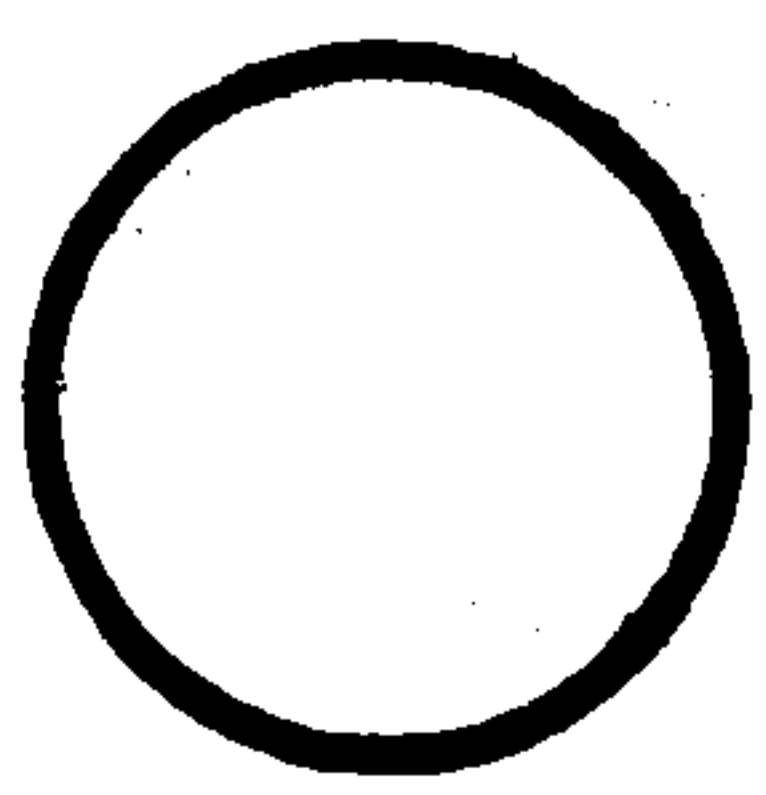
۱- مفکوره = نظريه - فلسفه، ۲- ځواک = زور - قدرت،

۳- د خيلی = ټول - سراسر، ۴- ا کاو = بډم - ډک،

۵- شناختی = خاږی

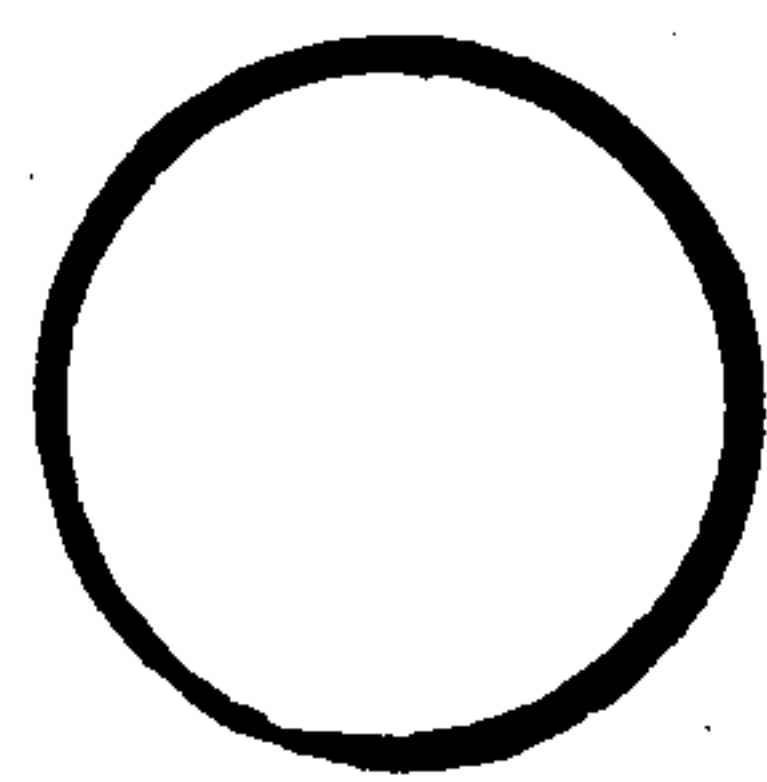
دهوقامونوبنه^(۱) د بښې شي
 چې ليندي يې د خلوشه روڼي پرکې شي
 چې يې گدې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو د خپلو لکۍ کوزې جنله يې شي
 د اسمني د مشرانو چې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې^(۲) بڼې شي
 لاشه تورې بنياد م تشې گاتې شي
 چې په برخه يې بې ژونده عقيدې شي
 د شادو غونډې پيښې کړي د قامونو
 چې يې جس د نوښتون بڼې بڼې شي
 چم په چم دی له خاورينې ډيوې کرځه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملې سره بېل بېل کړي
 نرمانه د شروند شاريل کړي
 دمېړه لاره يې وه وي
 چې څه کاندې هغه تل کړي

۱- بڼه، رنگ، ۲- بڼې بڼې، ريښې ريښې، ۳- شوملې، تروې، شلومي.

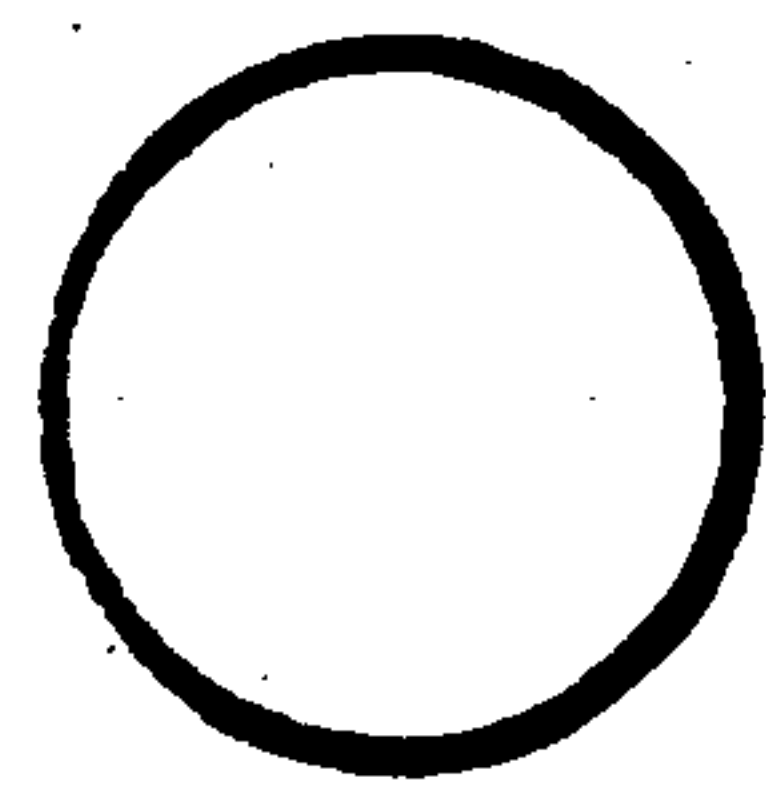
چي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبي ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چې دستور د کليم خپل کړي
 دړه يونيم په نېره وړي
 که آسونه د پرتې خل کړي
 د بڼې وړخې په تکل کې
 خلق تورې هم کال کړي
 د کالاکوټرو ته کوره
 چې په نمرېسي غيل کړي

د باتورانو نوغې دې خورکړ
 د رته دي پاتې تش پيخالونه
 دلېه موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتو بڼکاري دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي بازونه

۱- شهزاده = ليکياولي دکتاب نوم ، ۲- نوغې = اصل - نوغې خورول - بېخ
 ورکول ، ۳- دلېه ، غوښه - طعمه ، ۴- سود = مينه

چې پرې ادې وي د باقورانو
 نه ښکاري هغه دنگ نښترو
 له خدای اگاه شول او نه له خان
 طالبان وايي کوم کتابونه؟
 غرابين زنگ شه، اوتورې پڅې
 پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگړي کور په غورځو وپورنو
 نمرې له يو بل را شو کول کړي
 کارونه واړه د لاس بري دي
 څوک شي سکون دلی او څوک سکون لکړي
 دشته منانو د ینکان راپند دي
 دنېسمانو ونډې ویشل کړي
 یو پنځور هم خپل نوځي نه خوري
 آدم لکيادی آدم خو هل کړي
 څوک په خمچو پسې رانده شول
 څوک په اوبز مکو کې شونډه^(۳) وهل کړي

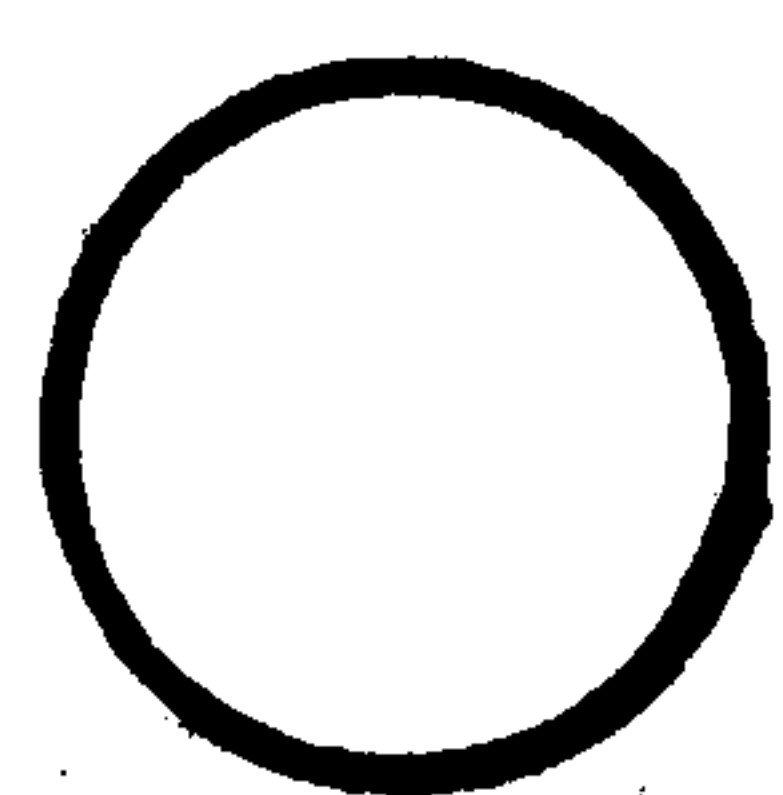
۱- خمچې = د نرو جوړو دودې - خوار خواره، ۲- اوبز مک = غوره زېړه خوراکه - شاهي خواره، ۳- شونډه وهل = لکه څاروي چې په گیاه کې تشه خوله ووهي، ولې خوري یې نه.

د قبر خای د لولن کړنشته

حُکمکه وال حُکمکې را انفارل کړي

د ورهتو غوښو د دوزې خپشې

خالق آخر به منځ ته کېدل کړي

د حُکمکې منځ چې په بله واړي

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپور او پلي سره یو سیال کړي

هغه ریښتیني کاروان سا لاری

وارته دې خوله زرغی زرغی کړي

نن را اوچت شه هم نن دې وارې

مېړه د عقل، غوښې د ښکار خوري

د عقله پلي پخپله ښکار دی

هرسې حُانته ترخه توپزي

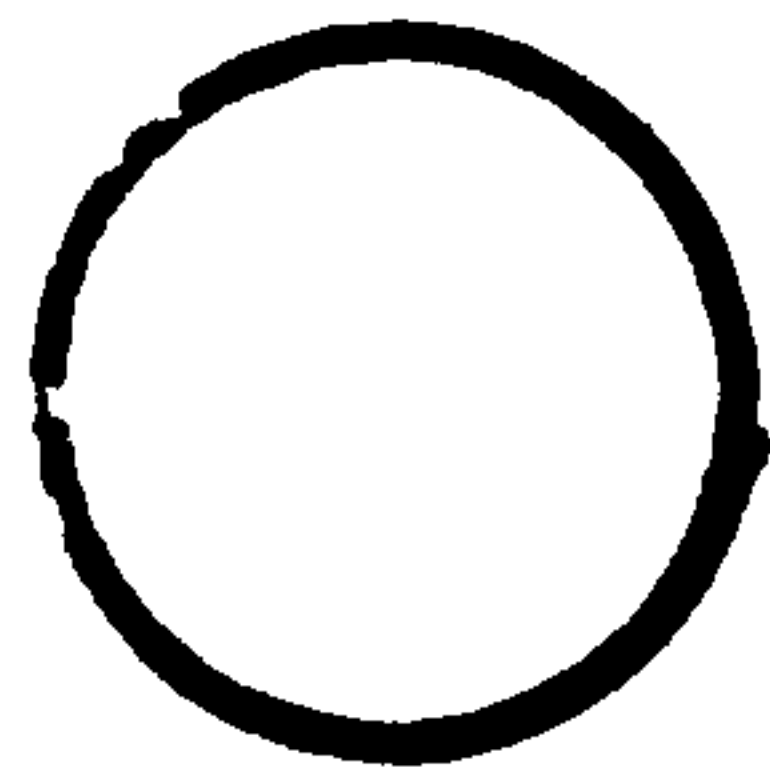
یو شوهاره دی، نور ولس خولوی

کلیمه وايي په شرنګ یې نه دی

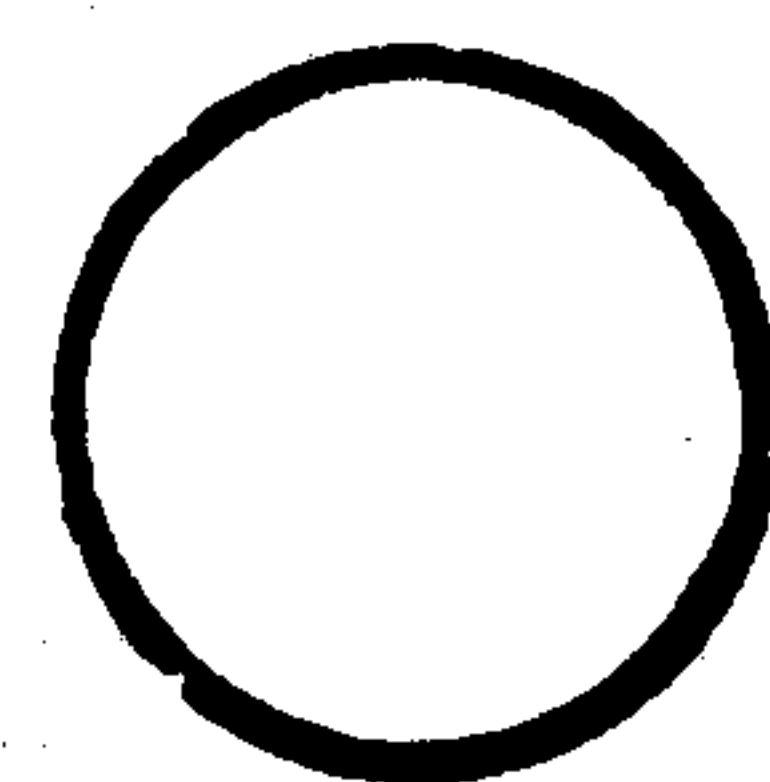
یو سړ او بل سر عالم یې لاری

د ننه په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنګ بهسار دی

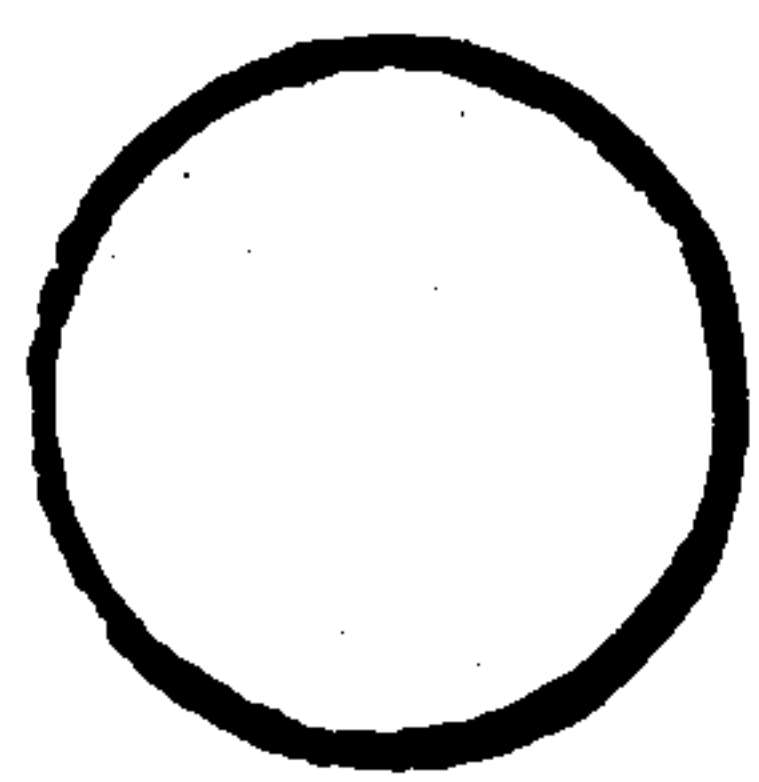

شروندانه ڪله پلٽون ڪله گهروندي
 ڪله مل شه دٻولي ڪله بئيل
 ڪه دڀ زور دنهاني بدلولو نه وي
 ددوران کوخري خورهوشه بدل
 درناوي اوسپڪاوي په جسواردي
 ستا په لاس ده ڪه گني اوسي ڪه نل
 نشه توره گوري لار ڏکتي نه ده
 تورياليه! چي خونہ شولي حق مل
 ساد، هغه چي په خولي ڏندي خوري
 تيار خوردي دهه ولسي سا غل
 ديکونکو گل پاڪ وي تل له ويري
 درغلان اودورنگان وي په زلسزل
 ته ويه وي چي کوچي ماهيون بارڪي
 اوس وهي بهي دايلبند شمال اوربل

حقتولني حني پرته هر نظام کي
 بنيادم له خپله حايه راغورن پوري

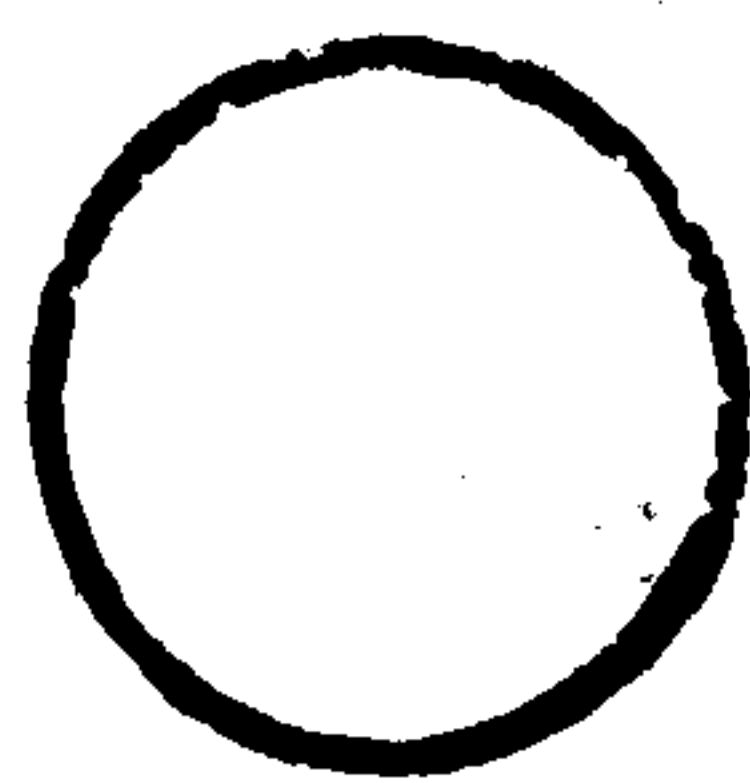
دڪوري دسري ٻٽوڪري دياره
 آدم زويي بل آدم وٽه ٿيٽي پري
 يوشته من دي چي ٽولنه کي ٽولوڪي دي
 نپسمنان خو پرجن شوي تل اوس پري
 دنا چاروڪت باندې ڪٿوي باندې
 د چار منوڪتوي بي گتي پڇي پري
 د بي وسو د خولو پي تر موخا شڪو
 دوسدارو ماڻهي رنگ، خبي ٻڪ پري
 درناوي چي پي موري يا پي دوتروي
 لونگر به پي ڪنجهه خود ارز پري
 بي اسري آسمان ته غرندي غرندي اري
 پي ظالم چي به لاکه نسڪور پري
 پي زوخر به پي غرونه شي ٽول ويلى
 پي لرمون دڄمڪي داسي اور ختڪ پري

بي ٽولني ٿرون دون شه دي؟ شند پسرلي دي
 بي ٽولني بنياد م شه دي؟ نه شي دي
 ٽولنيزه ژوند سمسور دسري جس ڪا
 د ٽولني مدعا وار پسرلي دي

۱- موري = پانگه،

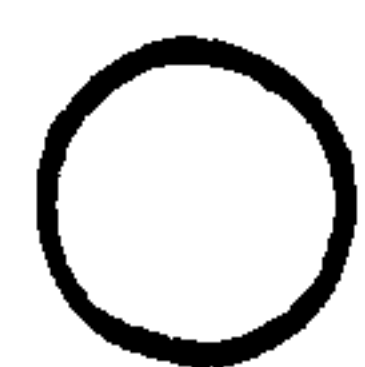
په ټولنه ريزنكي لسوي قهرمان شي
 بې ټولنې قهرمان هم لښتكي دي
 چې ټولنه دې اډام په كليمه وي
 هله وايه چې خپلواك د آدم زى دي
 د ټولنې سره مل، د خان خان شاه
 چې ستا «زه يم» د شروندون خانگري شى دي
 چې ټولنه يې باره دارټيا ناخلي
 هر بنجمنى خپل چارو كى هندوگى دي
 كليمه وارې نړۍ يوه كورمه كړي
 د يوې كورمې خوتل يوانگرى دي

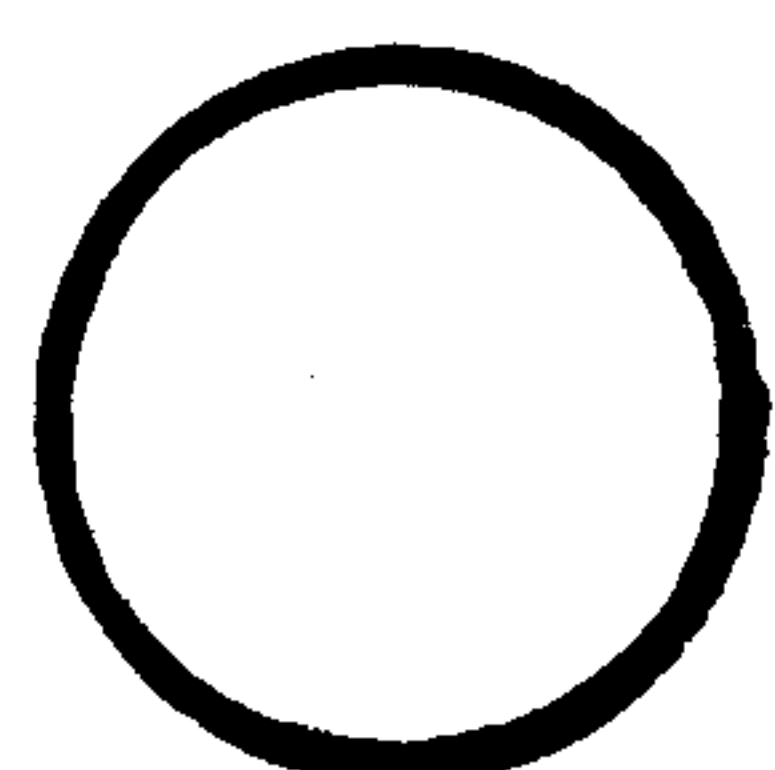
د ازغوله ويځه سترگې را ټوكېږي
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خړويږي
 سرې لښې د خپلا نو خوراكه وي
 سامري د زرو نو پټ غلونه را نيسي
 د منډو پيت پر كې هم په تپچه وي
 شرق نا تاريې د وختونو نيمه خوا كړي
 انقلاب چې يې په نيمه كليمه وي

۱- باره = پېښتى، ۲- اړتيا = ضرورت، نيگرتيا - كومه.

ارکجه چي نظامونه دنري دي
ولسونه خو خود يپ ارکجه وي

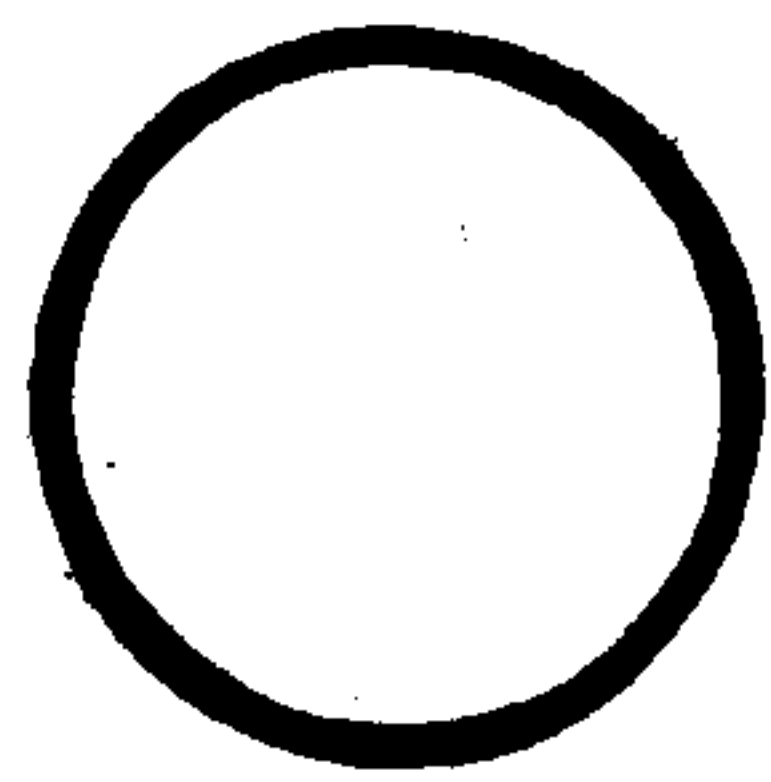
دشندي تخم کرونکي عقوبت وي برخه شسندو
خېزي خه کړي اچي نه موي خوکي وي وېزي له درست ونډه

چي د کمال او شړوندانه دواړه مرکات شي
سرلوي به دي هله په ولسات شي
چي نېستي د نېسمنانو نه غوڅېږي
اور دي پورې په داهسي خير خيرات شي
ولسونه په مېړونو شړوندي اوسي
چي مېړونه په نيش لکي، خود ميراث شي
شرعيت چي په اندول دخپل وخت نه وي
عقيدې واره دکتنې لات منات شي
د شړوندون پانې په خپلي سگي کېږي
هغه ورک دي اچي پيري يې په ميراث شي^(۳)
چي يې منده نه له دين نه له سادينه
د شړوندون خوا به په داسي ولس قات شي

۱- اندول = توله، ۲- سکه = سرمايه - راس المال، ۳- ميراث = Grace - لږه ورېځينه.

دهغي اوينې ملاماته عقوبت شي
چې پي بارله خپله توانه ځني نريات شي

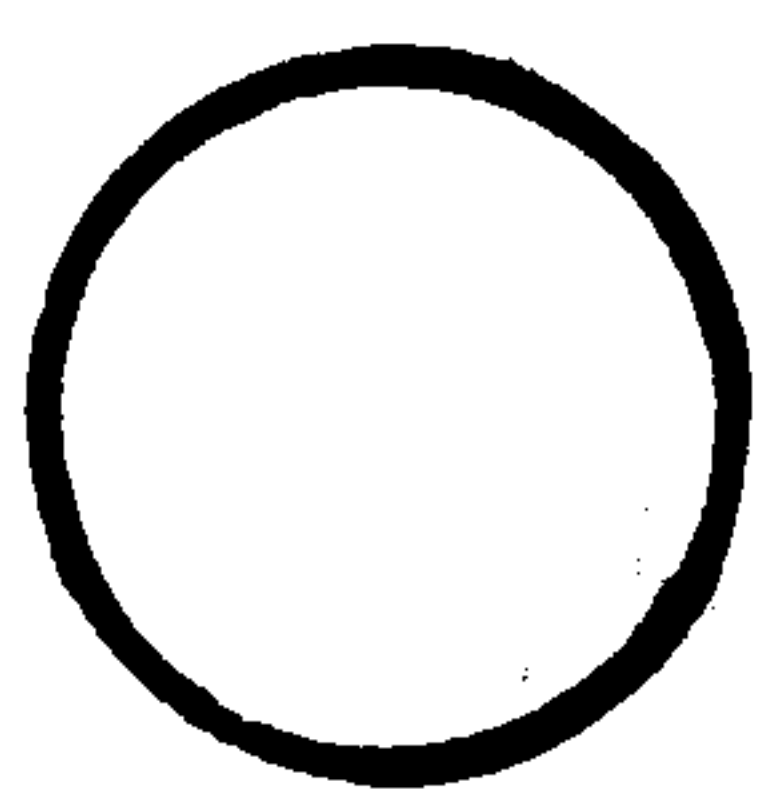

هر غورځنگ ته دوزنگان ورننوځي
ځان دې پوهه په دې تكي هر سالار كړي
تابيا كړانه دبهر د غليم نه ده
كور غليم په اتبار اتبار كونه راو كړي
ددوزنگو وي نظريه خپلو كتنو
كله غاړه كې تسپې كله نرناو كړي
چې دننگ خبره راشي كور غاري شي
تش ميدان كې به ددوزو تود بازار كړي
تاته لا پي ديارى وهي سو كند خوري
شاپه شادي له دښمن سره روزگار كړي
دوه مخيزه شرونه په نه شرونه وليكه^۳ دى
يو مخيزه شاه خلمى يو مخيزه كار كړي

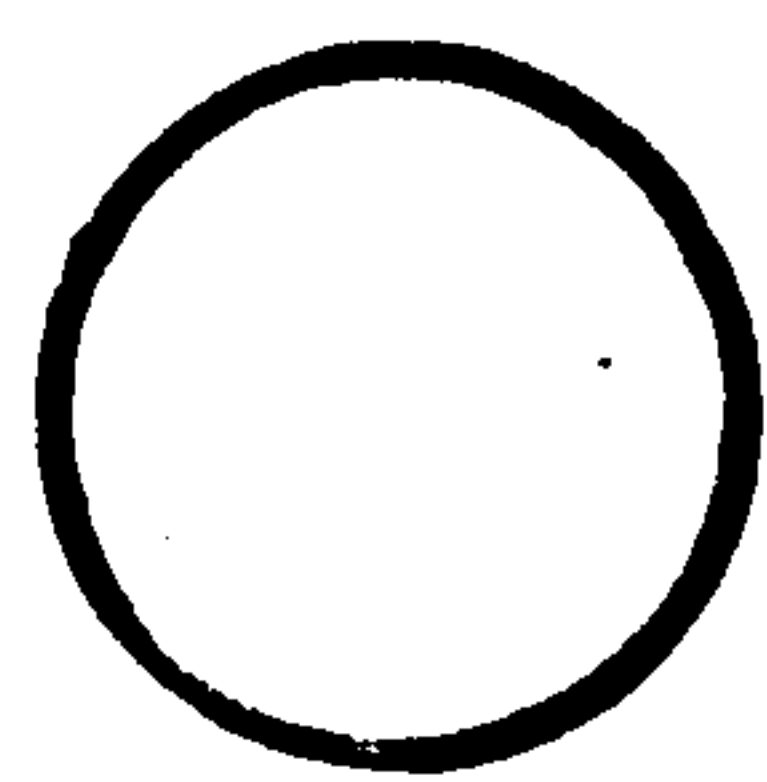
۱- غورځنگ، تحريك - خوځند

۲- دوزنگ، دوپرک، دوه شريې - منافق

۳- ليکه، حساب

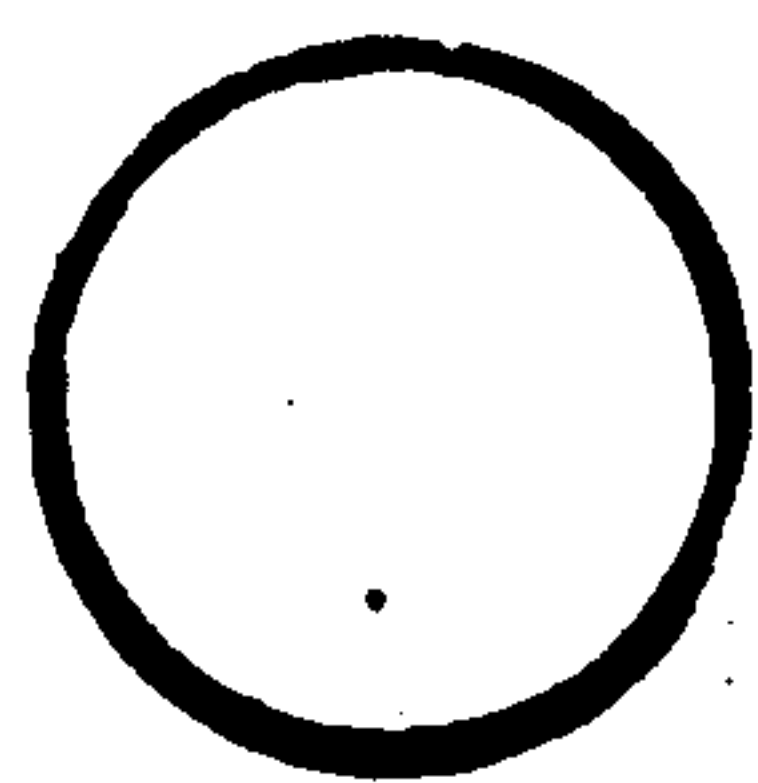
هم ځپل جس دی سره ټوب خاوري ايرې کړي
 د دوزنگ عمر په ځان باندې ستم دی
 څښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يو سړي د بل سړي نه په څه کم دی
 تر ټيټه د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور تليز و ته چې لاس شي رسولي
 ولي سوديې په کلونو د شرېشم دی
 با توران چې د کونټروځای له راشي
 اې وپوړولو! نر هره چاودی دغه غم دی
 دې ټولنواو دودونو لښتکی کړ
 گڼی لوی له کائناتو بنيادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله رڼايي ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تورتم دی

نر ټيټار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړکول کړي

۱- تر ټيټه د ولس تر ل، ۲- نر ټيټار د بل دود نه ناست.

چي بي جسه وي جابروته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابر را بغول كړي
 چي د بل په سترگو ويني تولى وانه دي
 روغ هغه چي بي پخپله خيړول كړي
 نه سړي شو چي سړي بي خدايان كړل
 چي سړي وي نو بتان نسكورول كړي
 چي بلزونه كړي تنري، بازوان نه دي
 بازوان هغه چي تنري بازول كړي
 ننگيالي د شروند نيمكړي هم پوره كړي
 او ولس په خداى رنگ كې رنگول كړي
 په ذروكي بي چي ستوري زرغون نكړل
 هغى خوشى لور په لوته تېرول كړي

ډكي ډكي جولى خلق ئي له درمن
 برکت دي شه ننگياله په رشي
 بنا پېرک په تور و خمشو سرنسباسي
 سور پيا شه ختيخ رانولي پلوشي
 د بازونو با تورانو پدي قات كې
 تپوسانو جني غوره دي باشي

د دروغو، د ناحقونو لنډ دی

ترخو پښې راتینګوي بېرې مېشې^(۱)

لا لیدلې بېرې سترګې کلیم نه دی

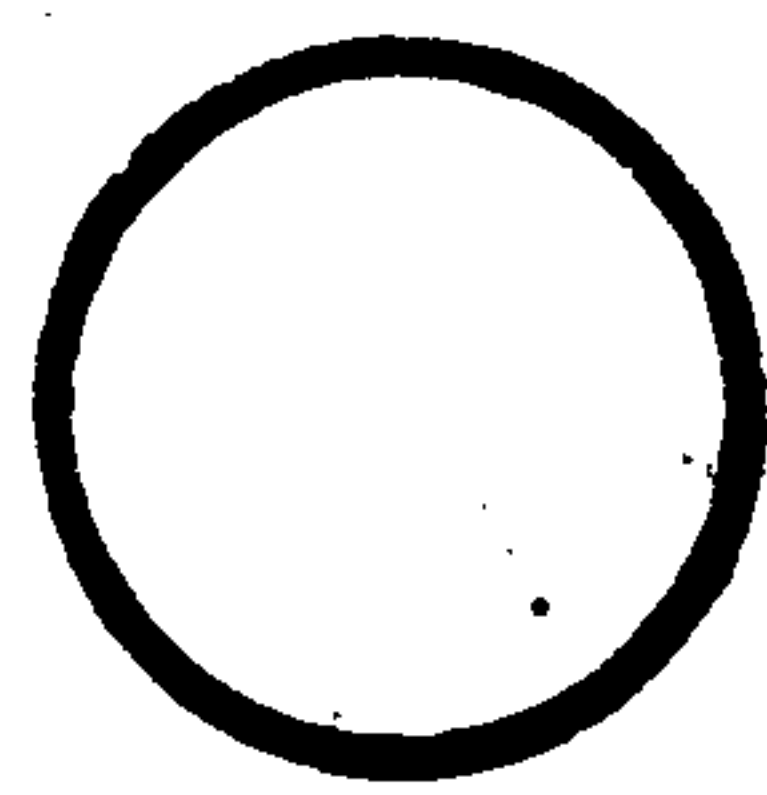
حکله ګرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وګه له خپل ځای رېغولی نشي

د باطل د اشد تونه خرخشې^(۲)

اروپیچ چې له نقشي دکا نناټ وي

په بل مخ شوی دنړۍ هغه نقشي

چې د نښترګه وېرېښي

غرونه واورې کاندې ویلي

حق بریال پرون هم نن دی

که پښته شوک په سیلي^(۳)

داوېد مخ کيل نه دی

کلیمه دکا نښې کیلي^(۴)

د نښتر د سیالۍ نه شوې

که په خېر شوې دېرې د یلي^(۵)

۱- مېشته، پروپاګنده، د نښور، ۲- خرخشې، جنګونه، ۳- سیلی، ملا تر

۴- کیلي، کرښې، ۵- دیله، یوواښه.

بدخوک بدو ته نه وايي

خلق شوي داسې ايلي

چې رنځور باوږي وکړي

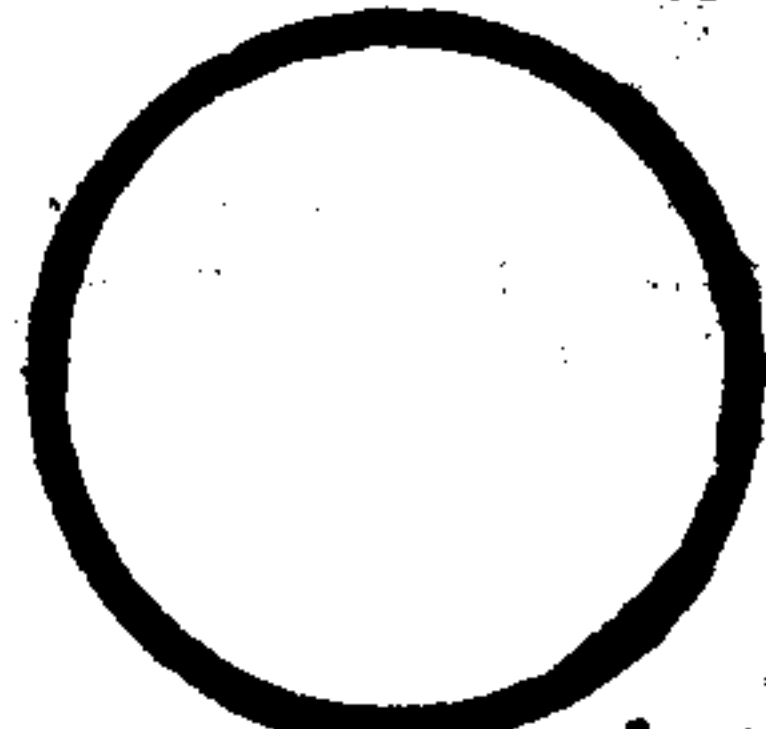
پوچې شي د دارو هيلي

له پولاد اصلي نريزي

خړي نه نريزي اصلي

چې نسترله بومه درومي

نه ټينگېږي په يونيلي

لکه کس کړي په ځان غاړي

هسې قام په ځان ځاني کړي

د هرچا تبر له تن دی

خپلي سپينې خپله پرې کړي

هرڅوک قبر ځان له کني

هرڅوک خپلي جنازې کړي

غليان له کوره نريزي

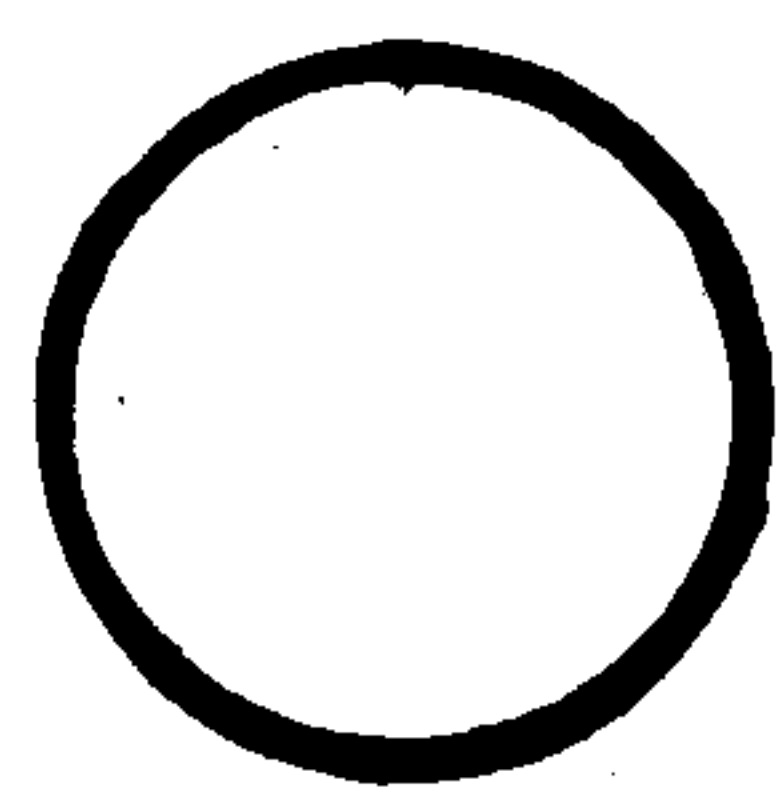
پلمه بازخه له پلمې کړي

هرڅوک ځان ته تې^(۳) سرې کړي

بياي ځان باندې سرې کړي

۱- باويري: د ناروغۍ بياتاندېدل، ۲- کاني: شندې، غاړې، ۳- تې: دگتۍ تبخۍ

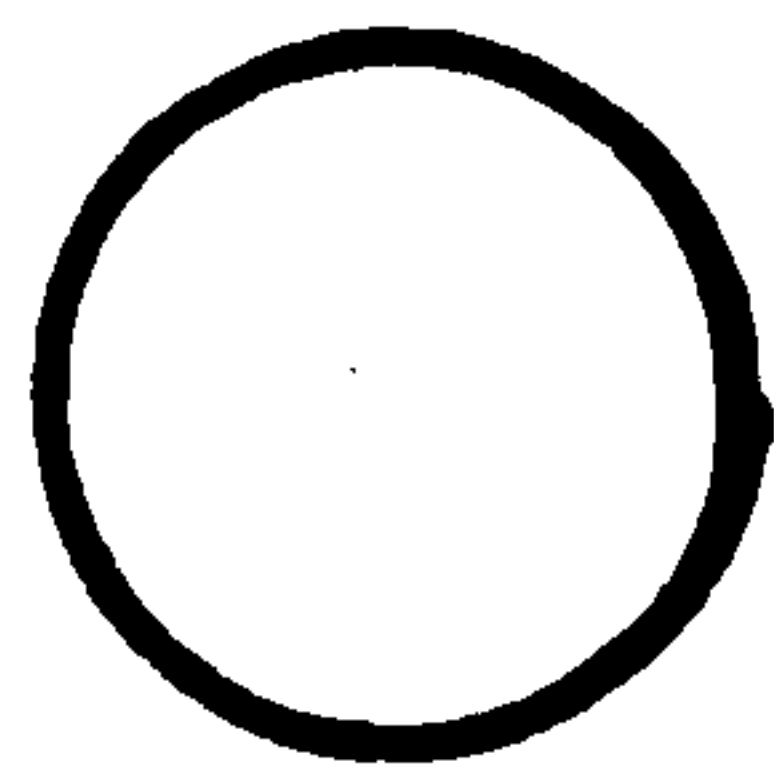
خپل عمل بری بښن دی
 خپل عمل په غاړه پسرې کړي
 څښتن ظلم تیري نه کړي
 هر څوک خپله د یوې مړې کړي
 د فرعون د کور له درنده
 کلیمان جگې نږې کړي

په مسور و با تور نه رهنګوي نوکي
 د تنزو تودې وینې یې مسوروي
 د ننگيال کړي خپري ، مسورې پري
 ميري واړه اوسنې خپري که سوسروي
 د دوران تابيا دهغه چا دوس ده
 بڼه نښتو د شرونو د چپي نظر وي
 د تاريخ ټول نښري پر کونه ښي
 چې مدام د ننگيالو موتي لښکروي
 منکران به خود حق د لارې تښتي
 د هريو لار به آخر پدې خيبر وي

۱- درنده = غولی - جوس .

۲- مسور = د فوګونو رنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکيا کېدونکی اور .

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی باز دی وهنده اودامیشکار یې

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکي یې ټول عمر په لار یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینودڅه

هسې لوت یې اود حُکمې په مخ باریې

څه که خان په سرو مهرانو باندې نیسې

په نظر د صرافانو گټ بڼکار یې

حج، موخونه، تلوت کړې روژې نیسې

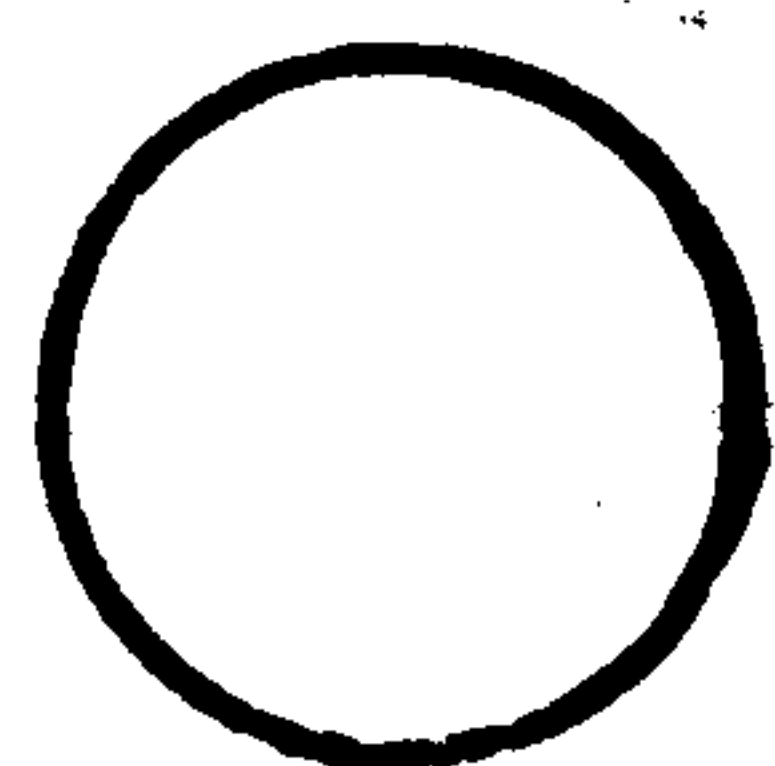
ولې اوس هم زرنار یې، بُت گزاری یې

لږه پښه ونیسېد فکر له خان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هرونډله کړنګونو به غوزار یې

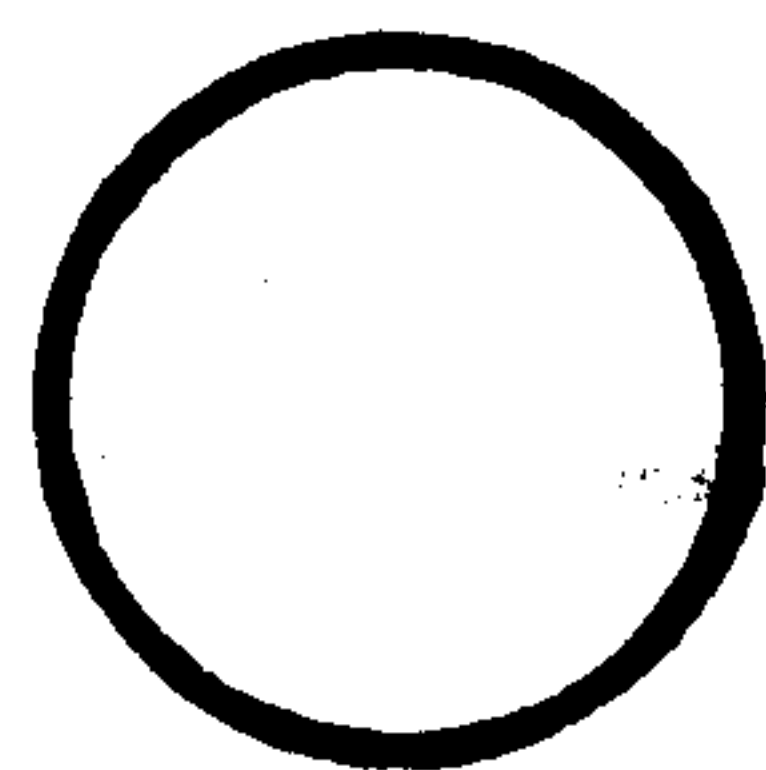

د غلیمانو په مسودونن

چې زارونه و، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړۍ ښکار کول، ۲- لوت = بې هډو کوځاندو.

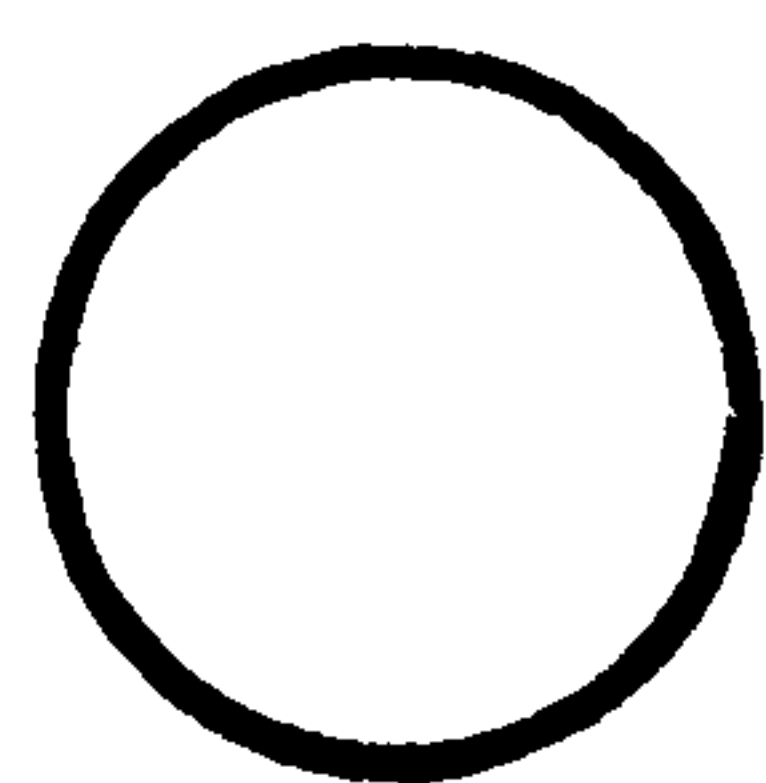
کتاب کبرلی، باطله کړې
 د کتاب مینځ نن هغه کیسې دي
 انځور هم هغه خدای انځور دی
 ولې پرې شوې پوچ کښېدې دي
 چې خلیلا نور رڼکې ولې
 د امتیانو هغه کعبې دي
 دا چې یې نړۍ د کلیمو حیثي
 چې ويځ یې کورې یې کلیمې دي
 د مذهب شړونکي لیندې په لاس دي
 حکم یې ویشتي تل موندې دي
 چې حق ننګي وه حلمي وغشې
 چې یې ننګي شوه حلمي درې دي

د باتورو دور تر لاسه
 لږه ناسته یې په حاله
 د شړند برېدکې، راځي پټې^(۲)
 د نصیب لیک ته ایتاله
 چې نېستي په هستي ماژي^(۳)
 څه به خلاص شي له زواله

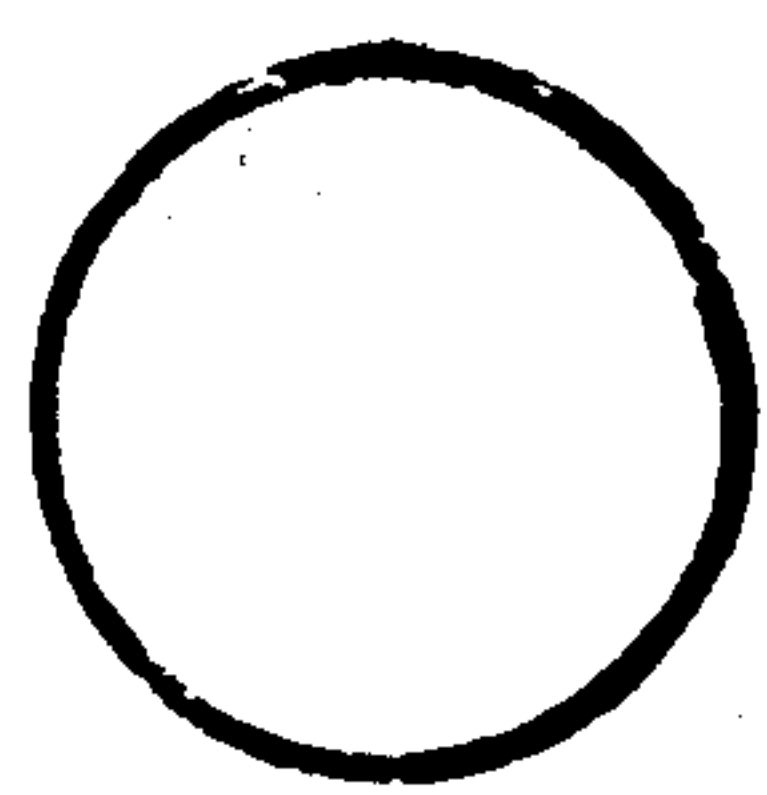
۱- برېد = سیالی، ۲- پټی = وروستی، ۳- مارل = حسابول.

چې پي چکړه کليمه ده
 ولې نه دي ټول راتاله؟
 بازداري دې خپله ستاڼي
 په دېوال له تش پېخاله!!
 په نړۍ باران پسخه شي
 اوم غرن لوبښی کلاله!
 دبل کتې ته په طمع!
 هيڅوک نه کتې پ تاله

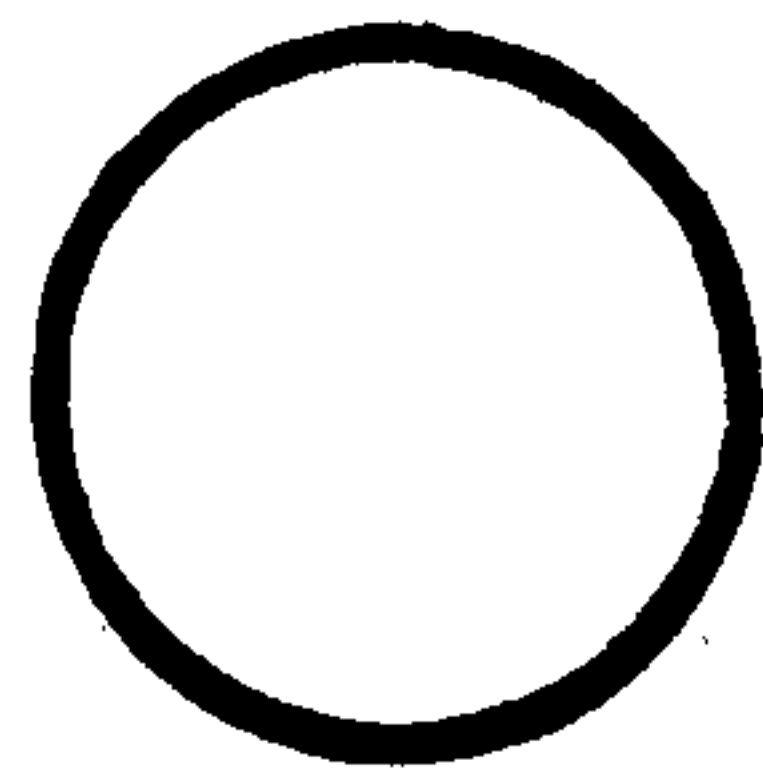
خوانه برسېره کا، تراخه به ورک شي
 چاپېر ټولنه که هرڅو ترخه ده
 تيرې به وي ترهغې خلی خلی
 چې دې ديوت باندې ديوه خوږه ده
 حېره، جومات کې پي رښتيا وويل
 له يوغږيز نه ولسيا خپه ده
 درابياگۍ بورجل ته خان رسوه
 که لار د سروغنو چاپه چاپه ده
 د صبالره څوک د ب کولی نه شي
 مننه داوخت تکه تور شپه ده

په سپوږمۍ کوزښته مېړنی وویل
داد برنگ لارې لومړۍ کرپه ده

ښه عمل "زه یم" نرغون کړي
بد عمل "زه یم" نرنگ شي
چې په "زه یم" شهسري شي
دوه جهانه یې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه یم"
چې دوه مخی شي دورنگ شي
بیا د "زه یم" شروندانه دی
چې کالبوت دخاورو ورنگ شي
چې سمسور یې "زه یم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ یې هېڅ کولی نه شي
چې دخدای په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه یم" باندې ننگ دی
په خښتن که دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = ستړي - لوی سړی .

کښيده پرې ستاعمل دی

که دې «نره» سرانخور دی

شور هسکه دلې هورې

چې په «نره» یم «کې» مسور دی

چې حوانکه یې شي تورکې

تش لمنی، هم مختور دی

ای د خېټې غم خورکوا!

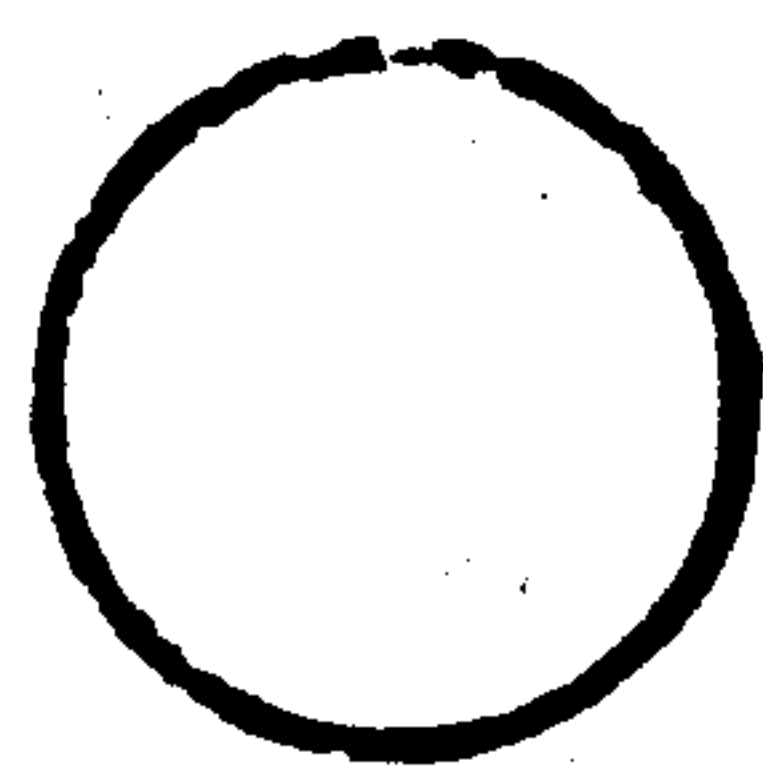
خېټه هم، خوږوندڅه نور دی

دې آدم، آدم په نره یم

بې له نره یم دا خور دی

چې د تش نس او د نوس شي

سړی ذات پورې پیغور دی

د مېړنو تېرو تورو چورنگ یوړل

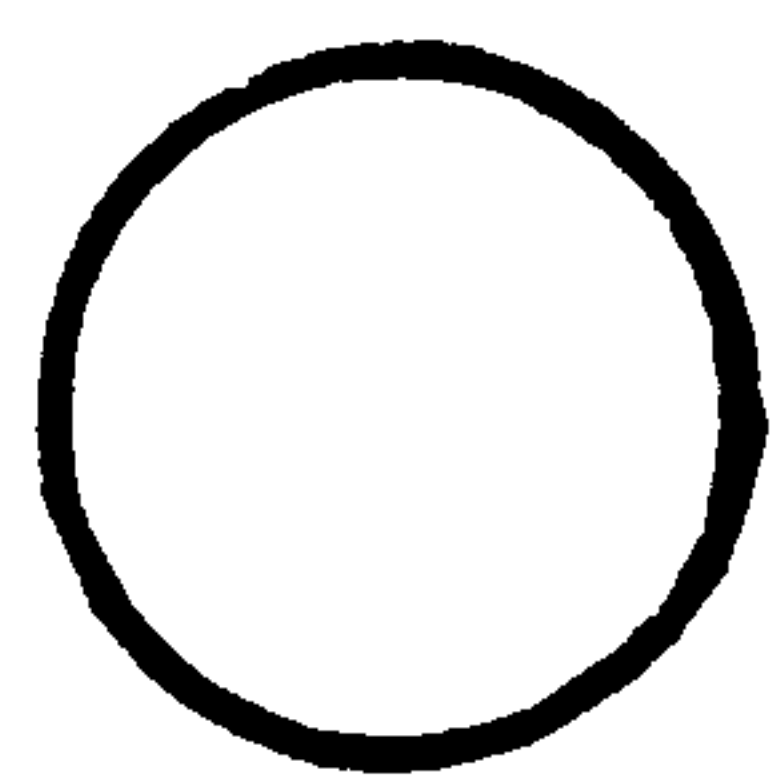
د آتی په امبالې چې غور مې پدل

د هغو څارو بڼه بڼه الوزي

سرچیه چې جړه باز ته نېغ پدل

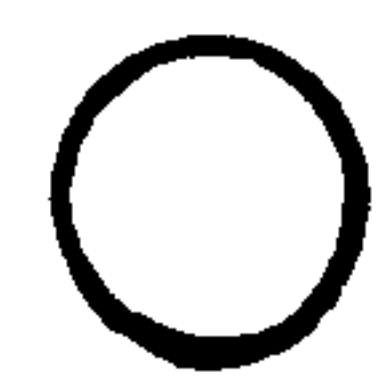
۱- حوانکه = د زړې یا تخم هغه شونې تیا چې زرغونه ترې کېږي.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق ځني ناحق ته اوږېدل
 چې خورلی سوکندونه یې د وفا وو
 داري یې ښی په اوښو وگرځېدل
 د هندو کلی کې کړاني خر مېرې وې
 اولالونه په سوپیا کوخو خږېدل
 دکليم په برخه دارنگی مژغواک و
 چې له واکه بې واکي ته پسځېدل

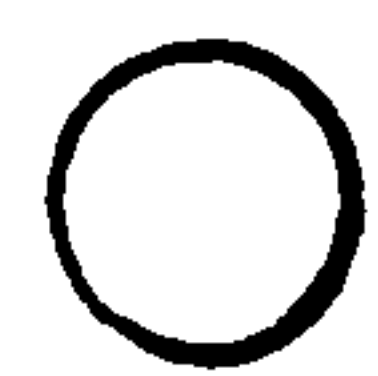

د مېړونو پولادي مټې سنگر وي
 تور برېښونه یې شملې د قام د سروی
 په پوره نو د جومات خوبونه نه کړي
 یرغلونه د باطل چې یې په سروی
 د مېړونو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري وارې یو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی یې په درستی نړۍ وروي
 د زهزم چینه به یې هم چرې تاندن کړي
 چې پخپله هروستی جلی دنښتروي

په نېزوکې پي دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پينګان لري هر خوشترې وزرې
 لويې مارې د باتورو په ځيګرو وي
 چې کاسيرو وي په پړونې کې بريند وي
 حيا خپله حيانا کوله خاډرو وي
 پردې بد شي دکټوي خپلې ننگولي
 بدې کړونې خپلو بدوله اشرو وي
 د مېړونو د څنگوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهرو وي

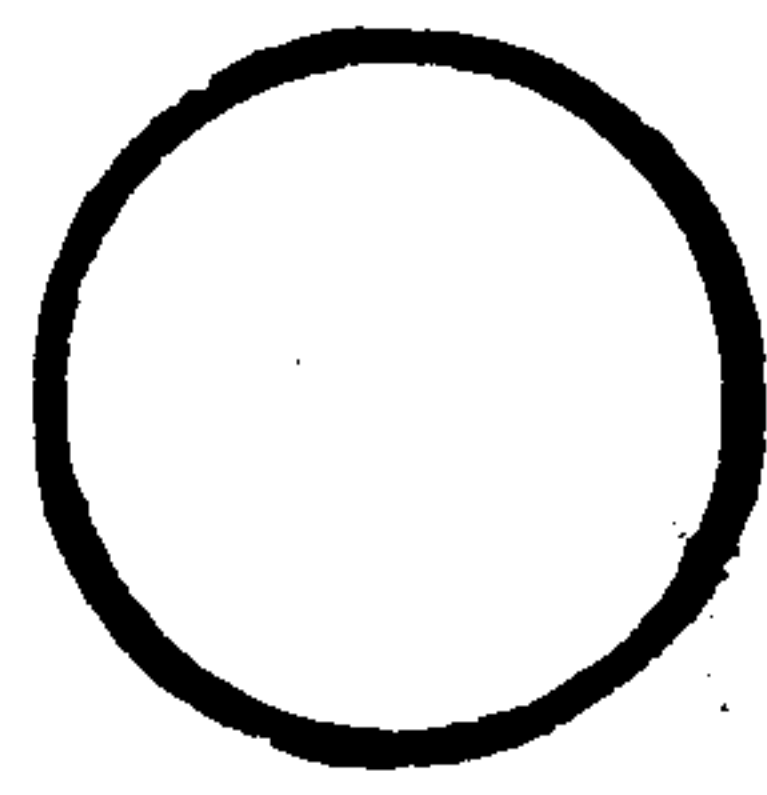

چې يوه پي مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سر کې کنجی^۱ لاس وي
 په توده کې يک^۲ جلب وي

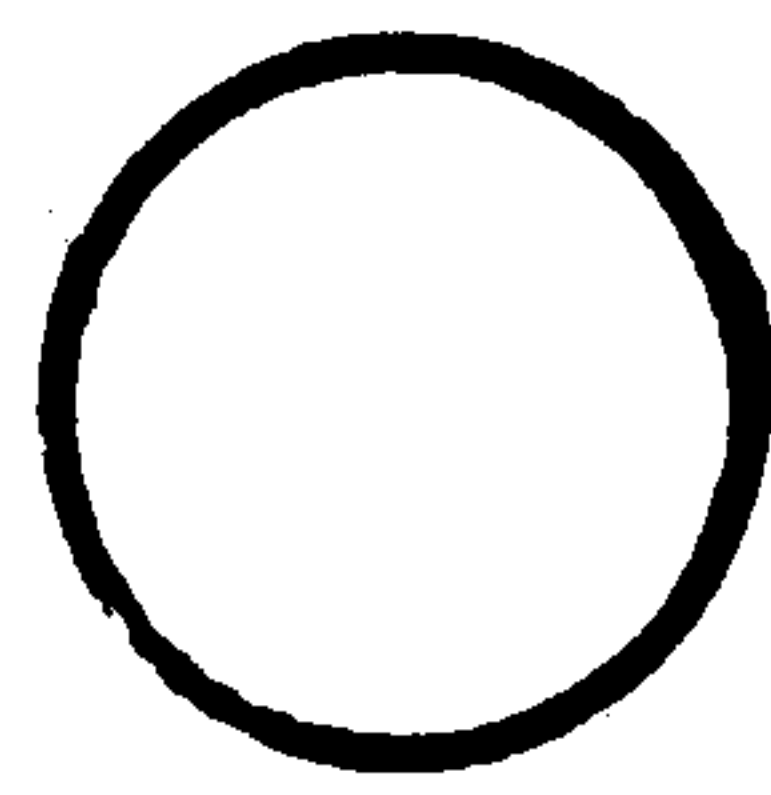
نه توره دکائنات ده نه د شروند دستور اولاره
 چې يوڅو دې په ول^۳ه وي اود نورو برخه خواره

۱- نګولی - پڅکړی - لمده بل، ۲- کنجی لاس - خپلو کې کلک لاسونه ورکړي.
 ۳- يک جلب - چې آسونه يې څنګ تر څنګ روان وي، ۴- په وله - مار - هوسا.

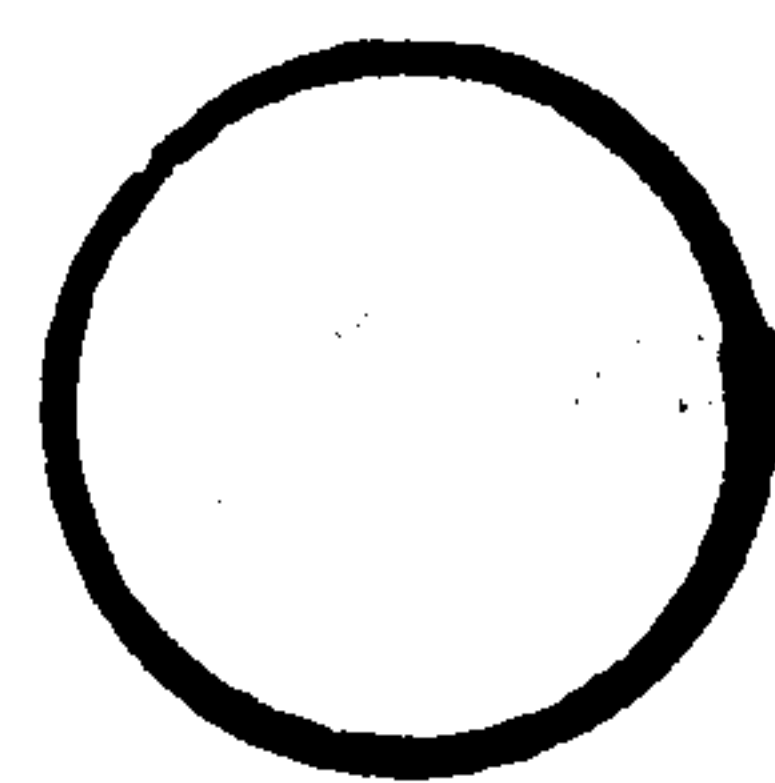

د مېړونو لار لومړۍ تورۍ وهل دي
 چې نړۍ په ولکه واخلي نو ویشگر شي
 د مېړه نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغې مېتې بلې را کابزي او شر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټي
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلعي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلقي خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند، ټول سربېری
 دیوې دونهې ترخه یو تېر شي
 برغوپوک وهه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجځی که لښکر شي

-
- ۱- لار= قانون، ۲- بویه= پکار دی، ۳- برغو= ښکر- تودم،
 ۴- بنجځي= درې خچې (په اصل کې دوې بوی سرغوته وائی).

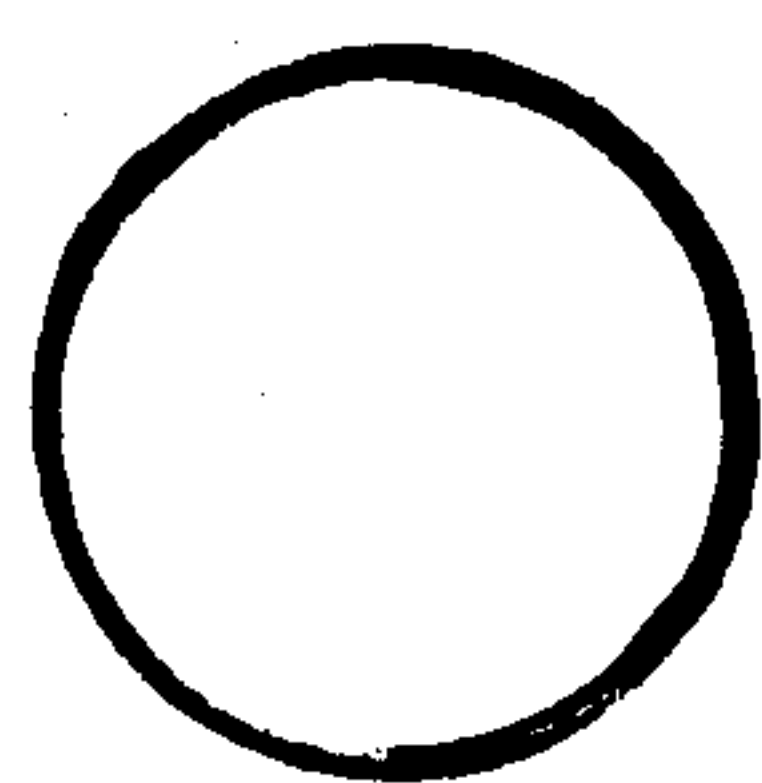

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کليم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هره غاړه مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوله، په لاس کي بمبل توره
 د مېړونو خوهم دغه دوه کالي وي
 که لوی شي دی هغه منډه ابدالي دی
 په داڅه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خټه کي پي گډه بلالي وي

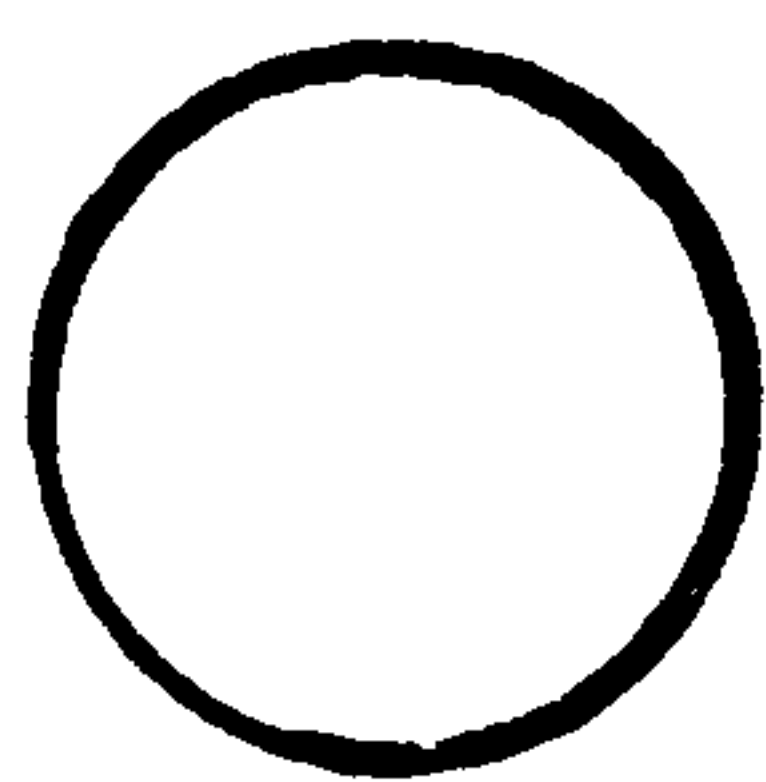
بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رڼا پوښي راغلله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل كوره
 پدې شخړو كې يوڅو كه كليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلر يني واخستلي
 دمېري له حايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خر سپاره درته له پامه وزېكان شول
 نر مريالي له خپلې ماري په شان شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ كه ناكسان شول

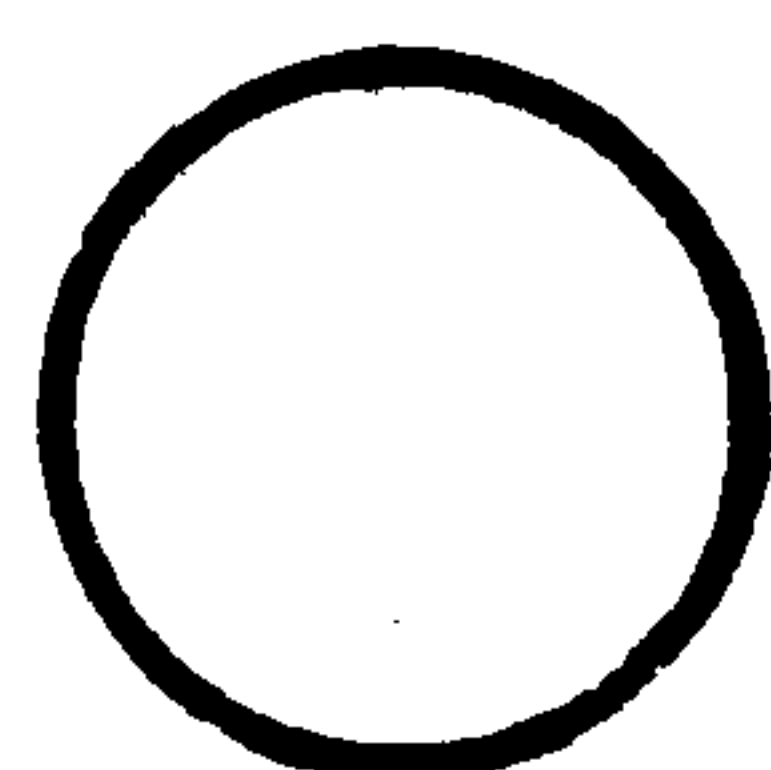
اى تورانكى اوردزې ونـولـه
 ستا يوه كو كه وركېدلى نه شي
 تېره شلونه دا زغـو كه وي تل
 دستر كولاړه څوك نيولى نه شي
 دگيدرانو په اور رو كې چـرې
 د زمري غوړمب خطا كېدلى نه شي
 چې شي لاس برى د فطرت په لارو
 په هغو چرك را پرېوتلى نه شي
 دنن په گټه چې يې سود كړيدى
 د صبايي ميدان كټلى نه شي

چې له دې ځمکې پورته شوی نه دی
خبر د بل شوي سرور نه شي
په شاه مېړه يې انگازه شوې ده
که يې بنجځی نن ليدلی نه شي

چې د لېچونو زور پيدا کړی توره دار شي
چې چنگېز يې وټړي نوهغه لار شي
چې وسلو متوسره کليمه نه وي
که د غر پشان تومن وي تار پتار شي
له دستور د کائناته څنگ وختی
د کند و انبار شته من قامونه خوار شي
بې وسي په دنيا لويه کوتاهي ده
چې د ښکار کولو نه وي، خپله ښکار شي
آدمزاد لويې مېړانې شي کولی
چې د خېستې د غمونو نه وزگار شي
خواري بويه خوپه حقې لارې بويه
خړېک کله په خولو وينو چنار شي
ته پخپل بڅرکي ولې ناوېسايې
هم بڅرکي چې خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هیچری خیم نه خوری
که پری تیرد خزانو تر پیمار شیی

د باطل د ویرتکی خو کلیم ده

له نیمگرو مفکورو هیڅ نه ویر پری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ وړک وو

خود ته که سره تبغ نه ویزی کپری

نرېز پری ټول سمسور بدل شوی تونج کړی

تلوار گړندو! دیک پوار باندې تود پری

پلویانو دروسو اولین! واورک

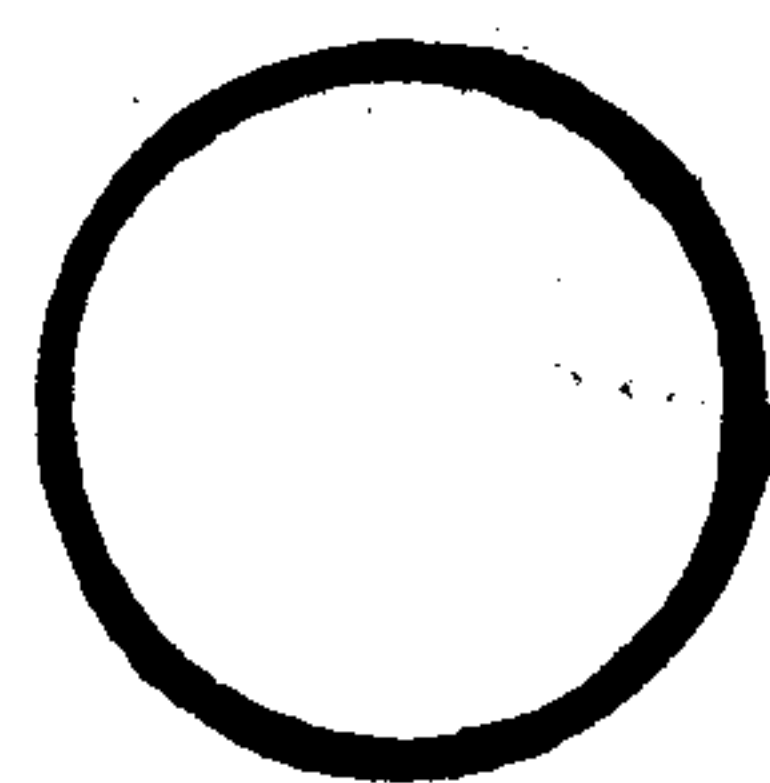
دانری ستاسوپه وړاندې به نور پری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پری

ټول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یو لور ته څنگن پری

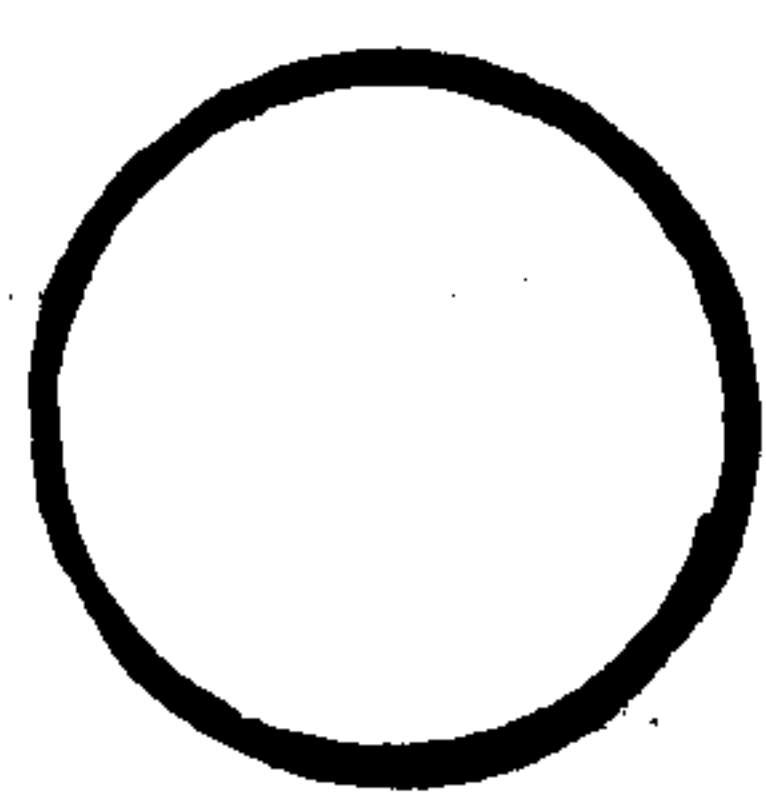

په شونکار د اباسین چې شوی پورته

ولې چې پې د مانگی سندونه کړه

۱- زېږېکا = زهیا.

تارا کونه دخزان نهر گونه تېر شول
 خود سروې شنه جامه يې زړه نه کړه
 چې رښتيا ويل دکومو خولو توږوه
 برپه دار يې له رښتيا و بله نه کړه
 راغلل دېر انقلابونه دلې هوري
 ولي درسته يوسا لار کليمه نه کړه
 مېرني په مېرني پسې لوگي شه
 خراباطل سره توده يې سره نه کړه
 تېر و تېر و ته متونواو خونې هم
 هېڅ کچه د پتيا لوعقیده نه کړه

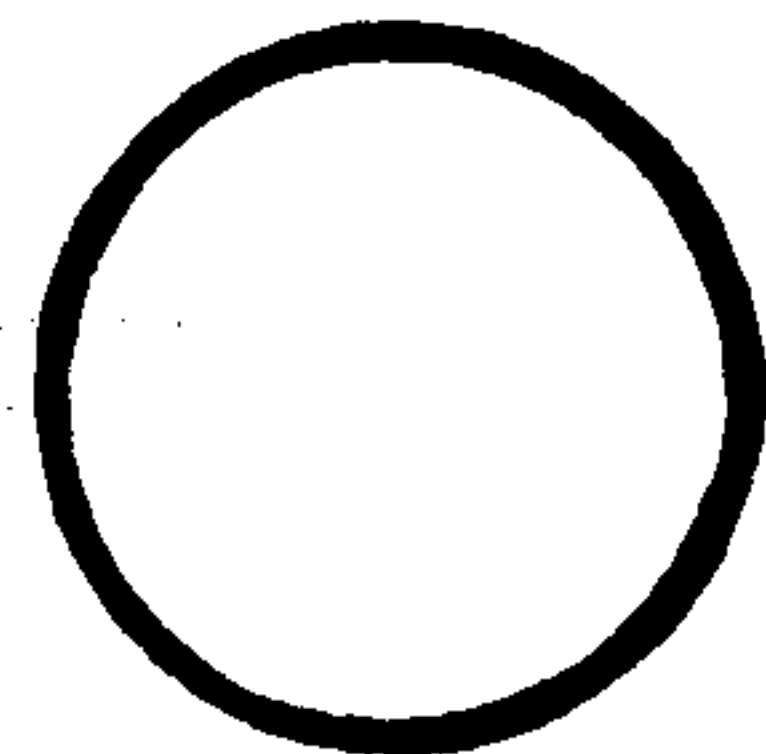

چې د سرووینو پياشې پکې حلېږي
 شاه حلېي هم په هغولا روچلېږي
 سر سجدې د جماتونو په پوره وڼو
 د مېړه په يوه هڅه نه ارزېږي
 ککړۍ دکليمانووي تل هسکې
 ښکروړې ککړۍ ورته تېته پېږي
 حتملان له زمانې وي پېرې غنکې
 خلق نور زمانې پر دود تېرېږي

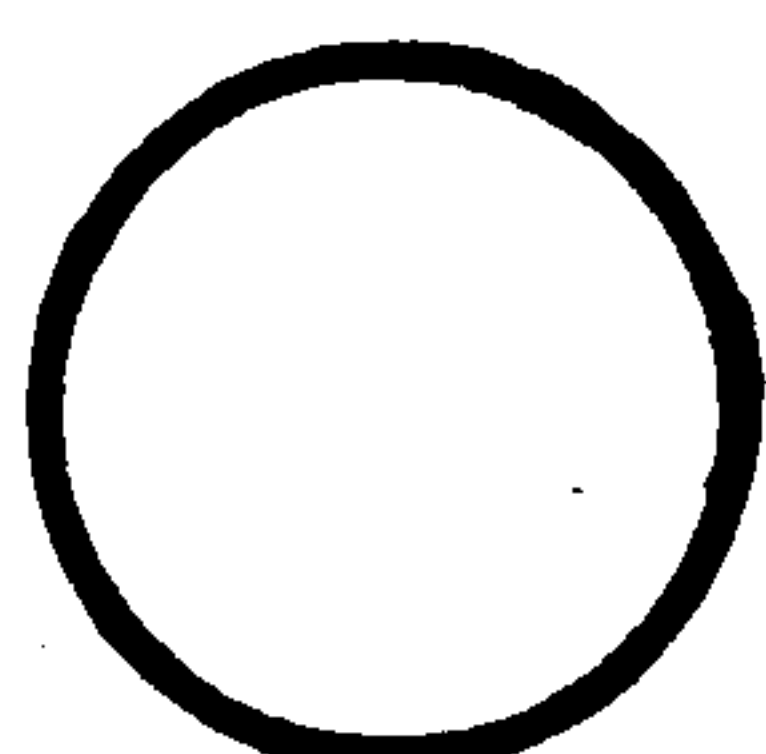
کليمه دکائنات سر جنګرېز دی

غل درغل به له جنګ غالي پشاکېږي

ته دې خپله غاړه خلاصه په مړۍ کا
دې ته مه ګوره چې کله صبا کېږي

دمېړه له متهو پاڅه دناحق جهان نسکور کا
په چينجنوروستو ګرګو يود هيږه پورې اور کا
دا خدايان د ټينګې نه دی ولې ته سترګې دبټور کا
د قامونو نډۍ حمله د آدم تهاليزه کور کا
دا د غوښو تش لوتونه په خلقا د جسو نور کا
د خښتن په کښېدو کې
خپلې چارې دې انځور کا

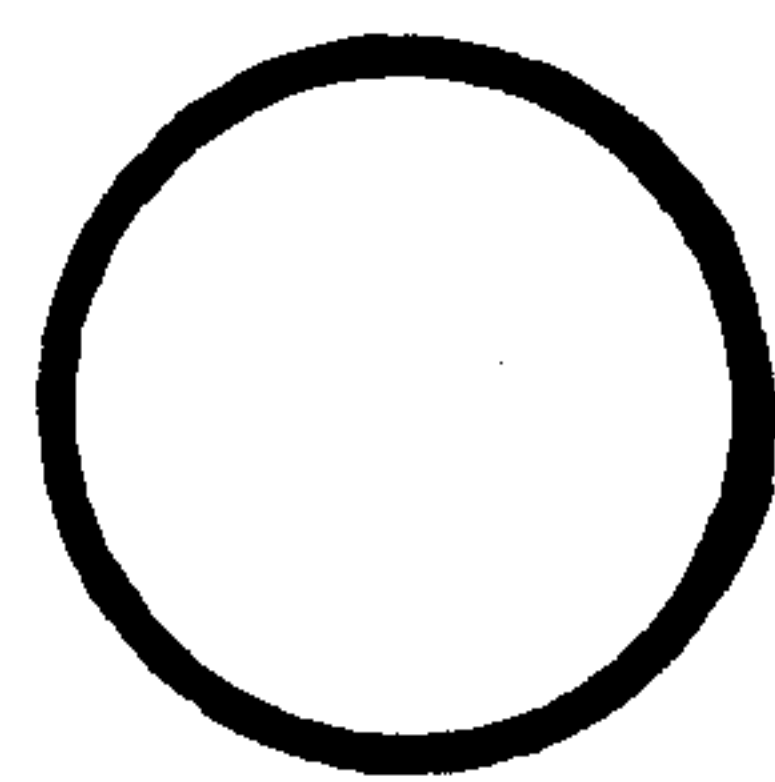
په تيرو تورو برغندځي
ننګيالي ځي په خپل منډه ځي
دمېړه د خولې وروښم
د سپر لوله ګرځېده ونډه ځي

له خښتنه چې هم غږ وي
هغه کار هم کله شنډ ځي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرگندو ځي
د تسپو خاوند ته خيړ دی

که ځي دارلره، لوند ځي
وسپنيزې خټې راوړه
د کليانو آخرگند ځي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډ ځي

چې له اوره لاشه مومي
خټې ويره بيا له اوره

زړې مات وېوکی کورکړي
شي هماغې له شهکوره
په چرسو به ترخو سودکړي

کا ئنات ځني پلن پسوره

د زړې ځای پکې ورک شي

چې ژوندون کړي جامه نوره

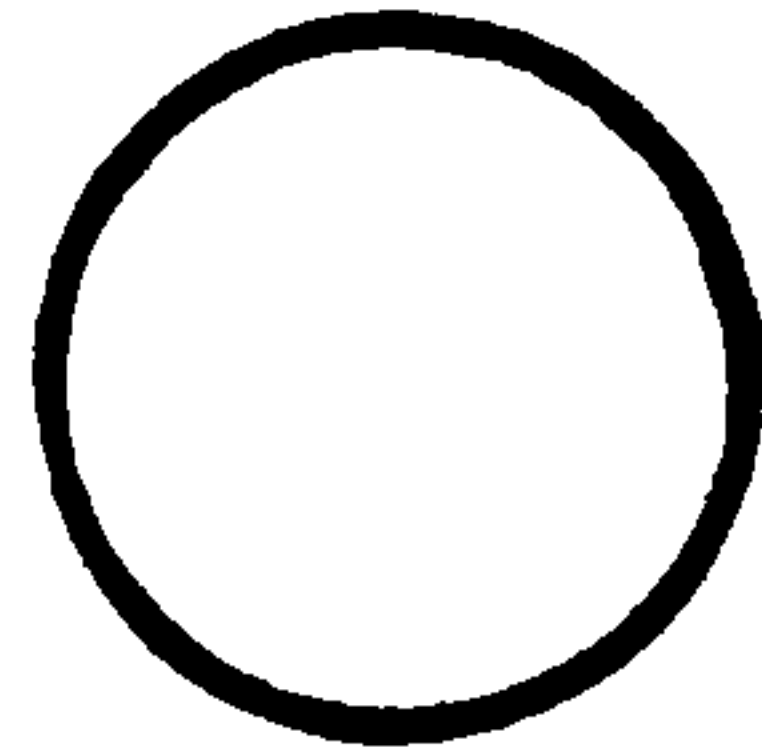
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرځيره تل پائېږي

خپر دې نشته سرځوره!

د فطرت په هنداره کې

له څښتنه ځان ته ګوره

چې ځانمن دی هغه کس دی

چې ناځانه دی ناکس دی

په سیلاب غرونه لږېږي

څه ارزښت د لې د خس دی

يو په لس، هم يو په سل دی

پياوړی چې په جس دی

د هوسو د غزالې نه

د زمري ورتېره وس دی

په زرګونو د لوستو له

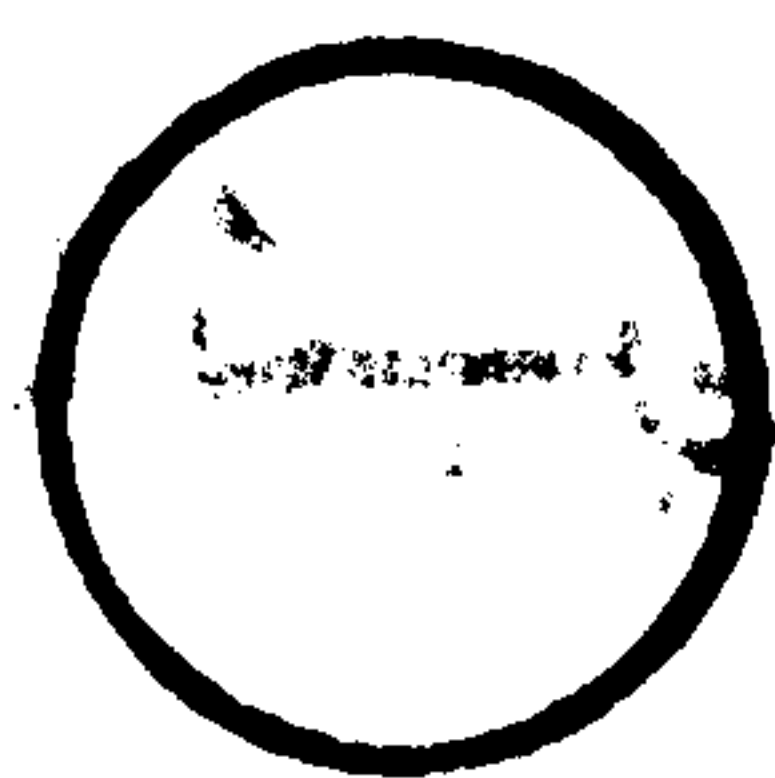
يو بشري د اور بس دی

ګرندو پړې بڼه ګل ګړه

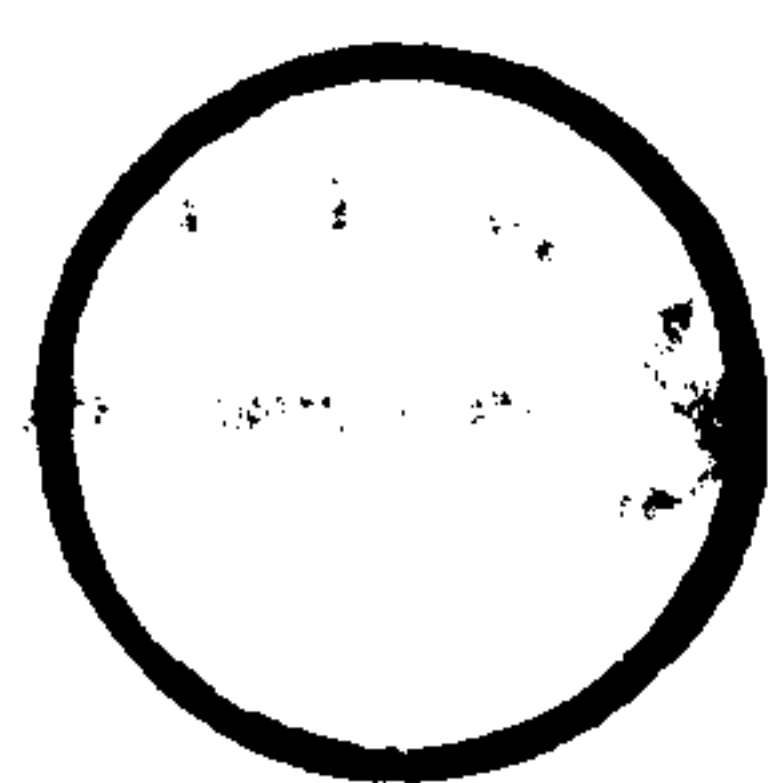
د مټه و ګاروان پس دی

۱- غزاله = د هوسو سېل

۲- سرچ = يوواښه

زرداران خوري مدام غوڻبي
 د خپل قام لکه کرکس
 په درست قام پې لگولی
 له پېروراسې کرکس
 دوی رېښمین له سره واخلي
 قام له پاتې شي يکرس
 روزي د ب کاندې ولس ته
 بیا کوی مانځه او دس
 د بې وس ونډۍ کوونکو!
 وي ترڅو به ستاسو وس
 د «لا تر کښو» وخت لنډ دی
 لا کوی هرا وس

چې خټکوبی ظالمان شي
 سینه یخه د جهان شي
 چې خدایان پر مخی پرېوځي
 راوچت بنیادمان شي

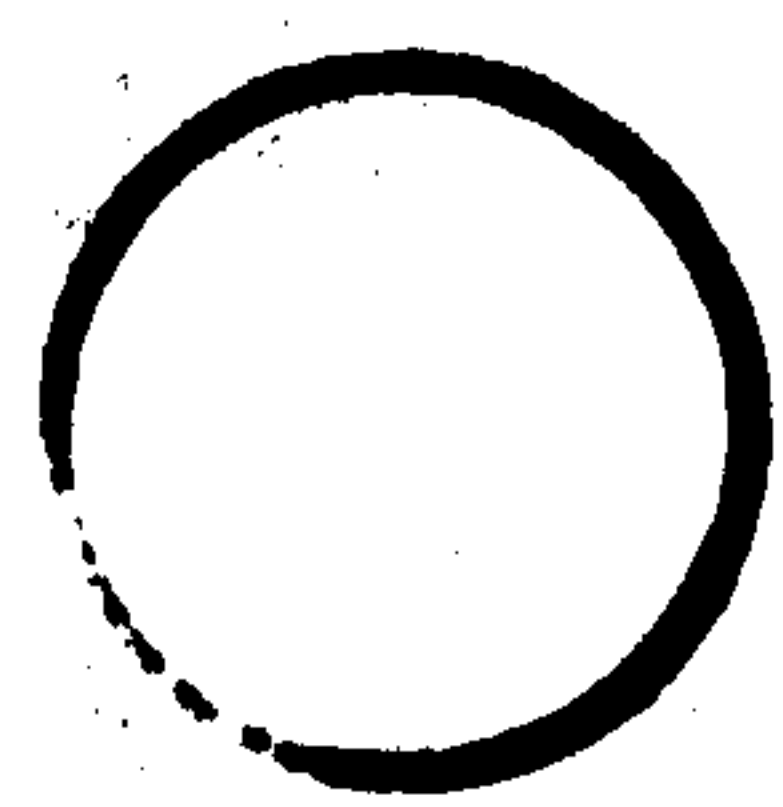
چي خانگري دوتر ورك شي
په توبنه لولنگران شي
كليمه هله په پنبو شي
د باطل بورجل چي وړان شي
زرداري كي خانا خان وي
كليمه كي ټول يو خان شي

○
پدي شخړو پرگنو كې
هر هغه حلمي انځور دي
چي د ټول نونځي د خيره
همه چارو كې حقدور دي

○
پورپه جسوشه بياگوره
چي يوتن څنگه لښكر شي
د مېړه له چارو بريښي
په تندي اخستي غوښي
هر د هغو برخېرتيا ده
چي خردك پاڅي نښتر شي
له تنې زوخ چي اوچت شي
لكه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د ښکارځله

تودی وینې خود شهپر شي
زمرین کواښه شاه ځلمو ته
سلاهی سنگر سنگر شي

ځوانان څه کړې دورې دي
ځکه یې غشی یې پلې دي
چې له باز چتو ته ناست دي
پېخالونه یې ولجې دي
ولسات لکه تنزري
د ښکاریانو په نچې دي
د بل مخه یې پټوله مخه
پرکني نه دي سرامي دي
د نمرود ویلی وایي
له آندړې عقیدې دي
چې نومړی په سرودي
د سرو تشې پېښې دي
د باتور نخبې یې نشته
لا ملخی تړلې جوړې دي

د یو شرق نرغملونه دي

د اېژې دومره اومسې دي

پکې زویم بډوده نه شه

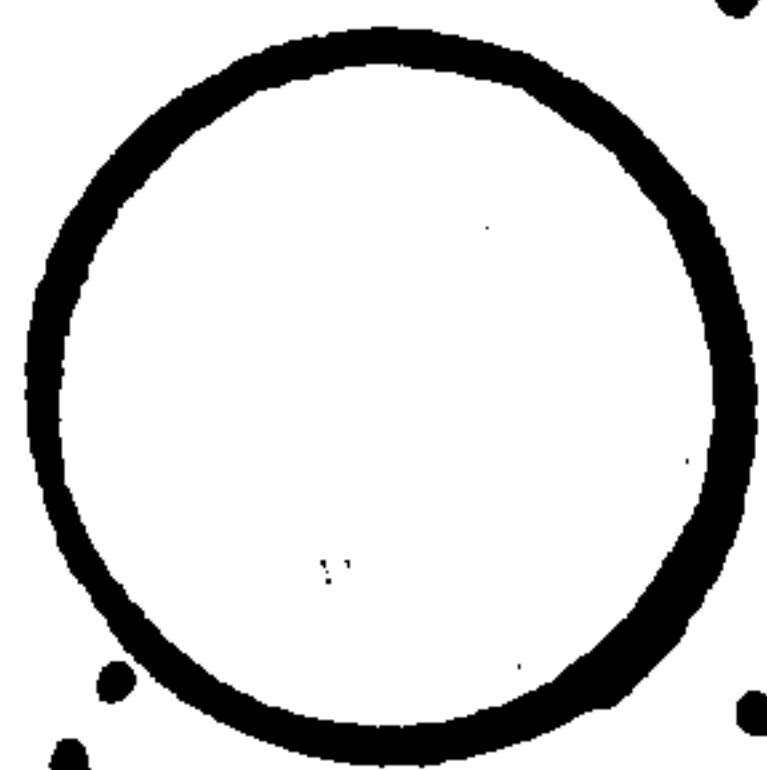
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانګړې «زه یم» لکه حق صمدا حد دی
تن نارینه دی ولې زویم» لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ دی

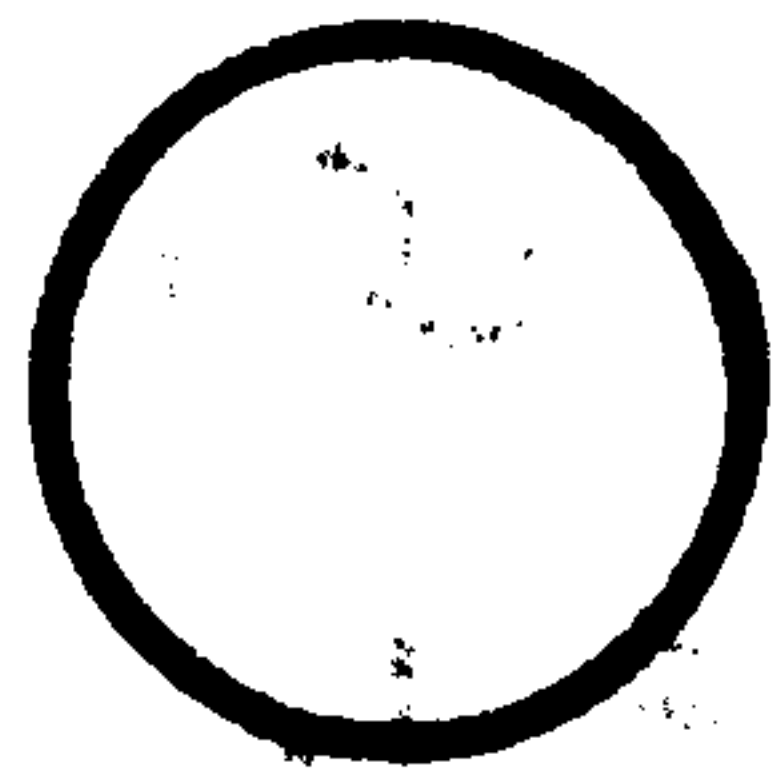
د هر څه په درون کې د خپل سترو جودانځوروي
تبغ، تنه خانګې ګلونه يې هم ګامونه په خپل لوروي

د یکرنگه برید مېړونه نیسي نور نور سنگرونه
د فطرت خواښه لېږنه دي که ساره نه شي مېړونه
لمن څه چې، څادر خور کا د سپرلي ډېر دي ګلونه
ته لا میشت په سر پړاوي شړوندې شخړې پړاونه
خونې خونې ستور تلېژي تازې نه ګړه یو خونونه
که تنه ګوټه کښېښې شي ګوټه به مزلونه
قدم تېر ګړه، چې غږ یې ستور تلوکې جرسونه

یوه ورځ به ورته راشي

ستور ګزونه بېلکونه

چي په يوهسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تورغري شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نرشي
 چي حجرې غنبتلي پاخي
 نود هگ خاندروسحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگير سر صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هڅي هڅي چي په گواښ شي
 نوحوغي نوي په سر شي
 شهوران چي يک جلب شي
 دبردونو لوی اختر شي
 تور په تور باندې شي پوري
 سترگي سترگي يو نظر شي
 لاري لاري هر آسمان شي
 چي همت همت وزر شي

«ا» برهونه ولجي، مال، غنيت.

دشرونډ پټې شي مخ لسوڅي

چې شو کير تېره نشتر شي

چې گټل بځنبل توره شي

بيا آدم جنت ته ورشي

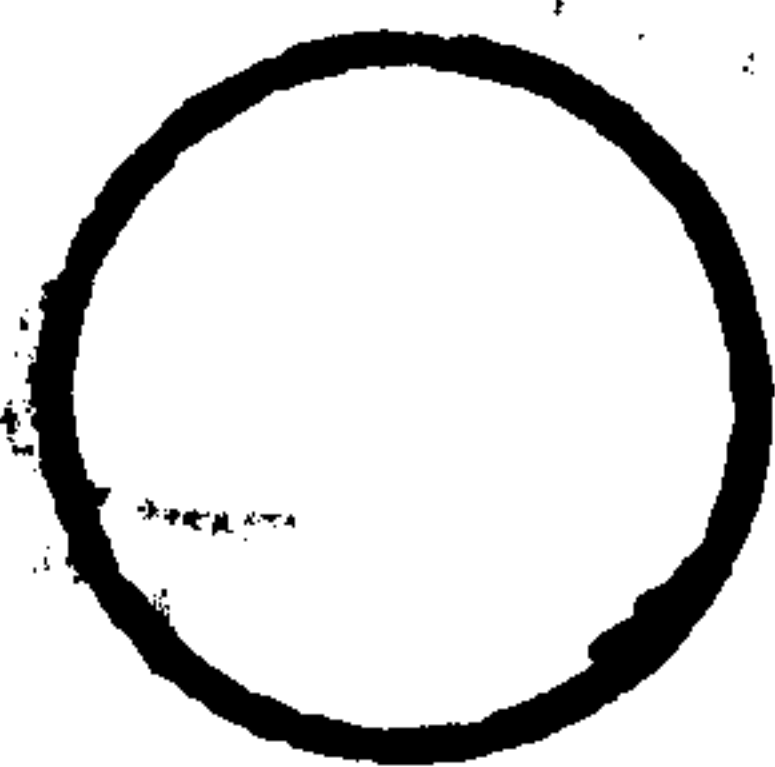
چې د عقل سپاره وينې شي

پوچ خدايان هله ډېر شي

د وجود تور زيرون دی اوډ «زه يم» نوښتون دی

نوښتون کره دشرونډ شې نوښت «زه يم» له پاڅون دی

يو غورځی دی اباسين دی غرونه غرونه دی يونين دی

يوه هڅه دی سپوږمۍ ده يو يرغل دی ستور تليز دی

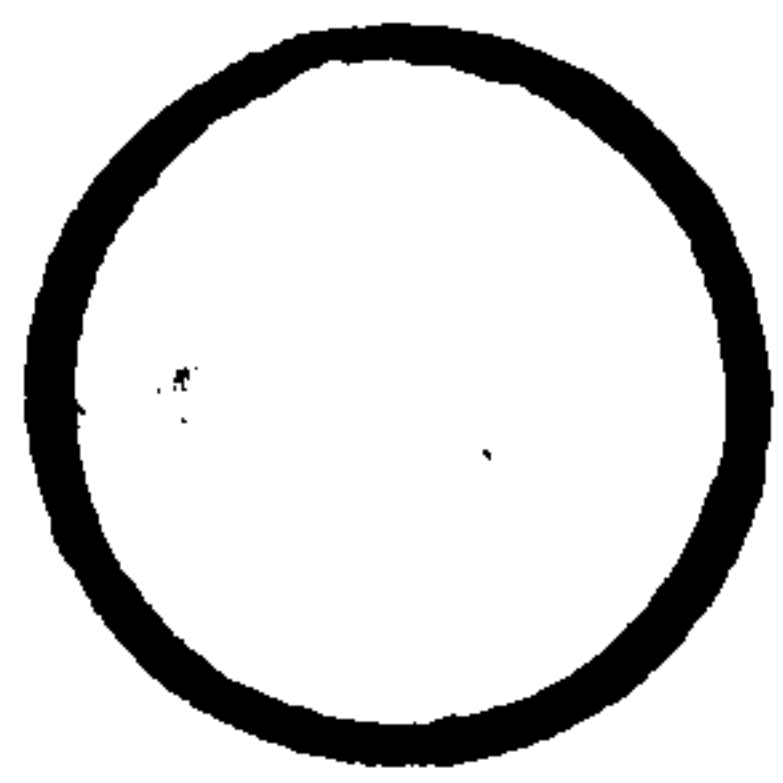
له تش شور لاس اوچت شوی اوس دهر غوره غوريز دی

ستا دتوري له تکه وړه کائنات ټول سندرېز دی

غره لرغۍ دی له هسته گل لمنې گل مخيز دی

لا دشرونډ غزمه ده لري

داخواوس لاسوړ کلهيز دی

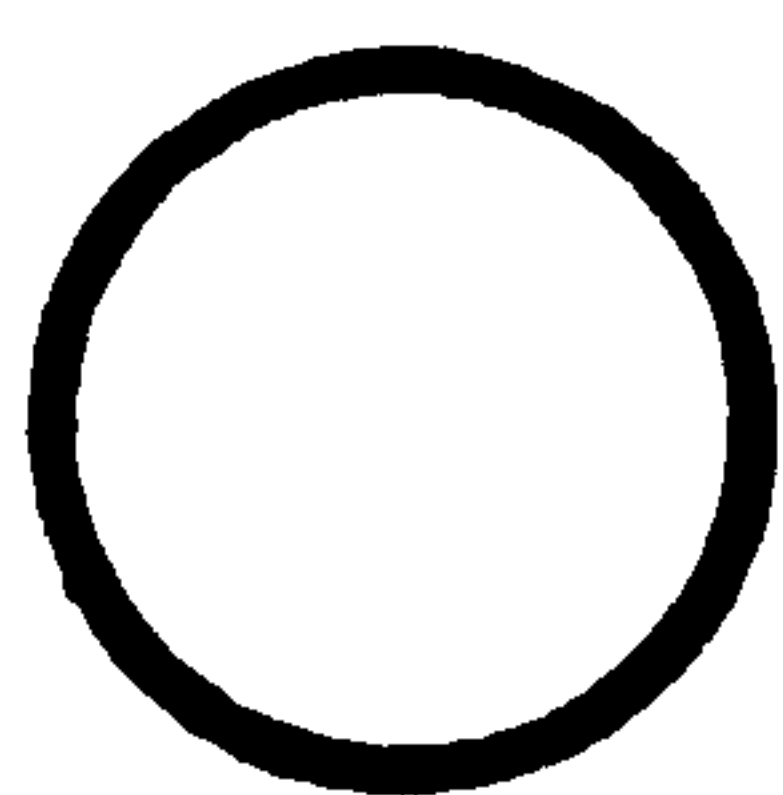
که د شروند نقشونه وېردي
ته د واره شروندان خوړي
نور شروندون دي همه پلي
هم يو ته يې چې شهسوري
واره تويي يو يورنگ دي
ته لدرنگه سپرلي طور يې
دهوسي په سترگه دنده
هم باتورکسي د بور يې
د ذري په خاندرو نمر يې
په قطره سمند رسپور يې
ته په حمله کې آسمان يې
په سړو اوبو کې اور يې
دلشې سره پياڅه يې
لاشه توره هم تکور يې
چې راغونډ شي موتي خاوري
کائنات شي چې ورخوري
د حجرو په اړونکه کې
له ظاهري لیده څه نور يې

۱- پياڅه د شاتو دک کين

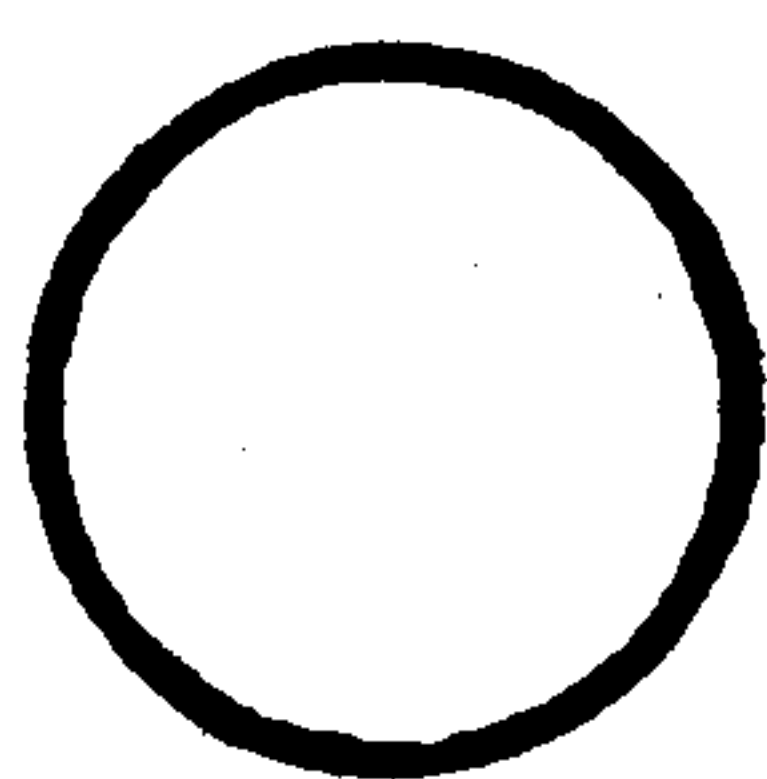
نور کورونه په تا تنگ دي
نه هم سیال د خدای د کورې

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې یو کلیمې وړاندې
چې یې نن سندرې وایي
په صبا یې وایي سا ندې

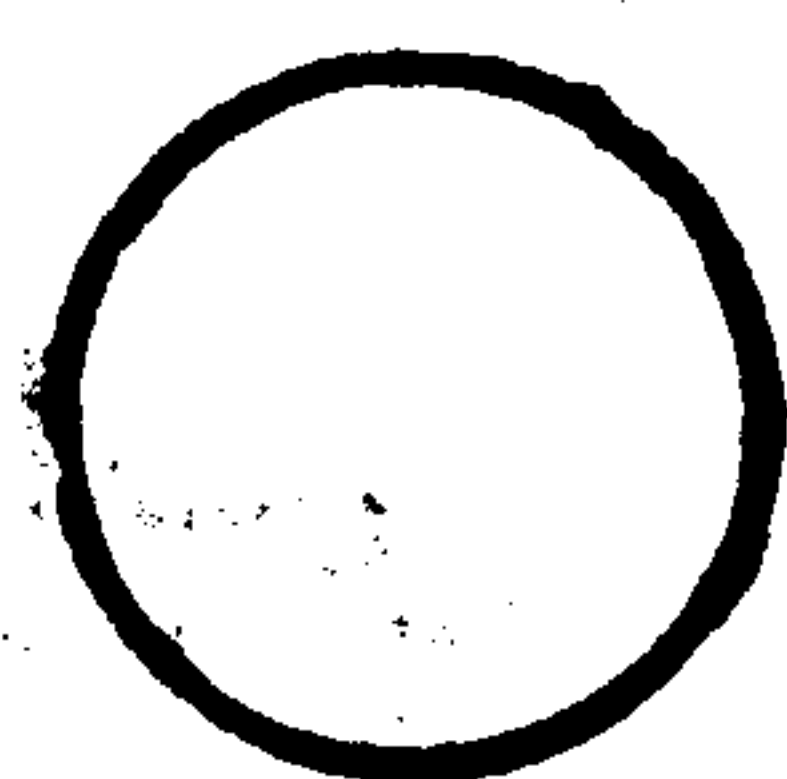
په تېلو نرغ غـونه	دا د یوې او مشـالونه
د سرهنگو شاه خـلمو دی	د خولو وینو رـنگونه
د شاه متو الـامې یې	اسمانـکه سـنگرونه
کـنبـدی یې د کـراوـدي	ویرـسـپـرلي شـالیزارونه
د ناغوسـتر کوشـوکیو یې	شـه علـمـونه، حکـمتـونه
په نهـره د جنـگـر پـزی یې	خوړیـا وکـړی شـولـانـونه
د عـقـلي مـنـود رـشـه یې	هـڅو بـونه، تـهـذیـبـونه

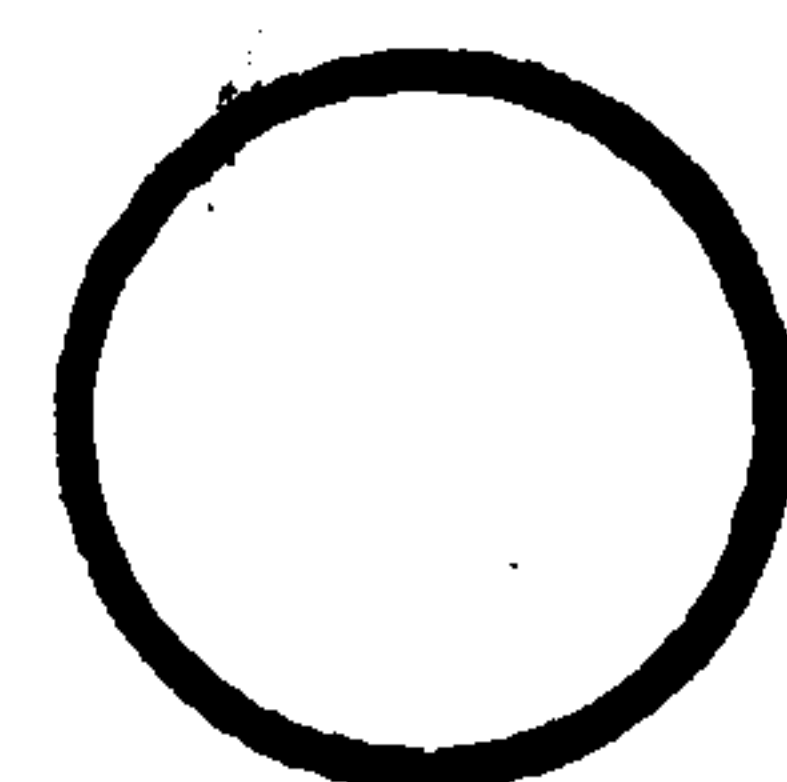
د خـلي د نـرگـس غـبن دی	پـسـرلي یې تـا نـگـه راتـلی شي
په اړـکه چا پـېر یـال هـم	انـقـلاب زړغـونـې د ی شي
عـکـسـمـنه پـرگـنـو نه	مـله د لـاری تـولـېـدی شي

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروند را ستر کېدی شي
د فرعون له خپله درنده

کلیان را پاڅېدی شي

آدمزاد لا لښتینک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دي لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویرلوی کائنات کې په یوځمکه، نمرتاوک دی
که خپلواکه دېر خان بولي چې یې گوری لابل وک دی
د شپانه څار یې لا نه نرده شرمخان د خپل کنوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سربوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی
نر بېښاکیان یې په جوش کې
هغه شان په امبولک دی

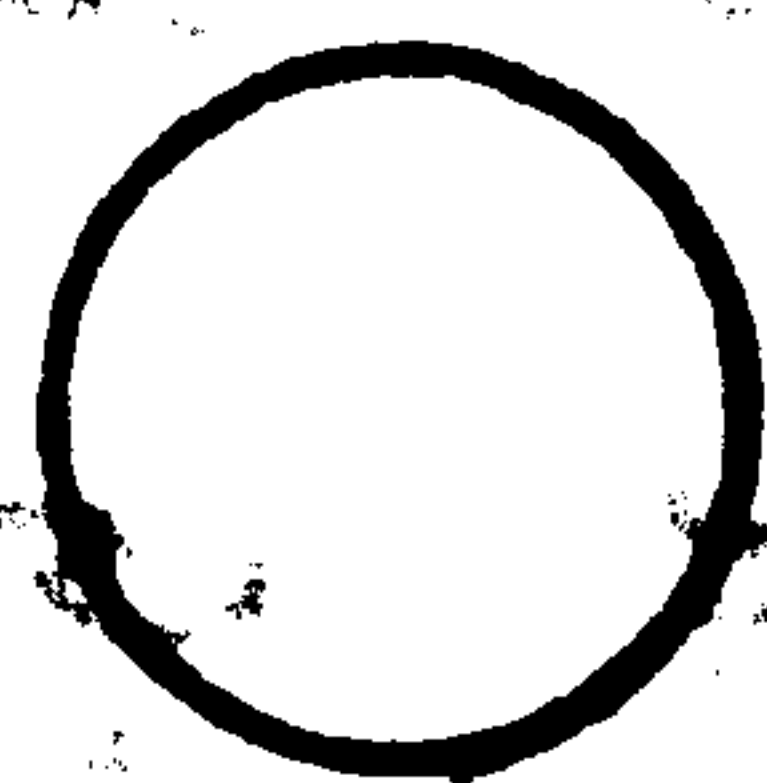

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، لاهامان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا دوچې دېر خدايان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پټ سلمان سلمان شته

لا په دار مسیحا خبری لاند پاری مذهبیان شته
خلیلان شرونی کسری د آذر لا لیکریان شته
هرنوبت ته کفر وایي لامخ تختی نرناریان شته
قلمونه په اور سوخی لا د علم علیان شته
آدمتاله لا یو خوب دی لا د قام، خاوری بتان شته

سپتوب ته لوکامزل دی

لا د دوو پشویوان شته

وخت به اخلي، آدمزی چی

له خپل خانه آشنا کپري

د خبنتن او د خپل نره یم

په اړیکو چی هر سپري

وخت به اخلي دا حیوان چی

د سړي په پښو پا خبری

وخت به اخلي پوچ خدایان چی

د بریږي، نسکور بری

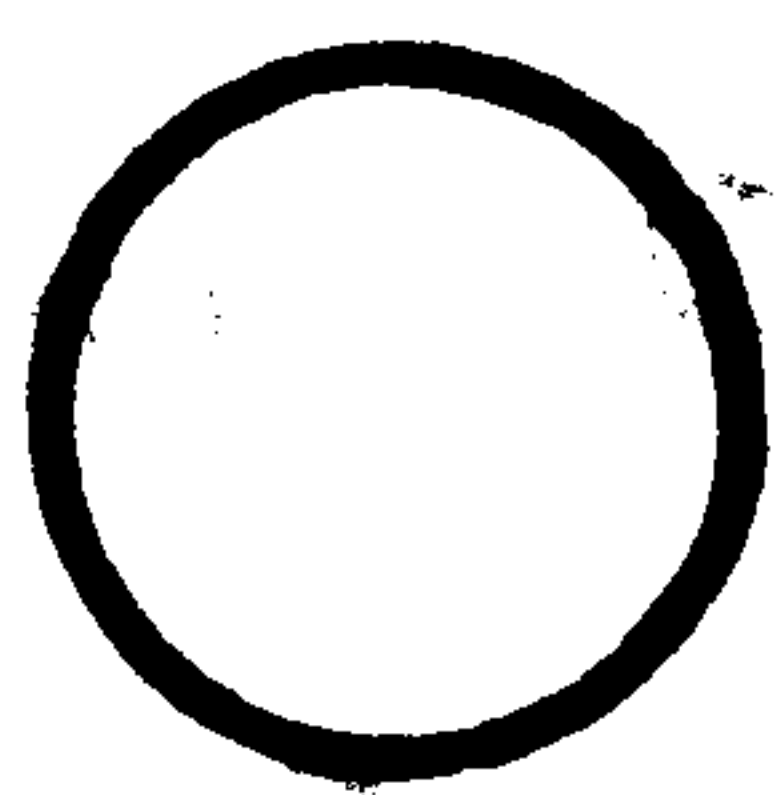
او د جهل کتابونه

د خندا توکی جوړ بری

وخت به اخلي کا منات چی

ستر آدم ته بیاتیت بری

د آدم په پاڅېدو کې
لاد د پېر وپېر وځنډ دی
ددې دوو پېښو څاروی ته
لایه خت کې لوی کولنډ دی

ته په ستول کائنات بریې	خوله ځانه بې خبریې
ملغلروییې په زړه یم	که سیپې په تن بهریې
په یو څاڅکي کې توپلن یې	په ذری دننه غریبې
برسېرنه که لاک ښکاري	چې په جس شي نو سره زریې
ستا تو بری توره دې "زه یم"	هم په "زه یم" ولجه کریې
که ورستی راغلی کاروان کې	خود واره کاروان سړیې
مینځ هستۍ ته دې پام نه دی	د بهر هستۍ په چسریې
لانیچه آدم یې ځکه	لاد نیم ځان روزن کړیې

انځاره کې حق ته تلیه!
دنا حقو انځور کړیې

مفکور وپوچواو خوشو
کوچنی کړې آدم زری دي
که یې ستر کتاب په لاس شي
د خښتن د برش سړی دی

○

الکتاب په ادم نرونی

لارښودن آخرنی دی

که هرڅومره لرغونی دی

خوهرنن کې صبانی دی

○

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندلی دی

فرعونی دی په خمار کې

نازېرې کلیمې دی

چرک پرپوتی سېلاب زوځی

نوح پلوی بې بېرې دی

دکعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یومذهب دکټې نه دی

دالیندی وارې بې ژی دی

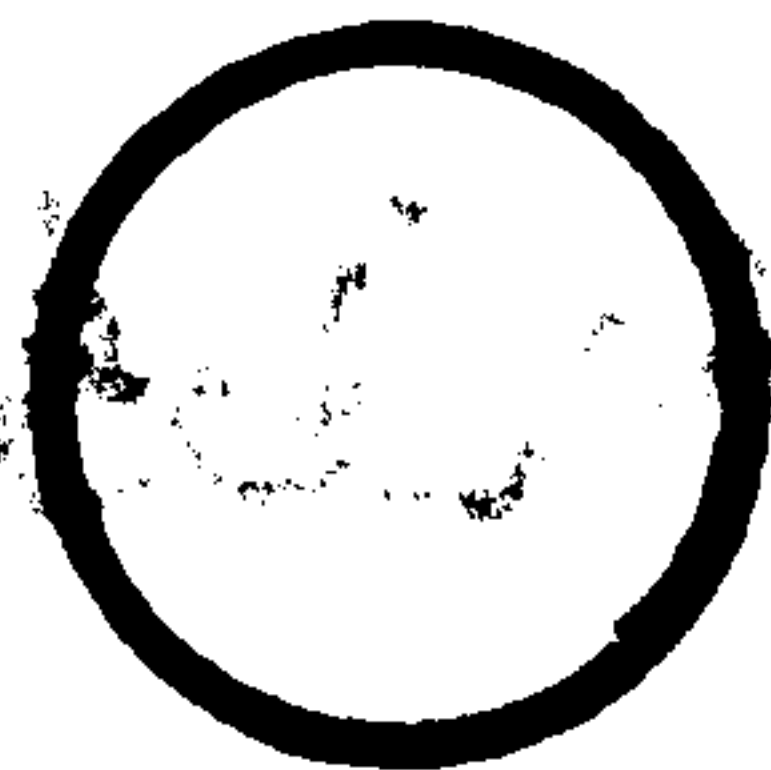
خلق خستې دبتکور دی

حکله ښځې آذری دی

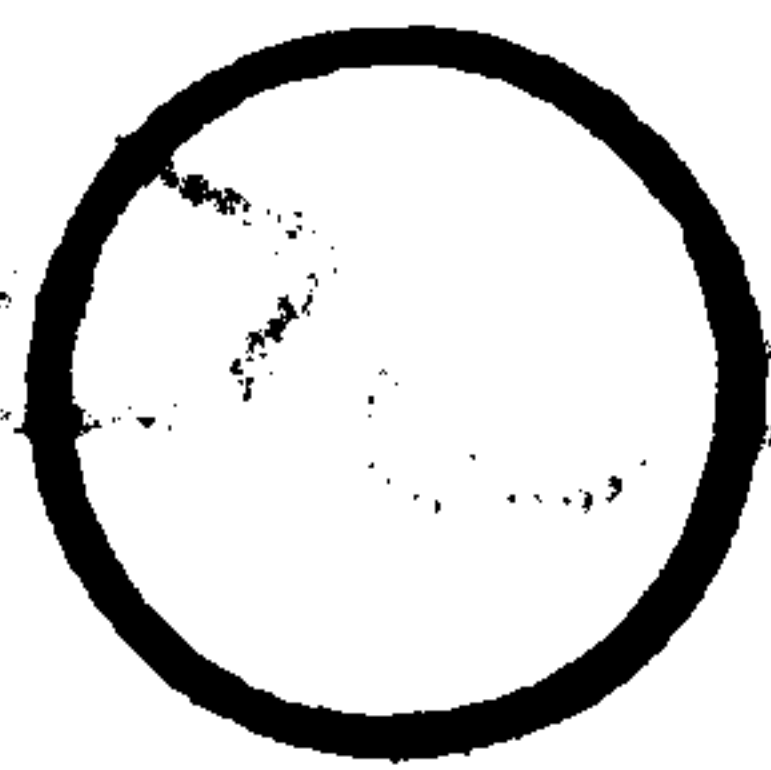
ناپوهې دهر وگړې

په وگړې په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
ښکلیکونه، تیزندی دی

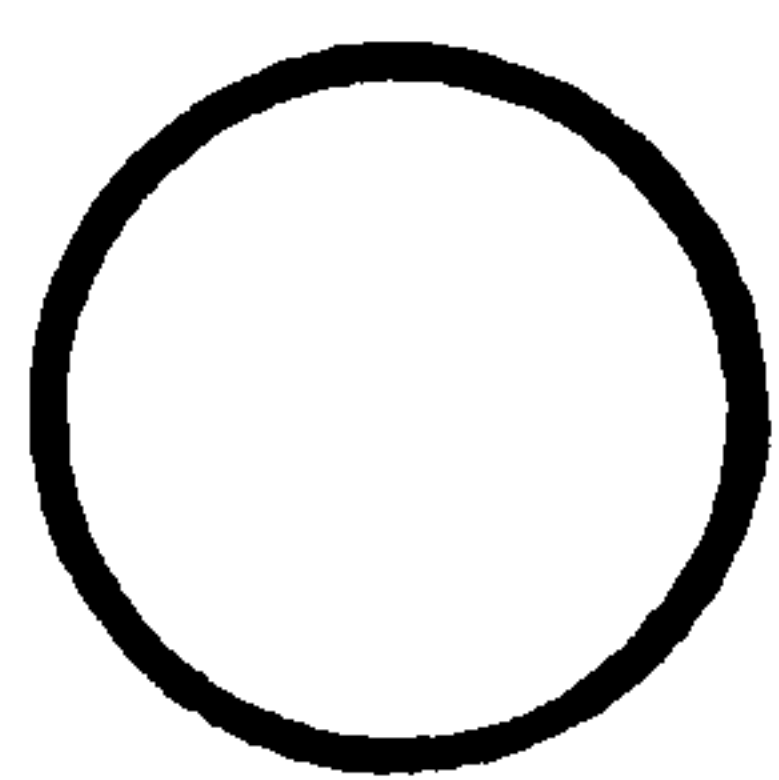

چې خوندي دې کړو روږه شه
چې دې و بازه خوندي شه
لاس په ظلم پورته شوی
بېرته شرق په خپل تندي شه
د باتور و جس پي بايمل
چې د چتو وهندي شه
پوپي پاخي آدم و خوري
چې د پولو خای بندي شه
د خلیل پري ته وتی
د بتانو وهندي شه
چا تونگ د اسمان و خور
خوک پخلا په کړیندي شه

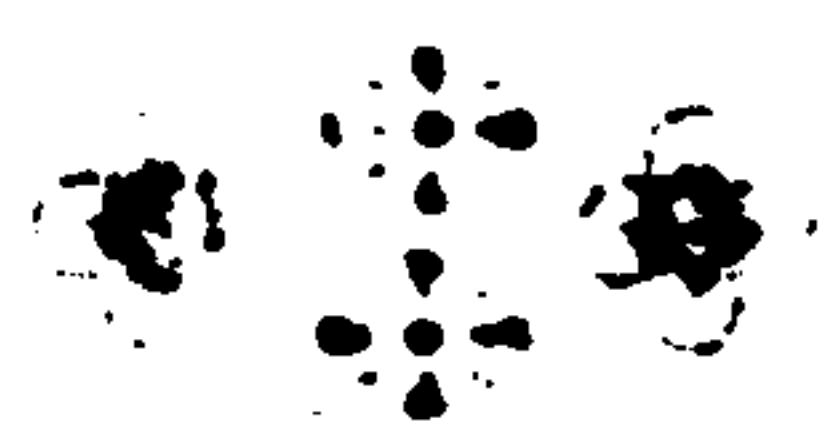
شوندانه ټول یو خانیز دی
که هر خومره گن رنگیر دی

مخ دټولو په یو مخه
 که هر توکی بل مخین دی
 په یو بډ په زیر جبار وځي
 دار باب که زرتارین دی
 لارې لارې یو شه لاره
 تـل تـلی یو شه تلین دی
 ستور تلین ستور تلین کور
 کائنات یو شه کورین دی
 پدې دومره هک خاندړه کې
 ځمکه ناشې غونډې څیز دی
 خو ځمک زی په شونی تیاو
 د هره شروند د توزین دی

په تنزومت کیر او کره
 شیش بیا واخله ویر جهان ته
 چې ذره په ولکه واخلي
 متی رښکه بیا شلمان ته
 ستا تقدیر څه ځمکه نه ده
 لارې ویا سه آسمان ته

له بېلي درياب ته واوړه
 له تنگي نه پلن دامن ته
 غوږکمنه په لينده کسره
 بيا ورکښيوزه ښځ کبان ته
 له سپرغودي ډېر شړوند وکړه
 لاس کړه اوږد نمره وښان ته
 پوهه بوځه خيړکتيا له
 خيړکي راښکته ايمان ته
 په نري ورځور پدوځي
 گرځېدلی اوسه ځان ته

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library